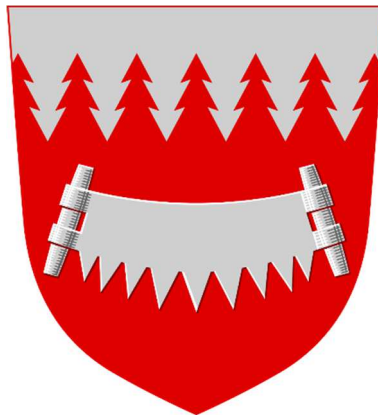

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

TAIVALKOSKEN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2021

Kunnanhallitus 30.3.2022 § 100
Valtuusto 30.6.2022 § 43

Sisällysluettelo

TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.1.2 Kunnan hallinto	4
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	14
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	17
1.1.5 Kunnan henkilöstö	18
1.1.6 Ympäristöasiat.....	23
1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	26
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	28
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	33
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	33
1.3.2 Toiminnan rahoitus	37
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	39
1.5 Kokonaistulot ja -menot	42
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	43
1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	43
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	44
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	44
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnasta	44
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	45
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	52
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	53
2.1. Käyttötalouden toteutuminen	53
2.2. Keskusvaalilautakunta	53
2.3. Tarkastuslautakunta	54
2.4. Valtuusto.....	56
2.5. Kunnanhallitus	57
2.6. Sosiaali- ja terveystalokunta	64
2.7. Sivistyslautakunta	78
Toiminnan sisältö ja painoalueet	79
2.8. Tekninen lautakunta	94
2.9. Tytäryhtiöt.....	101
2.10. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	103
2.11. Investointiosan toteutuminen	105
2.12. Rahoitusosan toteutuminen	109
2.13. Yhteenveto sitovien erien toteutumisesta	110

3.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	111
3.1.	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	111
3.2.	Tuloslaskelma.....	111
3.3.	Rahoituslaskelma	112
3.4.	Tase	113
3.5.	Konsernilaskelmat	115
4.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	119
4.1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	119
4.2.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	121
4.3.	Tasetta koskevat liitetiedot.....	123
4.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	127
4.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	128
5.	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	129
5.1.	Vesihuoltolaitoksen erillistilinpäätös.....	129
5.2.	Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus.....	131
6.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	133
	TILINTARKASTUSMERKINTÄ.....	134

TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Koronan vaikutukset näkyivät edelleen vuonna 2021 niin kansallisesti kuin kansanvälisesti. Korona haastaa meitä myös vuonna 2022. Myös levottomuuksien lisääntyminen maailmalla ja Euroopan turvallisuustilanne vaikuttavat toimintaympäristöön. Uskon kuitenkin vahvasti, että Taivalkosken kunta pystyy roolissaan haasteisiin vastaamaan ja kehittämään toimintaansa aina ajan vaatimalla tavalla.

Paljon mahtuu vuoteen 2021 myös positiivista. Taivalkosken asukasluku oli vuoden 2021 lopussa 3 914, joka on vain 2 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Väestömäärän laskun voidaan näin ollen katsoa taittuneen. Kehityssuunnan muuttuminen on luonnollisesti positiivinen asia ja haastaa meitä arvioimaan toimintoja nopeasti uudelleen huomioiden kuitenkin kokonaisuus.

Koko Pohjois-Pohjanmaan tapaan myös Taivalkoskella työvoimakysyntä on jatkunut hyvänä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Taivalkoskella joulukuussa 12,3 %. Tietyillä aloilla voidaan jo selkeästi puhua osaajapulasta ja kohtaantohaaste on ilmeinen. Meillä on hyvää yritys- ja koulutusyhteistyötä oppilaitoksissa, yrityksissä sekä kehittämissyhtiössä ja kaikilla yhteinen tavoite löytää työlle tekijä. Lisäksi alueellisella kehittämissyhteistyöllä kiinnitetään huomiota alueen vetovoimaan.

Tulevaisuuden palvelurakenteen ja toiminnan kannalta on tärkeä huomioida myös hyvinvointialueuudistuksen tuomat muutokset. On ensiarvoisen tärkeää, että yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueiden välillä on sujuvaa ja toisiaan tukevaa. Valtavan rakenteellisen muutoksen rajapinnat nousevat merkittävää rooliin ja yhteisten työskentelyn täytyy olla riittävän arkista ja yhteisin tavoitteisiin nojaavaa.

Taivalkosken kunnan vuoden 2021 tilikauden tulos oli noin 2,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulosta voidaan pitää hyvänä. Talousarvioon nähden kunnan verotulot ja valtionosuudet toteutuivat arvioitua suurempina. Verotulot kasvoivat 0,8 miljoonaa euroa ja valtionosuudet toteutuivat noin 0,175 miljoonaa arvioitua suurempana. Yhteisöverokertymään vaikutti yleisesti kunnissa talouden elpymisen lisäksi kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuden korotus. Lisäksi esimerkiksi koronatuotet vaikuttivat tulokseen. Kunnan velkaosuus vuoden lopussa oli 1.739 euroa per asukas ollen edelleen merkittävästi alle kuntien välisen keskitason.

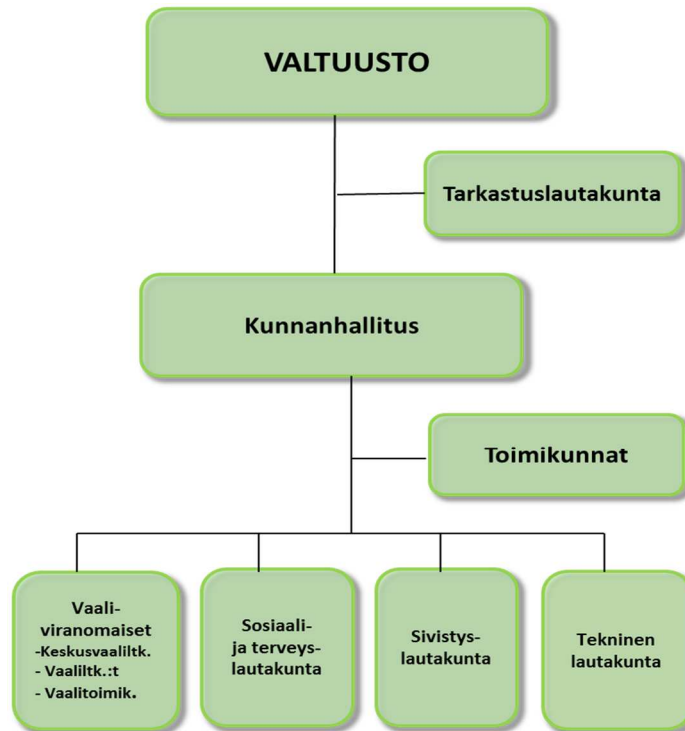
Kiitän kaikkia kunnassa vuoden 2021 aikana toimineita viranhaltijoita ja työntekijöitä työstänne kuntamme hyväksi. Kiitän myös kaikkia luottamushenkilöitä sekä yhteistyötahoja panoksestanne ja hyvästä yhteistyöstä kuntamme parhaaksi. Taivalkosken kunta on vuosien varrella nähnyt paljon eikä epäilystäkään, etteikö kunnalla olisi myös tulevaisuudessa vahvuuksia porskutella elinvoimaisena eteenpäin!

Kaisu Lehtinen-Nevalainen

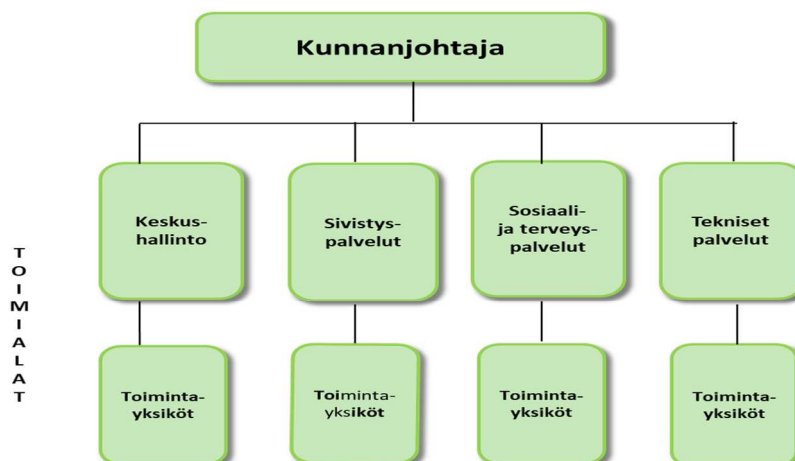
kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

HENKILÖSTÖORGANISAATIO

Hallintosäännön 20 §:n mukaisesti keskushallinnon toimialaa johtaa kunnanjohtaja, sivistyspalvelujen toimialaa johtaa kirkonkylän peruskoulun rehtori, sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialaa johtaa sosiaali- ja terveysjohtaja ja teknisten palvelujen toimialaa johtaa tekninen johtaja.

Valtuuston kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Jäsenet

Buller Osmo, pj., VAS
Ervasti Hannu, KESK
Haukivaara Pentti, 2. vpj., TKENSI
Hietala Heli, SDP
Horsma Tuomo, 1. vpj., KESK
Jakkila-Parkkinen Tiina, SDP
Karjalainen Harri, KESK
Keränen Niilo, KESK
Kivimäki Pasi, TKENSI
Kortetjärvi Urpo, SDP
Kumpumäki Kauko, SDP
Kuukasjärvi Juha, KESK
Lämsä Kerttu, SDP
Nevanperä Ahti, PS
Paloniemi Markku, KESK
Pulkkanen Elsa Anneli, KESK
Ronkainen Pertti, KESK
Tauriainen Aimo, SDP
Turpeinen Aune, KESK
Turpeinen Vesa, KESK
Tyni Kauko, TKENSI
Virkkunen Juha, KESK (sit)
Vääräniemi Sanna, TKENSI

1. varajäsenet

Käsmä Pekka, TKENSI
Parviainen Lilja, KESK
Puolakanaho Raimo, PS
Pauna Sirpa, SDP

Valtuuston kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Jäsenet

Buller Osmo, VAS
Elehvä Markku, SDP
Ervasti Hannu, KESK
Hietala Heli, SDP
Huovinen Petri, SDP
Ihme Maaret, KESK
Karjalainen Harri, pj., KESK
Keränen Niilo, KESK
Keskitalo Joonas, SDP
Kivelä Jaana, KESK
Kivimäki Pasi, TKENSI
Käsmä Pekka, TKENSI
Nevanperä Ahti, 2. vpj., PS
Pulkkanen Anneli, KESK
Puolakanaho Raimo, PS
Savolainen Ritva, SDP
Tauriainen Aimo, SDP
Tauriainen Aira, TKENSI
Turpeinen Vesa, KESK
Tyni Kauko, 1. vpj., TKENSI
Tyni Risto, KESK
Vääräniemi Anna Leena, KESK
Vääräniemi Turo, PS

1.varajäsenet

Paloniemi Markku, KESK
Pauna Sirpa, SDP
Turpeinen Jouko, TKENSI
Tyni Matti, PS

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja	Ervasti Hannu
Varapuheenjohtaja	Kivimäki Pasi
Jäsenet	Jurmu Anna Pyttyinen Tuula Vääräniemi Turo
Vastuunalainen tilintarkastaja	Lohi Rauno, HT, JHT
Sihteeri	Virkkunen Leena

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja	Kivimäki Pasi
Varapuheenjohtaja	Turpeinen Vesa
Jäsenet	Buller Osmo Pyttyinen Tuula Tiihonen Outi
Vastuunalainen tilintarkastaja	Väärälä Juha, JHT; KHT
Sihteeri	Virkkunen Leena

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Hietala Heli, pj.
Karjalainen Harri
Kortetjärvi Urpo
Nevanperä Ahti, 2 vpj.
Pulkkanen Elsa Anneli, 1. vpj.
Virkkunen Juha
Vääräniemi Sanna

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Hietala Heli, pj.
Keskitalo Joonas
Kivelä Jaana
Käsmä Pekka, 2.vpj.
Tyni Risto
Vääräniemi Anna Leena, 1.vpj.
Vääräniemi Turo

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja	Vääräniemi Terttu
Varapuheenjohtaja	Pitkänen Jyrki
Jäsenet	Jakkila Eeva-Kaisa Jurmu Pirkko Poussu Urho

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja	Vääräniemi Terttu
Varapuheenjohtaja	Vääräniemi Sanna
Jäsenet	Jakkila Eeva-Kaisa
	Kehusmaa Juha
	Poussu Urho

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja	Tyni Kauko
Varapuheenjohtaja	Kuukasjärvi Juha
Jäsenet	Käsmä Pekka
	Lämsä Kerttu
	Pauna Sirpa
	Tauriainen Irene
	Turpeinen Aune
	Kortetjärvi Urpo
Khall edustaja	
Esittelijä, toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja	Taivalkoski Kirsi
Sihteeri, toimialasihteeri	Vääräniemi Susanna

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja	Pulkkanen Anneli
Varapuheenjohtaja	Elehvä Markku
Jäsenet	Keskitalo Rauno
	Lämsä Kerttu
	Majava Tarmo
	Tauriainen Aira
	Turpeinen Aune
	Vääräniemi Turo
Khall edustaja	
Esittelijä, toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja	Taivalkoski Kirsi, 8.8.2021 saakka
va. sosiaali- ja terveysjohtaja	Huhtela Tarja, 9.8.2021 alkaen
Sihteeri, toimialasihteeri	Vääräniemi Susanna

Sivistyslautakunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja	Jakkila-Parkkinen Tiina
Varapuheenjohtaja	Paloniemi Markku
Jäsenet	Ihme Maaret
	Kehusmaa Juha
	Kumpumäki Kauko
	Majava Tarmo
	Tyni Liisa
Khall edustaja	Vääräniemi Sanna
Esittelijä, toimialajohtaja, rehtori	Turpeinen Pekka
Sihteeri, hallinto- ja taloussihteeri	Jokela-Pätsi Irma

Sivistyslautakunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja	Käsmä Paavo
Varapuheenjohtaja	Huovinen Petri
Jäsenet	Alatalo Mika Ihme Maaret Paloniemi Markku Polojärvi Terttu Tauriainen Irene
Khall edustaja	Kivelä Jaana
Esittelijä, toimialajohtaja, rehtori	Turpeinen Pekka
Sihteeri, hallinto- ja taloussihteeri	Jokela-Pätsi Irma

Teknisen lautakunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja	Tauriainen Aimo
Varapuheenjohtaja	Taivalkoski Maria
Jäsenet	Keränen Terhi Parviainen Lilja Polojärvi Salme Ronkainen Pertti Turpeinen Jouko Virkkunen Juha
Khall edustaja	Paakinaho-Heikkinen Varpu
Esittelijä, toimialajohtaja, tekninen johtaja	Käsmä Liisa
Sihteeri, toimialasihteeri	

Teknisen lautakunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja	Tauriainen Aimo
Varapuheenjohtaja	Ervasti Hannu
Jäsenet	Hanhela Sisko <u>Anneli</u> Lohilahti Anu Pauna Sirpa Ronkainen Pertti Turpeinen Jouko Keskitalo Joonas
Khall edustaja	Paakinaho-Heikkinen Varpu
Esittelijä, toimialajohtaja, tekninen johtaja	Käsmä Liisa
Sihteeri, toimialasihteeri	

Kuntasuunnittelutoimikunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja	Buller Osmo
Varapuheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja	Hietala Heli
Jäsenet	
Kunnanhallituksen jäsen	Karjalainen Harri
Kunnanhallituksen jäsen	Kortetjärvi Urpo
Kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtaja	Nevanperä Ahti
Kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja	Pulkkanen Anneli
Kunnanhallituksen jäsen	Virkkunen Juha
Kunnanhallituksen jäsen	Vääräniemi Sanna
Valtuuston 1. varapuheenjohtaja	Horsma Tuomo
Valtuuston 2. varapuheenjohtaja	Haukivaara Pentti
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	Tauriainen Aimo
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja	Jakkila-Parkkinen Tiina
Sivistyslautakunnan varapuheenjohtaja	Paloniemi Markku
Sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja	Tyni Kauko
Henkilöstön edustaja	Lohilahti Elina
Kunnanjohtaja	Lehtinen-Nevalainen Kaisu
Hallintosihteeri	Haataja Mirva
Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja	Taivalkoski Kirsi
Toimialajohtaja, tekninen johtaja	Paakinaho-Heikkinen Varpu
Toimialajohtaja, peruskoulun rehtori	Turpeinen Pekka
Taloussihteeri	Komulainen Päivi

Kuntasuunnittelutoimikunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja	Karjalainen Harri
Varapuheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja	Hietala Heli
Jäsenet	
Kunnanhallituksen jäsen	Keskitalo Joonas
Kunnanhallituksen jäsen	Kivelä Jaana
Kunnanhallituksen 2. varapuheenjohtaja	Käsmä Pekka
Kunnanhallituksen jäsen	Tyni Risto
Kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja	Vääräniemi Anna Leena
Kunnanhallituksen jäsen	Vääräniemi Turo
Valtuuston 1. varapuheenjohtaja	Tyni Kauko
Valtuuston 2. varapuheenjohtaja	Nevanperä Ahti
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja	Tauriainen Aimo
Sivistyslautakunnan puheenjohtaja	Käsmä Paavo
Sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja	Pulkkanen Anneli
Vasemmistoliito r.p.:n edustaja	Buller Osmo
Henkilöstön edustaja	Keskitalo Henna
Kunnanjohtaja	Lehtinen-Nevalainen Kaisu
Hallintosihteeri	Haataja Mirva
Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja	Taivalkoski Kirsi, 8.8.2021 saakka
Va. toimialajohtaja, va. sosiaali- ja terveysjohtaja	Huhtela Tarja, 9.8.2021 alkaen
Toimialajohtaja, tekninen johtaja	Paakinaho-Heikkinen Varpu
Toimialajohtaja, peruskoulun rehtori	Turpeinen Pekka
Taloussihteeri	Komulainen Päivi

Kunnan johtoryhmä 1.1. – 31.7.2021

Puheenjohtaja, kunnanjohtaja
Sosiaali- ja terveystalveluiden toimialajohtaja
Sivistystalveluiden toimialajohtaja
Teknisten talveluiden toimialajohtaja
Taloussihteeri
Henkilöstön edustaja
Sihteeri, hallintosihteeri

Lehtinen-Nevalainen Kaisu
Taivalkoski Kirsi
Turpeinen Pekka
Paakinaho-Heikkinen Varpu
Komulainen Päivi
Lohilahti Elina
Haataja Mirva

Kunnan johtoryhmä 1.8. – 31.12.2021

Puheenjohtaja, kunnanjohtaja
Sosiaali- ja terveystalveluiden toimialajohtaja
Va. sosiaali- ja terveystalveluiden toimialajohtaja
Sivistystalveluiden toimialajohtaja
Teknisten talveluiden toimialajohtaja
Taloussihteeri
Henkilöstön edustaja
Sihteeri, hallintosihteeri

Lehtinen-Nevalainen Kaisu
Taivalkoski Kirsi, 8.8.2021 saakka
Huhtela Tarja, 9.8.2021 alkaen
Turpeinen Pekka
Paakinaho-Heikkinen Varpu
Komulainen Päivi
Keskitalo Henna
Haataja Mirva

Ansio- ja kunniamerkkitoimikunnan kokoonpano 1.1. – 31.7.2021

Luottamushenkilöjäsen, puheenjohtaja
Luottamushenkilöjäsen, varapuheenjohtaja
Viranhaltijajäsen, sihteeri

Kortetjärvi Urpo
Pulkkanen Anneli
Hannula Salme

Ansio- ja kunniamerkkitoimikunnan kokoonpano 1.8. – 31.12.2021

Luottamushenkilöjäsen, puheenjohtaja
Luottamushenkilöjäsen, varapuheenjohtaja
Viranhaltijajäsen, sihteeri

Nevanperä Ahti
Käsmä Pekka
Pyttynen Anna

Kunnan edustajat

Kuntayhtymät

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto 1.1. – 31.7.2021

Karjalainen Harri

Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto 1.8. – 31.12.2021

Jäsen Henkilökohtainen varajäsen

Karjalainen Harri Pulkkanen Anneli

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto 1.1. – 31.7.2021

Hietala Heli
Keränen Niilo

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto 1.8. – 31.12.2021

Jäsen Henkilökohtainen varajäsen

Hietala Heli Pauna Sirpa
Keränen Niilo Ihme Maaret

Alueelliset toimielimet

Oulun poliisilaitoksen poliisin neuvottelukunta 1.1. – 31.7.2021

Jäsen Henkilökohtainen varajäsen

Savolainen Pekka Käsmä Pekka

Oulun poliisilaitoksen poliisin neuvottelukunta 1.8. – 31.12.2021

Jäsen Henkilökohtainen varajäsen

Turpeinen Aune Virkkunen Juha

Oulu – Koillismaan pelastusliikelaitoksen neuvottelukunta 1.1. – 31.7.2021

Jäsen Henkilökohtainen varajäsen

Komulainen Päivi Lehtinen-Nevalainen Kaisu

Oulu – Koillismaan pelastusliikelaitoksen neuvottelukunta 1.8. – 31.12.2021

Jäsen

Karjalainen Harri
Lehtinen-Nevalainen Kaisu

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 3,4 % vuonna 2021. Covid-19 pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. BKT:n kasvu pysyy 3,0 prosentissa vuonna 2022 sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % vuonna 2023 ja 1,4 % vuonna 2024.

Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.

Julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021 – 2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana sillä julkiset menot ovat rakenteellisesti tuloja suuremmat. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti, kun talous elpyy ja alijäämä pienenee. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Maailmantalous kasvaa 6,1 % vuonna 2021, kasvu tasaantuu 4,6 prosenttiin vuonna 2022 ja hidastuu edelleen 3,4 prosenttiin vuonna 2023 ja 3,0 prosenttiin vuonna 2024. Maailmantalouden kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio. Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet eri syistä johtuen, kuten puolijohteiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepulasta satamissa.

Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt nopeasti maailmanlaajuisesti. Taustalla ovat mm. tarjontaketjujen häiriöt ja energian hinnan nousu. Sähkön hinta on erittäin korkealla Euroopassa mm. maakaasun hinnan nousun takia. Inflaatiopaineiden ennakoidaan laajasti hellittävän vuoden 2022 kuluessa, mutta riski pidempiaikaisesta inflaatiosta ja sen aiheuttamasta laajemmasta kustannuspaineesta talouksissa on kasvanut.

Maailmankauppa kasvaa 4,8 % vuonna 2022 ja 4,4 % vuonna 2023. Vuonna 2024 kauppa elpyy 4,6 prosentin kasvuun. Kasvunäkymiä heikentävät eri syistä johtuvat jakeluketjujen häiriöt sekä maailmantalouden hidastuva kasvu. Euroalueella tavarakaupan näkymät ovat vaimeammat kuin Yhdysvalloissa tai nousevissa talouksissa.

Vuonna 2021 BKT:n kasvu kiihtyy 3,4 prosenttiin. Covid-19 pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua vuoden viimeisellä neljänneksellä. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti ovat luoneet edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla nostivat sekä vientiä että tuontia.

Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, Talvi 2021 20.12.2021

Kuntien ja kuntayhtymien talous

Kuntatalouden vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset 2,4 miljardia euroa, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä.

Vuonna 2021 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki 66 kuntaa, kun edellisellä vuonna tulos oli alijäämäinen 27 kunnassa. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 7,7 prosenttia ja verotulot 6,5 prosenttia. Valtionosuudet puolestaan laskivat 8,3 prosenttia eli noin 920 miljoonaa euroa. Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on madellut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentelee jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisövero lisääntyi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti vajaat 800 miljoonaa euroa. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2021 tulos on sellaista tasoa, jolla kuntatalous voisi hyvin, jos pysyisi samoissa lukemissa tulevina vuosina. Näkymää haastavat kuitenkin määräaikaiset koronatuet ja sote-uudistus, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kuntien niskaan mittavat velat ja kiinteistöt.

On muistettava, että kertaluonteiset koronatuet tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyteen.

Lähde: Kuntaliitto, Tiedote 7.2.2022

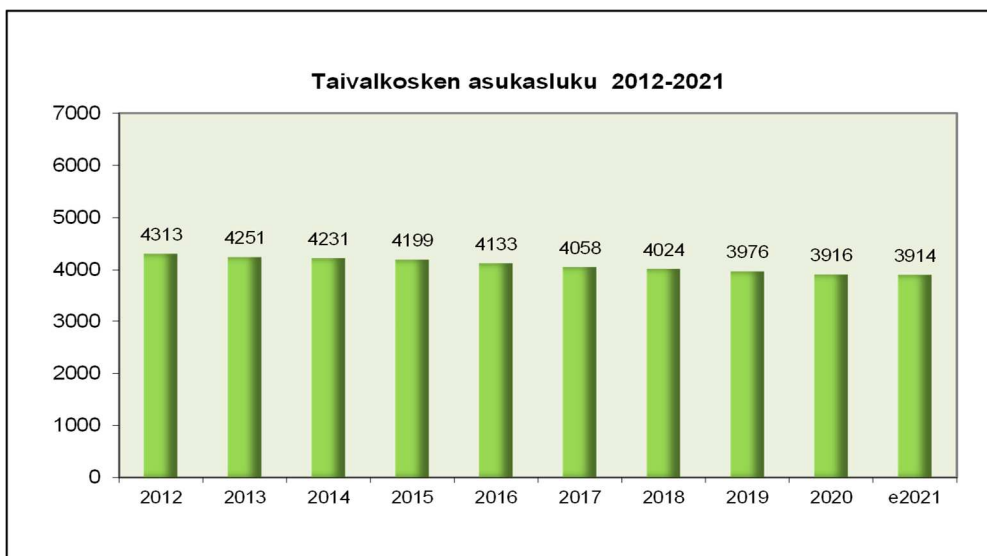

Oman talousalueen kehitys

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan väkiluku oli 31.12.2021 (Tilastokeskuksen ennakkotieto 27.1.2022) yhteensä 415 658. Lisäystä väkilukuun tuli 1 698 henkilöä.

Ennakkotietojen mukaan Pohjois-Pohjanmaan väkiluku oli 415 658 asukasta vuonna 2021, mikä on 1 828 asukasta enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Maakuntien välinen muutto oli positiivinen Pohjois-Pohjanmaalle 137 henkilön verran; maakuntien välinen muutto oli positiivinen Pohjois-Pohjanmaalle viimeksi vuonna 2004. Pohjois-Pohjanmaan nettomaahanmuutto oli positiivinen 882 muuttajan verran (979 vuonna 2020). Lapsia syntyi ennakkotietojen mukaan 4 164 vuonna 2021 (3 902 vuonna 2020). Maakunnan asukkaita kuoli 672 vuonna 2021 (517 vuonna 2020). Maakunnan luonnollinen väestönkasvuksi muodostui siis 3 492 vuoden 2021 aikana (3 902 vuonna 2020).

Taivalkosken kunnan asukasluvu oli vuoden 2021 lopussa 3 914 (Tilastokeskus, Väestön ennakkotilasto 27.1.2022).

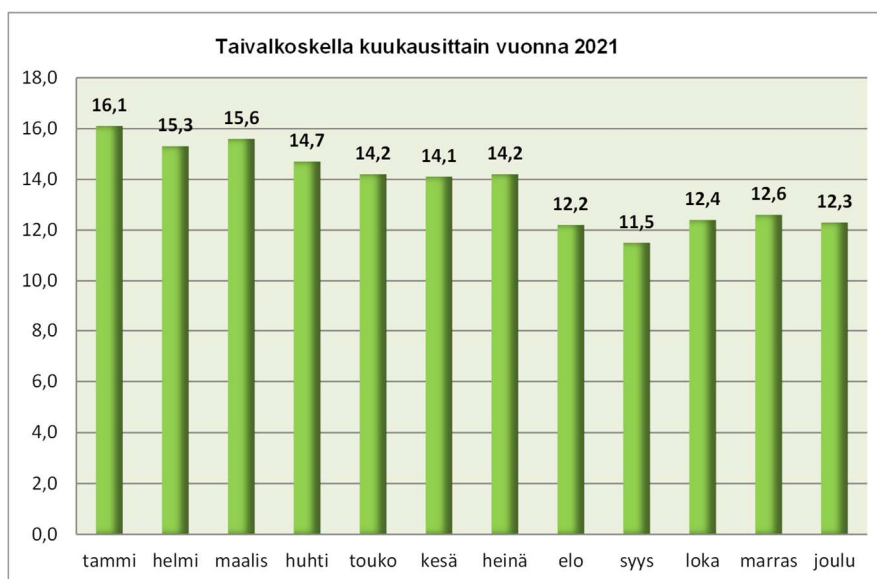
Lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto/Väestörekisterikeskus

Työttömyyden kehittyminen

Työvoimakysyntä jatkuu Pohjois-Pohjanmaalla hyvänä. Viime vuonna Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistossa oli auki keskimäärin 8 400 työpaikkaa kuukauden aikana. Tänä vuonna keskimäärin 11 400. Rekrytointiongelmien ja vaje osajista on edelleen iso haaste ja tilanne pahenee kasvun kiihtyessä. Tilastokeskuksen neljännesvuosittain julkaistavan kyselyn mukaan yli 40 % maakunnan yrityksistä kokee vaikeuksia rekrytoinneissa. Tilanne on yhtä vaikea monissa muissa maakunnissa ja koko maassa keskimäärin.

Työttömyys on vuoden takaista alemmalla tasolla pääosin kaikissa seurantarhmissä (ikäluokat, sukupuolet, kansalaisuus ym.). Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut maakunnassa yhtäjaksoisesti viime vuoden keväästä. Viitteitä suunnan taitumisesta laskuun on havaittavissa. Kunnittain työttömyystilanne vaihtelee Pohjois-Pohjanmaalla suuresti ja työttömyyden suhteelliset tasoerot ovat valitettavan pysyviä. Alkusyksystä eräissä kunnissa työttömyysaste oli 5 – 6 % tasolla. Toisessa päässä työttömyysaste oli 13 – 14 % luokkaa.

Työllisyyden odotetaan kasvavan lähitulevaisuudessa kaikilla seuduilla. Työn ja tekijän kohtaantoa pitää edistää tehokkain keinoin.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Tilastotiedote 2022

Taivalkosken kunnan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,3 % joulukuun 2021 lopussa. Vuonna 2020 vastaava luku oli 15,2 %. Taivalkosken kunnan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2021 oli 13,8 %. Vuonna 2020 keskimääräinen työttömyysaste oli 15,5 %.

Pohjois-Pohjanmaan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2021 oli 11,5 %. Vuonna 2020 vastaava luku oli 13,3 %.

Koillismaan seutukunnassa asui vuoden 2021 kesäkuun lopussa 19 099 henkilöä. Viime vuoden kesäkuusta väestö kasvoi 12 henkilöllä. Vuoden 2021 kesäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,2 % ja työttömiä työnhakijoita oli 911.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Taivalkosken tuloveroprosentti oli 20,50 % eli sama kuin edellisvuonna. Kiinteistöveroprosentit pysyivät myös vuoden 2020 tasossa. Verotulot kasvoivat n. miljoona euroa edellisvuodesta. Verotuloja saatiin enemmän kuin ennakkoon arvioitiin (n. 840 000 euroa). Tulovero, yhteisövero sekä kiinteistövero kasvoivat vuodesta 2020. Suurin kasvu tapahtui yhteisöverotuotoissa 54 %. Niitä saatiin noin 835 000 euroa enemmän kuin edellisvuonna, johtuen kunnille tulleesta jako-osuuden korotuksesta.

Taivalkosken kunnan valtionosuudet laskivat noin 2,8 % eli noin 560 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Verotulomenetysten kompensatio oli suuruudeltaan 2,2 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuutta kunta sai noin 14 milj. euroa, joka on 600 000 euroa vähemmän kuin edellisvuonna.

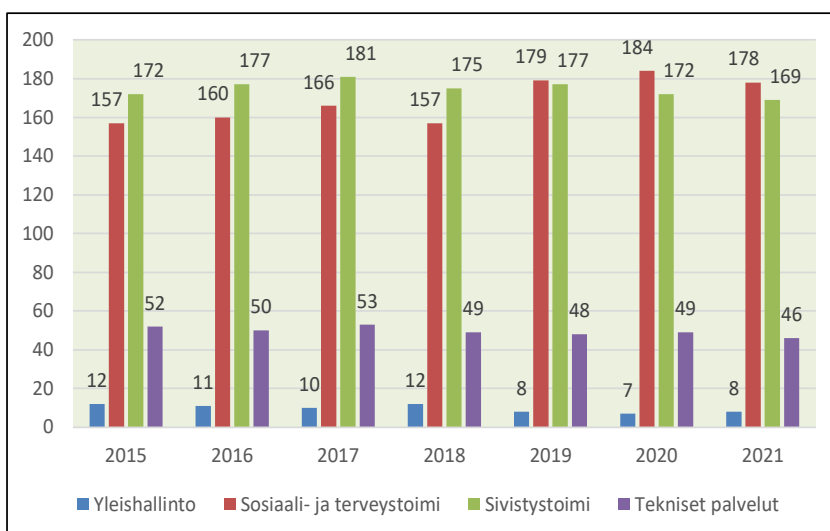
1.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä	31.12.2021	31.12.2020
Vakinaiset	251	251
Määräaikaiset	138	148
Työllistetyt	12	13
Yhteensä	401	412

Taivalkosken kunnan henkilöstön määrä 31.12.2021 oli 401 henkilöä, joista vakinaisia 251 henkilöä. Henkilöstömäärien tarkastelu vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisena antaa poikkileikkauksen tuon päivän henkilöstöresursseista. Yhteensä luku kuvaa voimassa olevien palvelussuhteiden määrää.

Henkilöstön määrä hallintokunnittain

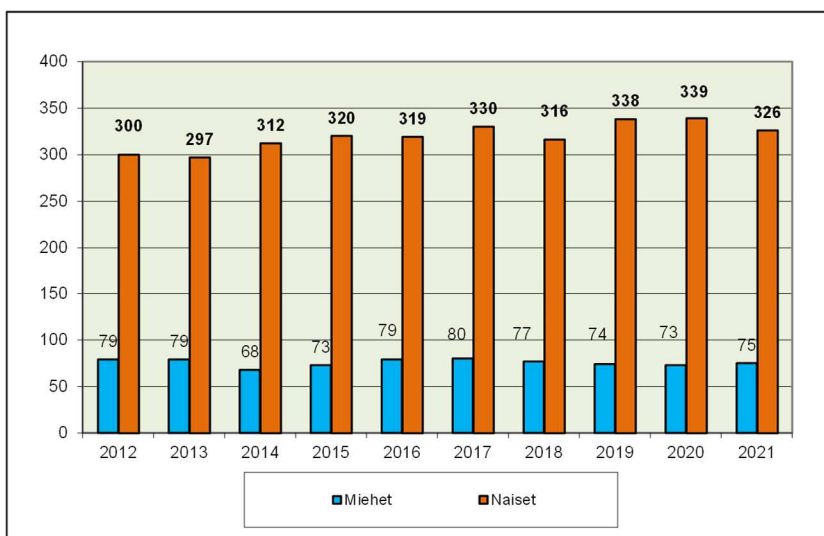

HTV

Henkilötyövuosi	2021	2020
HTV	346,02	341,65

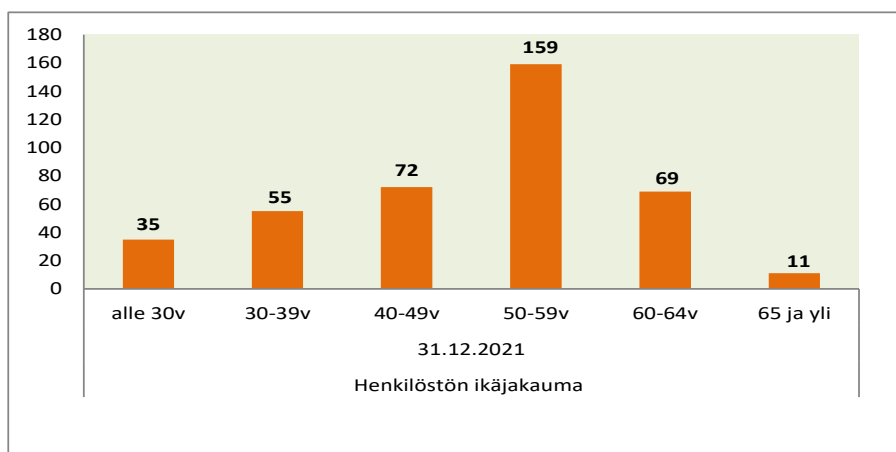
Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti (esim. osa-aikaisuus 50 %, koko vuoden työssä = 0,5 henkilötyövuosi). Osa-aikaisuus lasketaan työajasta. Vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin (esim. työssä 1.3. – 31.5. = $92/362 = 0,25$ henkilötyövuotta).

Henkilöstön jakauma sukupuolen mukaan

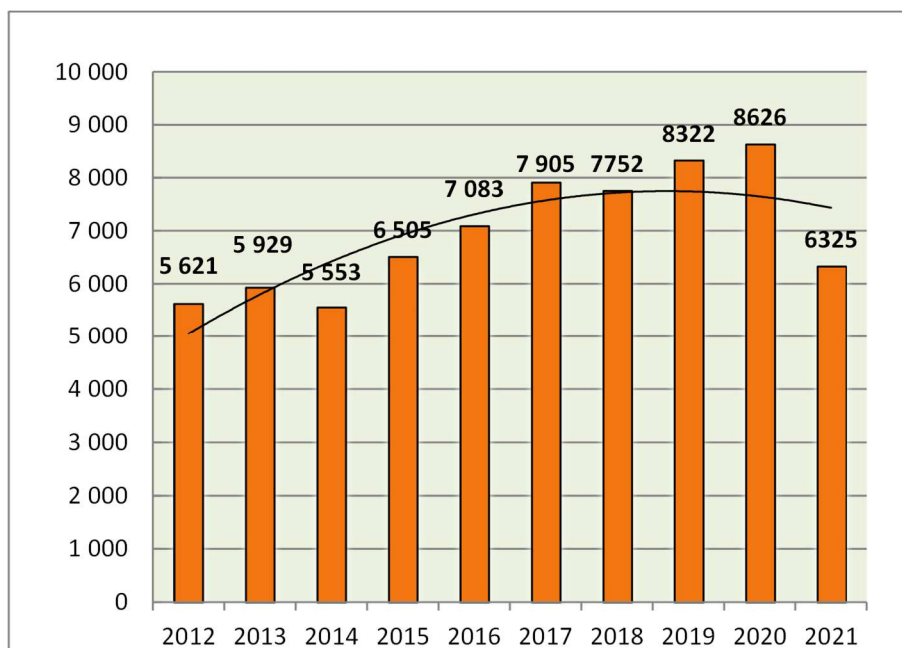

Vuoden 2021 lopussa henkilöstöstä naisia oli 81,3 % ja miehiä 18,7 %. Naisten ja miesten välinen jakauma sukupuolen suhteen on pysynyt vuosien varrella samansuuntaisena.

Henkilöstön ikäjakauma 31.12.2021

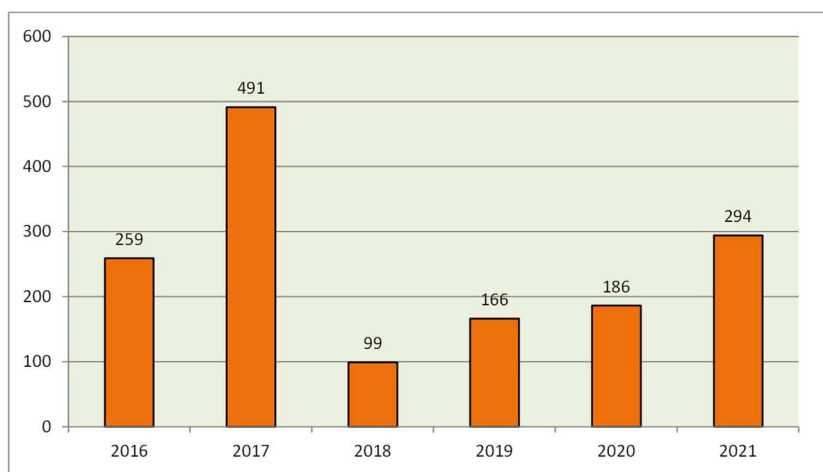

Sairauspoissaolopäivät

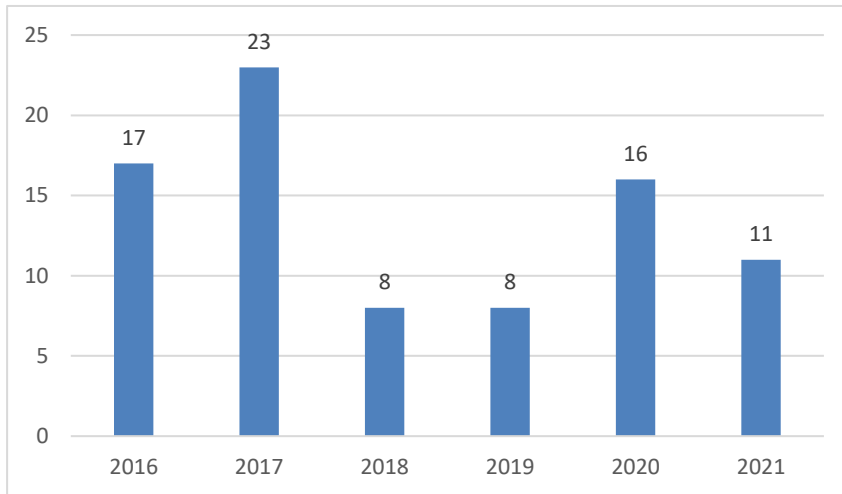
Sairauspoissaolopäivien määrä vuonna 2021 oli 6 325 kalenteripäivää; laskua edelliseen vuoteen verrattuna on 36 % eli 2 301 kalenteripäivää. Sairauspoissaolojen määrä on 15,8 päivää/henkilö (2010 20,9 pv/hlö).

Työtaturmapäivät

Työtaturmista johtuvia poissaoloja vuonna 2021 oli 294 kalenteripäivää. Työtaturmista johtuvat poissaolot lisääntyivät 108 päivällä.

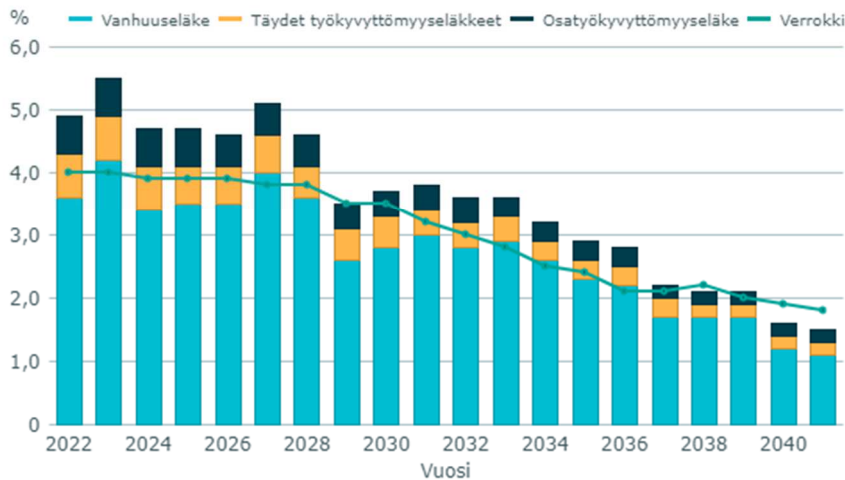
Eläköityminen

Lähde. Kuntien eläkevakuutus (KEVA)

Taivalkosken kunnan palveluksesta siirtyi vuonna 2021 eläkkeelle yhteensä 11 henkilöä. Keski-ikä eläkkeelle siirtyneillä on ollut 63,1 vuotta (2020 60,8 v.).

Eläköitymisennuste

Lähde. Kuntien eläkevakuutus (KEVA)

Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen aikasarjana vuosittain. Ennuste perustuu vuoden 2020 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2022 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Kunnan palveluksesta on arvion mukaan jäämässä eläkkeelle vuosien 2021 – 2030 aikana yhteensä noin 125 henkilöä.

Henkilöstökustannukset

	2021	2020
Palkat ja palkkiot	13 847 218,75	13 209 115,86
* Henkilöstökorvaukset	-189 702,45	-323 371,35
Palkat ja palkkiot	13 657 516,30	12 885 744,51
Henkilösivukulut		
* Eläkekulut	3 111 276,04	2 967 052,60
* Muut henkilösivukulut	505 052,25	407 398,78
Henkilösivukulut yhteensä	3 616 328,29	3 374 451,38
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	17 273 844,59	16 260 195,89
Henkilöstökulut yhteensä	17 273 844,59	16 260 195,89

Henkilöstökustannukset ovat nousseet vuoden takaisesta 1 013 648,70 euroa. Tätä selittävät mm. sopimusten yleiskorotukset ja paikallisesti jaetut järjestelyvaraerät keväällä 2021. Suurimmat nousut henkilöstökuluissa ovat sosiaali- ja terveystaloudella kasvu n. 510 000 euroa. Suurin kasvu on vakinaisten palkoissa ja palkkioissa. Sivistystaloudella n. 410 000 euroa, pääosa kasvusta on määräaikaisten palkoissa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Vuonna 2018 alkanut öljyntorjuntatehtävä jatkuu edelleen. Tuolloin perusvesiä keskustassa sijaitsevan kiinteistön kellariin tulvi ja veteen eteen oli sekoittuneena öljyä. Öljyn alkuperästä ei ollut tietoa. Oulu-Koillismaan pelastuslaitos suoritti ko. kiinteistöllä äkilliset öljyntorjuntatyöt, jonka jälkeen kiinteistön jälkivahinkojen torjunta siirtyi Öljyvahinkojen torjuntalain (1673/2009) mukaisesti Taivalkosken kunnan hoidettavaksi. Kunta käynnisti ko. öljyvahingon selvitystyön joulukuussa 2018. Vuonna 2019 jatkettiin edellä mainitun öljyvahingon laajuuden ja aiheuttajan selvittämistä ulkopuolisen konsultin toimesta. Selvitystyö saatiin päätökseen syyskuussa 2019. Laaditun selvityksen mukaan öljyä on maaperässä laajalti kolmen eri kiinteistön alueella. Lisäksi sitä on päässyt myös sekoittumaan pohjaveteen. Selvitystyössä ei saatu selville öljyvahingon aiheuttajaa. Selvitystyöstä aiheutui kunnalle 123 691,10 € (alv 0 %) kustannukset. Kunta jätti marraskuun lopulla 2020 ympäristöministeriön öljynsuojelurahastolle korvaushakemuksen em. kustannusten korvaamisesta kunnalle täysimääräisenä. Kertomusvuonna 2021 jatkettiin em. kiinteistön öljyvahingon jälkitorjuntatöitä suorittamalla pohjaveden suojapumppausta sekä seuraamalla kiinteistön tilaa koko kertomusvuoden ajan. Kertomusvuoden syksyllä kiinteistön kellariin tulvi jälleen öljyistä perusvettä, joka poistettiin erikseen pumppaamalla suojapumppaamon öljynerottimeen. Öljynsuojarahastolta korvaushakemusta täydennettiin vuoden 2020 aikana syntyneillä kustannuksilla. Korvausta haettiin 190 110 euron syntyneisiin kustannuksiin. Öljynsuojelurahasto maksoi maaliskuussa 2021 korvauksen Taivalkosken kunnalle. Öljyvahingon torjuntatyöt jatkuvat edelleen.

Vuonna 2020 tuli ilmi toinen maaperän ja pohjaveden pilaantuminen, jonka aiheuttajana on maaperässä oleva öljy. Ko. öljyvahinko tuli ilmi runkovesijohtovuodon esiin kaivamisen yhteydessä. Kunta selvitti öljyvahingon laajuuden kohteelle tehtyjen maaperä- ja pohjavesitutkimusten avulla. Öljyllä pilaantunut maaperä ja pohjavesi saatiin rajattua. Kohteen kunnostuksen suunnittelu ja toteutus siirtyi vuodelle 2021. Kohteen suunnittelu ja toteutus päätettiin toteuttaa samaan aikaan parkkialueen saneerauksen yhteydessä.

Jatkettiin jätevedenpuhdistamon jälkilammikon numero kaksi täyttööä maarakennuskohteista toimitetuilla ylijäämämailla. Täyttötöitä tehdään sitä mukaan, kun ylijäämä maita saadaan toimitettua lammikolle.

Kunnan jätevedenpuhdistamo toimi kertomusvuoden ajan hyvin ja sieltä vesistöön johdettu jätevesi täytti kaikki sille asetetut lupaehdot.

Taivalkosken kunta on jättänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle (AVI) lupahakemuksen pohjaveden ottamista ja vedenottamon rakentamiseksi Julmaharjun soramonttuun. Maa-alueen on omistanut UPM-Kymmene Oyj. Jotta alueelle voidaan varavedenottamohanke käynnistää AVI:n lupaehtojen mukaan tulee maa-alue joko vuokrata tai ostaa Taivalkosken kunnalle. UPM-Kymmene Oyj ei ole ollut halukas vuokraamaan maa-aluetta, joten kunta on käynyt neuvottelut maa-alueen hankinnasta. Hankkeen suunnittelu on tavoitteena käynnistää vuoden 2022 aikana.

Taivalkosken ilmasto-ohjelman kirjatulla toimenpiteillä kunta pyrkii vähentämään Taivalkosken kunnan hiilijalanjälkeä.

Ympäristötulostusalueen (Kuusamo, Posio ja Taivalkoski) toimintakertomus

Toiminta-ajatus

Tulosalue tuottaa yhteistyösopimuksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) ja ympäristönsuojelun palvelut Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kuntien alueella.

Ympäristötulosalue ja ympäristöjaosto toimivat lakisääteisenä viranomaisena ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja maaseutuhallinnon osa-alueilla. Tulosalue tuottaa ympäristön ja maaseudun kehittämiseen liittyviä palveluita. Tulosalue toimii maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Toiminnan tavoitteena on turvata eläinten hyvinvointi, turvalliset elintarvikkeet ja kuluttajapalvelut sekä terveellinen, turvallinen, viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Eläinlääkintähuollon järjestämisessä oli suuria haasteita. Kesä- ja syyskuun 2021 välisenä aikana viidestä praktikkoeläinlääkäristä neljä irtisanoutui. Jatkuvista rekrytointiyrityksistä huolimatta virkoja ei saatu täytettyä. Päivystysjärjestelyjen osalta palvelut saatiin kuitenkin turvattua ostamalla palvelut ulkopuolisilta ja muilta tilapäisjärjestelyillä.

Toimialalle perustettiin ympäristöterveys- ja ympäristönsuojelun tulosityksikköön kaksi ympäristötarkastajan virkaa, terveysvalvontaan ja ympäristövalvontaan. Rekrytointi on tarkoitus toteuttaa alkuvuonna 2022.

Maaseutuhallinnossa asiakkaita on tiedotettu keskeisimmistä tukihakuun liittyvistä asioista. Yhteistoiminta-alueen sopimuksen mukaisten viranomaistoimintojen lisäksi maksettiin käyttösuunnitelman mukaisesti tukea eläinlääkinnän ja matkasubventioon, maksulliseen tunti- ja vuorokautiskäyttöön, peltojen ravaukseen ja kalkitukseen.

Maaseutuhallinnon osalta uuden ohjelmakauden muutokset ja niistä tiedottaminen: Uuden ohjelmakauden siirtyminen alkavaksi vuonna 2023, siirtyi myös muutoksista tiedottamista lähemmäksi ohjelmakauden alkua.

FahtaYmpäristö -valvontajärjestelmän käyttöönotto. Ympäristönsuojelussa otettiin käyttöön YmpäristöFacta -tietojärjestelmä ja järjestelmän käyttöön liittyvä kohteiden ja kohdetietojen syöttäminen on saatu hoidettua suunnitellusti. Tämä vaatii kuitenkin jatkuvaa panostusta ja perehtymistä.

Pienten vesilaitosten riskienhallinnan ja varautumissuunnitelmien saattaminen ajan tasalle monikunnallisen hankkeen myötä. Hanke on saatettu päätökseen suunnitelman mukaisesti. Pienille vesiosuuskunnille on laadittu tavoitteeksi asetetut riskienhallintasuunnitelmat. Suunnitelmien hyväksymismenettelyt ovat vielä kesken.

Ympäristöjaosto

Vuoden 2021 aikana yhdyskuntatekniikan ympäristöjaosto kokoontui 9 kertaa ja kokousasioina käsiteltiin muun muassa seuraavia asioita:

- 9 kpl tiedoksi saatettavia asioita koskevia päätöksiä.
- 9 kpl yhteistoiminta-alueen ja ympäristöjaoston hallintoa ja toimintaa koskevaa päätöstä.
- 4 kpl ympäristöterveydenhuoltoa koskevaa päätöstä (lausuntoa, mielipidettä, muistutusta tai vastinetta).
- 7 kpl ympäristönsuojelun lausuntoa, mielipidettä, muistutusta tai vastinetta koskevaa päätöstä.
- 24 kpl ympäristönsuojelu- ja maa-aineslakiin liittyvää lupapäätöstä.

Kuntien maksusuudet

Kuntien maksusuudet määräytyvät nettomenoista eli ulkoiset ja sisäiset menot lasketaan yhteen ja niistä vähennetään toimintatuotot (mukaan ei lasketa Posion ja Taivalkosken kuntien yhteistoimintatuloja).

Maa-aineslakiin liittyvien tehtävien hoidosta vastaavan viranhaltijan palkkakulut on sisällytetty ympäristönsuojelun toimintakuluihin. Maa-ainesvalvontaan sisältyvän ostetun valvontatyön kulut on sisällytetty maa-aineslupien kuluihin.

Nettomenot ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun yhteistoiminnan osalta vuodelta 2021 on -903 426 euroa. Posion ja Taivalkosken osuuksiin on lisätty sopimuksen mukainen järjestämistä vastuukorotus 5 %.

Tarkastukset 2021

Tarkastuksia ja vastaavia toimenpiteitä tehtiin yhteistoiminta-alueella kertomusvuonna seuraavasti:

- Terveysvalvonta 351
- Eläinlääkintähuolto 217
- Ympäristönsuojelu 87

Tarkastusmäärätavoitteista jäätiin vuonna 2021 erityisesti suunnitelmallisen valvonnan osalta. Tähän vaikuttivat erityisesti koronarajoitukset ja niihin liittyvät rajoitteet valvontakohteissa. Lisäksi suoritteisiin vaikuttivat henkilövaihdokset sekä henkilöstöressurssipula. Eläinlääkintähuollon puolella viime keväästä alkaen on valvontaeläinlääkärin ja praktikkoeläinlääkärin tehtävien osalta yhteistoiminta-alueella ollut voimakas työvoimapula rekrytointiyrityksistä huolimatta. Näin ollen kaikkia suunniteltuja tarkastuksia ei ole voitu suorittaa. Ympäristönsuojelussa kertomusvuoden aikana työllistivät erityisesti maa-aineslupien valvontaan sekä maa-aines- ja ympäristölupien valmisteluun liittyvät tehtävät eikä luvanvaraisten toimintojen valvontaa ehditty tekemään riittävästi.

1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Taivalkosken kunnan talouden yleisnäkymä on verrattain vakaa. Kuntatalouden tulevaisuuden suunnittelussa riittää kuitenkin haasteita. Kuten luvussa 1.1.8 tarkemmin todetaan.

Koronakriisin talousvaikutukset ovat olleet lieviä, mutta toimintaan vaikutukset jatkuvat vielä ainakin vuoden 2022. Edelleen vaikuttaa siltä, että koronan hintalappu konkretisoituu viiveellä. Koronatuot vaikuttivat monien kuntien tapaan osaltaan myös Taivalkosken kunnan tulokseen. On kuitenkin tärkeätä kiinnittää huomiota siihen, etteivät tämän kaltaiset tuot poista kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten tulojen ja menojen epäsuhtaa tai mittavia investointitarpeita.

Kunnan nettoinvestoinnit vuonna 2021 olivat 3,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 talousarviolainaa ei nostettu. Vuodelle 2021 kirjautui kuitenkin helmikuussa nostettu vuoden 2020 talousarviolaina. Investointitarpeita on edelleen paljon myös tuleville vuosille. Investointien osalta on tehtävä jatkuvaa arviointia toteutuksen ja aikataulutuksen suhteen. Kiinteistöstrategia antaa pitkän linjan suunnittelulle hyvän pohjan.

Taivalkosken kunnan velkamäärä on 1 739 euroa per asukas jääden merkittävästi alle valtakunnan keskiarvon. Tämä on ollut myös Taivalkosken kunnan strateginen tavoite. Talouden reunaehdot ohjaavat toiminnan ja palvelurakenteen suunnittelua, mutta se ei tarkoita, etteikö uutta tulisi kehittää.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Levottomuuksien lisääntyminen maailmalla ja Euroopan turvallisuustilanteen kiristyminen (mm. Ukrainan sota) vaikutukset Suomen talouteen ja sitä kautta myös kuntiin on suuri kysymysmerkki. Kuntarahoitus suhdanne-ennusteen (maaliskuu 2022) mukaan bruttokansantuote Suomessa asettuu 1 – 2 prosentin haarukkaan ja sen ennustetaan putoavan vuonna 2023 nollassa ja yhden prosentin välillä. Nykytiedon valossa myös inflaatio on kiihtymässä odotettua enemmän. Kuntarahoitus arvioi kuluttajahintojen nousun kasvavan tänä vuonna 3,7 prosenttiin ja laskevan 2,0 prosenttiin vuonna 2023. Arviot perustuvat siihen, että sota ei ratkea nopeasti, mutta ei myöskään laajene. Ennusteet ovat luonnollisesti täysin sidoksissa geopolitiittisen tilanteen kehittymiseen.

Kriisin ennustetaan yleisesti siirtävän korkojen nousukehitystä tulevaisuuteen. Taivalkosken kunnan lainamäärä oli vuoden lopussa 6,8 miljoonaa euroa. Lainoihin ei liity valuuttariskejä. Lainat ovat kiinteäkorkoisia, joten korkojen nousu ei aiheuta muutoksia seuraavien vuosien korkomenoihin.

Henkilöstön osalta suurin toiminnallinen riski on osaavien työntekijöiden saatavuuden varmistaminen sekä pitkien sairauspoissaolojen vaikutukset palvelutuotantoon. Sairauspoissaolojen osalta haasteena on töiden suunnittelu, organisointi sekä aikataulutus niin, että palvelutuotanto kestää tilapäisen henkilöstövajeen. Sairauspoissaolojen osalta kehitystä on tapahtunut positiiviseen suuntaan ja tätä kehitystä tulee tukea edelleen käytettävissä olevin keinoin. Kunnan henkilöstö eläköityy tulevina vuosina edelleen kiihtyvällä tahdilla, ja rekrytointien yhteydessä on esiintynyt henkilöstön saatavuusongelmia. Työntekijöiden saatavuuden osalta on tärkeää, että kunnan maine työnantajana säilyy ja onnistuneet rekrytointiprosessit varmistetaan. Yhteistyötä alueen vetovoimaisuuden ja erilaisten työskentelyvaihtoehtojen tiedottamisessa ja kehittämisessä tehdään muun muassa erilaisten kehittämishankkeiden kautta.

Eduskunta hyväksyi 23.6.2021 hallituksen esityksen koskien hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Valmistelutyötä tehdään vaihe vaiheelta kiihtyvällä tahdilla. Hyvinvointialueuudistus uudistaa myös toimintatapoja. Asioiden tekeminen uudella tavalla vaatii erityistä huomiota toimijoiden rajapintojen aitoon hyödyntämiseen. Tilanteessa, jossa kunnat ja hyvinvointialueiden yhteinen tavoitteellinen toiminta eriytyy liikaa ja johtaa vastakkainasetteluun niin taloudelliset kuin toiminnalliset riskit realisoituvat negatiivisesti.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen uudistus tuo toiminnallisten muutosten lisäksi myös taloudellisia muutoksia. Sosiaali- ja terveystoimen menojen siirtymisen hyvinvointialueelle on perusteltu tuovan ennakoitavuutta kuntatalouteen. Näin varmasti pitkällä aikavälillä onkin. Tällä hetkellä epävarmuutta kuntatalouteen kuitenkin tuo kuitenkin kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituksen jako periaatteet. Vuoden 2023 kuntien tuloveroprosentista säädetään lailla sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta (29.6.2021/9616) ja valtuuston on määrättävä vuoden 2023 veroprosentiksi vuoden 2022 veroprosentti vähennettynä samalla prosenttiyksiköllä kaikissa kunnissa. Hyvinvointialueen valmistelun edetessä vähennyksen suuruus tarkentuu, mutta tällä hetkellä arvio on, että vähennys on 12,39 %. Taivalkoskella tämä tarkoittaa tuloveroprosentiksi 8,11 % (20,50 % - 12,39 %). Myös valtionosuuksien kertymiin uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia. Uudistuksessa tarkastellaan kustakin kunnasta hyvinvointialueelle siirtyviä kustannuksia ja verorahoitusta ja tarvittaessa tasapainotetaan muutoksen vaikutuksia siirtymätasauksin. Kuntien alustavat valtionosuuslaskelmat päivitetään vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarvioletietojen perusteella keväällä 2022. Lopullinen laskelma syntyy vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Kunnan tulorahoitus perustuu pääosin verotuloihin ja valtionosuuksiin, joten merkittäviä talouteen liittyviä epävarmuustekijöitä tulevien vuosien rahoituksesta on edelleen paljon. Edellä kuvatun lisäksi huomioitavaa on, että talouden tasapainon ylläpitäminen vaatii toiminnan kehittämistä sekä palvelurakenteen arvioimista. Väestön muuttoliike ja ikärakenteen kehitys vaikuttavat merkittävästi toiminnan arviointiin.

Kunnan takausvastuut vuoden 2021 lopussa ovat noin 8,6 miljoonaa euroa. Takauksiin liittyy taloudellinen riski. Uudessa kuntalaissa (1.5.2015 alkaen) takauksien antamisen edellytyksiä rajoitettiin. Rajoituksista esimerkkinä voidaan mainita mm. rajaus siitä, että kunta ei voi antaa kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yksityisen yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta takausta.

TAKAUSVASTUUT 31.12.2021

Kunnan takausvastuut 31.12.2021	euroa
Kiinteistö Oy Koillismaakeskus	300 000,00
Kiinteistö Oy Siikataival	2 405 459,00
Taivalkosken Vanhustentaloyhdistys r.y.	1 252 249,00
Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit	1 530 000,00
Naturpolis Oy	300 000,00
Kairan Kuitu Oy	1 226 940,00
Taivalkosken Kyläverkot Oy	1 539 327,73
Taivalkosken Näyttämöyhdistys ry.	23 916,64
Yhteensä	8 577 892,37

Mahdollisten omaisuusvahinkojen, tapaturmien, keskeytysten yms. vahinkojen varalle kunnalla on asianmukaiset vakuutukset. Voimassa on myös vastuuvakuutus. Vakuutusyhtiönä toimii If Vahinkovakuutus Oy. Vahinkovakuutusasioiden hallinnassa kunnalla on ollut apuna vakuutusmeklari Aon Finland Oyj 31.12.2021 saakka.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, jolle on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Valtuusto hyväksyi päätöksellään 21.3.2014 § 21 sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa koskevan ohjeen **Sisäinen valvonta ja riskien hallinta osana hyvää hallinto- ja johtamistapaa Taivalkosken kunnassa**. Yleisohje koskee kaikkia kunnan toimielimiä, johtoa ja esimiesasemassa olevia.

Lautakunnat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta toimialoillaan. Toimialat antavat toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Valtuusto hyväksyi Taivalkosken kunnan uuden hallintosäännön päätöksellään 29.5.2017 § 28. Sääntö tuli voimaan 1.6.2017 ja siinä on määritelty toimielinten toimivallan jako. Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien esityslistat ja pöytäkirjat ovat julkisilta osin nähtävissä kunnan internetsivuilla. Esityslistojen julkaisemisesta on säännökset edellä mainitussa hallintosäännössä. Pöytäkirjojen nähtävänä pitäminen kunnan internetsivuilla perustuu kuntalain (410/2015) 140 §:ään.

Viranhaltijapäätökset tehtiin Tweb-järjestelmässä. Kunnanhallitus ei käyttänyt kertaakaan kuntalain mukaista otto-oikeutta lautakuntien tai viranhaltijoiden päätöksiin vuoden 2021 aikana. Henkilöstöä koskevat päätökset (vuosilomat, sairauslomat, yms. keskeytykset jne.) tehtiin kertomusvuonna ESS7 -ohjelmalla.

Lautakunnan tai muun viranomaisen on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät menotositteet (myös kirjaustositteet), jollei hyväksyjää ole määrätty johtosäännöissä. Taivalkosken kunnan hallintosäännössä ei ole määräyksiä laskujen hyväksyjistä, joten hyväksyjät määrätään vuosittain toimielinten päätöksillä. Ostolaskut käsiteltiin kertomusvuonna Basware P2P -laskujen hallintajärjestelmässä.

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus (EU 679/2016) on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä on sovellettu kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Tietosuoja-asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sen myötä yksityisyyteen toteutuu digitaaliaikana. Tietosuoja-asetus lisää tietosuojan painoarvoa kunnan toiminnassa. Tietosuojaan liittyy uuden-tyyppisiä vaatimuksia, riskejä ja tarpeita. Asetuksen velvoitteet edellyttävät myös resursointia.

Kertomusvuoden aikana toiminnassa ei ole raportoitu merkittäviä riskejä.

Valtuusto asettaa vuosittain talousarviossa toimielimille sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarviossa ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annetaan määräykset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden raportoinnista. Koko kuntaa koskeva käyttötaloustoteutuma on annettu tiedoksi kunnanhallitukselle ja valtuustolle tilanteista 30.4.2021 ja 31.8.2021. Lisäksi kunnanhallitukselle raportoitiin talouden toteutumaa kuukausittain. Lautakunnille raportointi tapahtuu niiden omien kokousaikataulujen puitteissa.

Kunnanhallituksen alaisuudessa olevista sopimuksista pitää asianhallintasihteeri luetteloita. Lisäksi sopimukset skannataan sähköiseen tietojärjestelmään. Kunnanhallituksen alaisuudessa olevista sopimuksista ei aiheutunut vuonna 2021 negatiivisia seuraamuksia. Kunnanhallituksen alaisten sopimusten valvontaa ei ole vastuutettu yhdelle henkilölle, vaan valvonta tapahtuu samassa yhteydessä, kun sopimus on esillä esim. laskutusta varten. Sopimusten valvonnan uudistus on aloitettu vuoden 2020 loppupuolella. Työ on jatkunut edelleen ja tavoite on saada kunnan kaikki sopimukset Cloudia sopimushallinta -järjestelmään.

Kunnanhallituksen keskuudestaan valitsemat kaksi jäsentä suorittavat kunnan pankkitilien, rahavarojen, arvopapereiden ja vakuuksien tarkastuksen. Kertomusvuonna tarkastajat eivät ole suorittaneet tarkastusta ja toimittaneet raporttia. Hallintopalveluissa on kaksi alakassaa, jotka ao. esimiehen on tarkastettava ohjeiden mukaan vähintään kaksi kertaa vuodessa. Hallintosihteeri on tarkastanut hallintopalvelujen kassat 29.12.2021. Tarkastuksissa ei ilmennyt huomautettavaa.

Sisäinen valvonta sosiaali- ja terveystaloudessa

Talousarvio ja taloussuunnitelma hyväksytään lautakunnassa, kunnanhallituksessa ja valtuustossa. Käyttösuunnitelmat toimivat yksiköiden toimintaa ohjaavina asiakirjoina. Sosiaali- ja terveystaloudenta hyväksyy vastuuhenkilöt toiminnoittain. Viranhaltijoita säätelee laki viran ja toimenhaltijoista sekä Taivalkosken kunnan hallintosääntö. Sosiaali- ja terveystoimen esimiehet tasoillaan vastaavat, että sisäisen valvonnan menetelmät ovat käytössä ja sisältyvät päivittäisiin toimintarutiineihin.

Talousarvio ja taloussuunnitelma raportoidaan kolme kertaa vuodessa lautakunnalle. Sosiaali- ja terveystoimen toimintaa seurataan johtoryhmätasolla, työyksiköiden palavereissa ja kehityskeskusteluissa. Mahdollisiin epäkohtiin pyritään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kuntalaisilla on käytävissään sosiaali- ja potilasasiain palvelut. Hankinnat tehdään taloussuunnittelun ja hankintaohjeistuksen mukaisesti. Irtaimistosta pidetään kirjanpitoa, joka tarkistetaan kerran vuodessa. Poistoista tehdään raportti lautakuntaan ja varastoinventaario tehdään vuoden lopussa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön pätevydestä on laissa ja asetuksessa omat velvoitteensa. Henkilöstön kohdalla tarkistetaan työhön tulovaiheessa työtodistukset ja lasten- ja nuorten parissa työskenteleviltä rikosrekisteriote sekä todistus Tartuntalain 48 §:n mukaisista voimassa olevista rokotuksista. Valvira ylläpitää terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriä. Terhikistä on mahdollisuus tarkastaa, onko sosiaali- ja terveystalouden työntekijä kelpoinen tehtävänsä. Sosiaali- ja terveystalouden työntekijöitä sitoo vaitiolovelvollisuus, josta tehdään kirjallinen sopimus työnantajan kanssa. Vaitiolovelvollisuus koskee myös opiskelijoita ja määräaikaista työntekijöitä.

Päätökset tehdään kunkin toimialan omilla atk-ohjelmilla. Asiakkaille tulee toimittaa päätökset kaikista heitä koskevista asioista. Päätöksen liitteenä tulee olla asiakkaalle ohjeet valitusosoitteesta, mikäli päätös on valituskelpoinen. Toimialalle on nimetty tietosuojavastaava ja hänen tehtävänä kuvaansa kuuluu tietoturvallisuuteen liittyvät asiat, seurannat ja tarkastukset.

Työyksiköillä on voimassa olevat pelastussuunnitelmat. Yhteistyössä pelastustoimen kanssa tehdään yksiköihin säännöllisesti tarkastuskäynnit ja mahdollisiin puutteisiin pyritään puuttumaan mahdollisimman nopeasti puutteen havaitsemisen jälkeen. Työpaikoilla on työsuojelukansio, johon on koottu työsuojeluun ja paloturvallisuuteen liittyä aineisto. Elintarvikehygieniaan liittyvät omavalvontasuunnitelmat ovat käytössä lain velvoittamissa yksiköissä.

Vuoden 2011 alusta on otettu sosiaali- ja terveystoimessa käyttöön HaiPro tapahtumailmoitusjärjestelmä, johon kirjataan potilas/ asiakasturvallisuutta vaarantavat tapahtumat. Potilaiden/asiakkaiden hoitoon liittyvästä turvallisuudesta ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan asiallisilla turvajärjestelyillä ja huolellisilla työjärjestelyin sekä henkilöstön aktiivisen kouluttamisen avulla. Työturvallisuustekijöitä työpisteissä kehitetään yhteistyössä työsuojelun ja työterveyshuollon kanssa.

Sisäinen valvonta sivistyspalveluissa

Sivistyslautakunta on hyväksynyt valtuuston hyväksymään talousarvioon sopeutuvat käyttösuunnitelmat, osamäärärahat ja vastuuhenkilöt toiminta-alueittain. Sivistyslautakunta on hyväksynyt toimintayksiköiden valtuuston talousarvion tavoitteisiin sopeutuvat toimintasuunnitelmat. Koulujen vuosisuunnitelmat lautakunta hyväksyi syksyllä 2020 lukuvuodeksi 2020 – 2021 ja syksyllä 2021 lukuvuodeksi 2021 – 2022. Lautakunta velvoitti toimialan vastuuhenkilön eli toimialajohtajan raportoimaan talousarvion/käyttösuunnitelman, tavoitteiden ja siihen sisältyvien toimintasuunnitelmien toteutumisesta siten, että lautakunta voi raportoida vastaavasti kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle kunnanhallituksen määrääminä ajankohtina. Lisäksi koulut raportoivat vuosisuunnitelmien toteutumisesta lukuvuoden päättyessä. Käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä sivistyslautakunta otti huomioon kunnanhallituksen antamat talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Sivistyslautakunta päätti alaisensa toiminnan laskujen hyväksyjät ja arvopostin vastaanottajat sekä sivistyslautakunnan päätösten ja sen alaisten viranhaltijoiden päätösten nähtävänä pitämisestä vuonna 2021.

Toimialajohtaja hyväksyi sivistyslautakunnan käyttösuunnitelmiin sopeutuvat käyttösuunnitelmat, osamäärärahat ja vastuuhenkilöt toimintayksiköille hallintosäännön mukaisesti. Toimialajohtaja on päätöksessään velvoittanut toimintayksiköt raportoimaan määrärahasta, toimintasuunnitelman ja tavoitteiden toteutumisesta samassa tahdissa kuin toimialajohtaja/sivistyslautakunta on velvollinen raportoimaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle kuitenkin siten, että raportit ovat käytettävissä ennen kuin toimialajohtaja raportoi sivistyslautakunnalle. Lisäksi vastuuhenkilöt raportoivat esimiestensä kanssa käymien kehityskeskustelujen yhteydessä. Päätöksessä on annettu myös muita määräyksiä ja ohjeita hyvistä toimintatavoista ja käytänteistä sekä kunnanhallituksen päättämistä talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden noudattamisesta. Lisäksi päätöksessä on määrätty käymään kehityskeskustelut kaikissa yksiköissä. Kehityskeskustelujen tarkoituksena on paitsi talouden ja toiminnan sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta myös henkilöstön työssä jaksamisen seuranta ja edistäminen sekä riskien kartoitus ja hallinta.

Käyttösuunnitelmapäätöksessä toimialajohtaja on velvoittanut yksiköiden vastuuhenkilöt suorittamaan sisäistä valvontaa yksikössään siten, että kunnan varoja käytetään taloudellisesti ja säännöksiä noudatetaan. Mikäli vastuuhenkilö huomaa valvonnan yhteydessä epäasiallista tai epätaloudellista toimintaa tai käytänteitä, jotka mahdollistavat sen, tulee asia välittömästi korjata tai mikäli se ei ole yksikössä korjattavissa, tulee siitä välittömästi raportoida esimiehelle. Ilmoituksia tällaisista ei ole tullut.

Esimiehet seurasivat käyttösuunnitelman ja tavoitteiden toteutumista kehityskeskustelujen ja talousraporttien avulla. Yksiköiden tarvitsemien sopivien raporttien saaminen ja raporttien tunnistaminen suuresta joukosta on ollut edelleen ongelmallista, koska hallintokunnat/yksiköt eivät enää itse voi muodostaa tarvitsemiaan raportteja kuten aikaisemmin. Palkkojen ja muiden henkilöstökulujen kirjautumisessa oikeille kustannuspaikoille ja toiminnoille on ollut edelleen jonkin verran ongelmia. Aikaisemmin keskitetysti hoidettuja palkkaukseen/palkkioihin ja kirjanpitoon liittyviä tehtäviä on edelleen siirtynyt hallintokuntien hoidettavaksi, vaikka palkanlaskenta- ja kirjanpitopalvelut ostetaan Monetralta. Nepton-työajan seurantasovelluksen käyttöön ottamisessa ja käytössä on ollut ongelmia. Nepton-työajan suunnittelujärjestelmä on työläs eikä se tunnista lyhytaikaisten työntekijöiden perustunteja lainkaan.

Suoritettiin laskujen tarkastusta vastaanottomerkintöjen ja hyväksymisten yhteydessä kunnanhallituksen täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti. Mahdollisia inhimillisiä virheitä on pyritty välttämään ja niiden huomaamista parantamaan siten, että valmistelijat ja hyväksyjät ovat mahdollisimman paljon eri henkilöitä. Tällä toimella on myös pyritty välttämään ns. vaarallisia työyhdistelmiä.

Ennen toimintasuunnitelmien ja koulujen vuosisuunnitelmien laatimista esimiehet kävivät yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa kehityskeskustelut suunnitelmista ja tavoitteista. Keskustelujen pohjalta yksiköt laativat suunnitelmansa. Vuonna 2021 noudatettiin vuosille 2019 – 2021 laadittua kehittämissuunnitelmaa resurssien puitteissa. Edellä kuvattu järjestelmä on jatkuva prosessi.

Sivistyslautakunnan ja viranhaltijoiden julkiset päätökset ovat olleet nähtävänä sivistyslautakunnan päättämällä tavalla. Luettelot viranhaltijapäätöksistä on toimitettu toimialajohtajalle/sivistyslautakunnalle mahdollista sivistyslautakunnan päätösten otto-oikeutta varten. Otto-oikeutta ei ole vuonna 2021 käytetty. Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätöksistä ei tehty myöskään yhtään oikaisuvaatimusta tai valitusta, jolla olisi vaadittu päätöksen muuttamista. Myöskään kunnanhallitus ei ole ottanut yhtään sivistyslautakunnan päätöstä otto-oikeudella käsiteltäväkseen.

Sivistyslautakunta päätti tositteiden hyväksyjät ja varahyväksyjät. Hyväksyjät olivat aina eri henkilöitä kuin tavaroiden tai palvelusten vastaanottotarkastuksen tekijät. Sivistyslautakunta määrittä hankintarajan toimialajohtajan toimivallassa oleville hankinnoille. Tämän ylimenevistä hankinnoista päätti sivistyslautakunta. Toimialajohtaja päätti käyttösuunnitelman yhteydessä toimintayksiköiden vastuuhenkilöiden hankintarajoista. Hankinnoista kuitenkin suurin osa perustuu sopimuksille, jotka on tehty yhteistyössä esim. kuntien/julkisyhteisöjen (mm. elintarvikkeet, oppikirjat, koulutarvikkeet, kirjastokirjat) tai eri hallintokuntien (mm. kuljetukset, siivoustarvikkeet, toimistotarvikkeet) kanssa.

Päätökset yhteisistä hankinnoista on tehnyt hankinnasta riippuen kunnanhallitus, hankintapäällikkö tai sivistyslautakunta. Irtaimistosta pidettiin irtaimistoluetteloa toimintayksiköittäin ja sivistyslautakunta päätti tarpeellisiksi katsotuista poistoista. Kaikista sopimuksista pidettiin luetteloa, jonka avulla seurattiin sopimusten toteutumista.

Riskien kartoitus ja arviointi sivistystoimessa on jatkuva prosessi, jota toimintayksiköiden vastuuhenkilöt tekevät yhdessä henkilöstön kanssa. Toimintayksiköt ovat tehneet toimenpiteitä riskien vähentämiseksi/poistamiseksi. Esimerkiksi sisäilman valvontaa ja toimia sisäilman laadun parantamiseksi on tehty yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Alakoulun remontissa olevien tilojen väistötilat olivat ammattioppilaitoksen rakennuksessa. Koronaepidemian vuoksi hygienia- ja turvavälejä ym. turvallisuusohjeita on korostettu ja ohjeita noudatettu. Työntekijöillä on ollut mahdollisuus käyttää tarpeellisia suojavälineitä kuten maskeja ja käsidesiä. Koronaepidemiasta johtuvien sulkujen ja muiden rajoitusten aikana on työnjohtoa vahvistettu. Ateriapalveluissa on edelleen pidetty erityisen korkealla tasolla puhtaanapitoa ja muuta hygieniaan koronaepidemian vuoksi.

Eryteisesti yksiköiden vastuuhenkilöitä ja opettajia on kehityskeskusteluissa ohjeistettu riskien tarkkailussa. Vastuuhenkilöille ja edelleen muille työntekijöille on korostettu, että jokaisen työyhteisöön kuuluvan velvollisuutena on ilmoittaa mahdollisista riskeistä ja ryhtyä mahdollisen vahingon sattuessa välttämättömiin välittömiin pelastus- ja turvaamistoimiin. Kouluilla on valvontakameroita sekä henkilöiden turvallisuuden lisäämiseksi että omaisuuden suojaamiseksi.

Opettajia on ohjattu käymään läpi lukuvuosittain koulun päivitetty turvallisuussuunnitelma ja siitä on pidetty lukulistaa, jolla kontrolloidaan turvallisuussuunnitelman läpikäynti. Myös pelastusharjoituksia kouluilla on järjestetty. Kouluilla on myös tehty palotarkastuksia viimeksi edellisenä vuodenvaihteena ja paloturvallisuustilanne todettiin hyväksi (esim. alakoulu/yläkoulu). Turvallisuustoiminta kokonaisuudessaan oli korkealla tasolla (turvallisuustaso 4). Koulujen turvallisuuden kehittämiseen ja ylläpitoon on kiinnitetty jatkuvasti huomiota. Mm. turvallisuuskävely järjestettiin ja niissä tutustuttiin työturvallisuuteen, pelastusreitteihin, alkusammuttimiin ja defibrillaattoriin. Ensiapukoulutuksia on pidetty ja päivitetty EA1-osaamistaso opettajien osalta.

Esimerkiksi erilaisilta hyökkäyksiltä on kuitenkin mahdotonta suojautua täysin tai se ainakin tulisi suhteettoman kalliiksi ja käytännössä halvaannuttaisi koulujen toiminnan.

Suuria riskejä arviointien yhteydessä ei ole ilmennyt. Tavallisimmat vahinkotapahtumat ovat olleet koulujen välitunnilla tai liikuntatunnilla sattuneita koulutapaturmia. Näihin kunnalla on vakuutus, joista korvaus on henkilövahingon sattuessa saatu. Riskien kartoitus- ja arviointiasioissa on myös koulutettu esimerkiksi opettajia, jotta he kiinnittäisivät huomiota riskeihin ja omalta osaltaan puuttuisivat niihin heti.

Sivistyspalvelujen toimintakulttuuri on ollut tavoitteisiin sitoutunutta, taloudellisuuteen ja tehokkuuteen pyrkivää.

Sisäinen valvonta teknisissä palveluissa

Toimintaa ohjaa laaja joukko kunnan toiminnalleen hyväksymiä sääntöjä ja ohjeita sekä muu lainsäädäntö ja viranomaisten ohjeistus. Vuosisuunnittelussa tekninen lautakunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon sopeutuvat käyttösuunnitelmat ja vastuuhenkilöt toimintayksiköittäin. Lisäksi lautakunta käsittelee investointiohjelmaan liittyen tarkennettujen työohjelmien hyväksymistä sekä eri toteutusprojekteja eri vaiheissaan hankintaan, kilpailuttamiseen ym. liittyen kunnan sääntöjen ja muiden säädösten mukaisesti.

Tekniselle lautakunnalle toimitetaan kirjalliset osavuosisraportit toiminnan toteutumisesta ja määrärahojen käytöstä samassa tahdissa kuin lautakunta on velvollinen raportoimaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Toimialajohtaja raportoi lautakunnalle toiminnan ja talouden toteutumisesta koko toimialalla samassa tahdissa kuin kunnanhallitukselle ja valtuustolle raportoitiin. Raporttien seurannassa käytetään hyväksi muun muassa kunnan taloushallintojärjestelmän tuottamia tietoja. Käyttösuunnitelmien laatimiseen liittyen toimialajohtaja pyrkii käymään yksiköiden vastuuhenkilöiden kanssa kehityskeskustelut suunnitelmista ja tavoitteista. Kehityskeskustelussa käydään mm. läpi toiminnan ja tavoitteiden toteutumista. Uusi tekninen johtaja kävi kehityskeskustelun kaikkien suorien alaistensa kanssa keväällä 2021.

Edellä oleva järjestelmä toimi siten, että talousarvion sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet pääosin saavutettiin. Lautakunnan ja viranhaltijoiden julkiset päätökset ovat olleet nähtävänä lautakunnan päättämällä tavalla. Otto-oikeutta ei ole vuonna 2021 käytetty. Lautakunta päättää tositteiden hyväksyjät ja varahyväksyjät. Hyväksyjät ovat aina eri henkilöitä kuin tavaroiden tai palvelusten vastaanottajat. Lautakunta päättää hankintarajan toimialajohtajan toimivallassa oleville hankinnoille. Tämän ylimenevistä hankinnoista päättää lautakunta. Irtaimistosta pidetään irtaimistoluetteloita ja lautakunta päättää tarpeellisiksi katsotuista poistoista. Toimialalla on vakuutettu normaalit kiinteistöriskit ja kunnalla on toimintaan liittyvät vastuuvakuutukset. Toimialalla on kartoitettu valmiussuunnittelun kautta elintärkeiden palveluiden tuottamiseen liittyviä riskejä ja toiminnan turvaamista poikkeusoloissa suunnitellaan jatkuvana prosessina.

Vuoden 2021 aikana on tarkasteltu myös teknisen toimialan sopimushallinnan prosesseja ja samalla toimialaa koskevat sopimukset on viety sähköiseen Cloudia-tiedonhallintajärjestelmään. Tällä varmistetaan sopimusten päivittäminen ja ajan tasalla pitäminen.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020	Muutos
ulkoiset tuotot ja kulut			%
1 000 euroa			
Toimintatuotot	7 211	5 758	25,2
Valmistus omaan käyttöön	91	185	
Toimintakulut	-36 964	-34 782	6,3
Toimintakate	-29 662	-28 839	2,9
Verotulot	13 529	12 483	8,4
Valtionosuudet	19 897	20 463	-2,8
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	2	1	
Muut rahoitustuotot	65	72	-9,7
Korkokulut	-35	-39	-10,3
Muut rahoituskulut	-3	-1	
Vuosikate	3 793	4 140	-8,4
Poistot ja arvonalentumiset	-1 703	-2 455	-30,6
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Tilikauden tulos	2 089	1 685	-24,0
Tilinpäätössiirrot	11	1	
Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	2 100	1 686	-24,5
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Toimintatuotot/toimintakulut, %	19,5	16,6	
Vuosikate/poistot, %	222,7	168,6	
Vuosikate, euroa/asukas	969	1 058	
Asukasmäärä	3 914	3 912	

Tunnuslukujen selitykset

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintakuluista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. **Vuosikate** osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa.

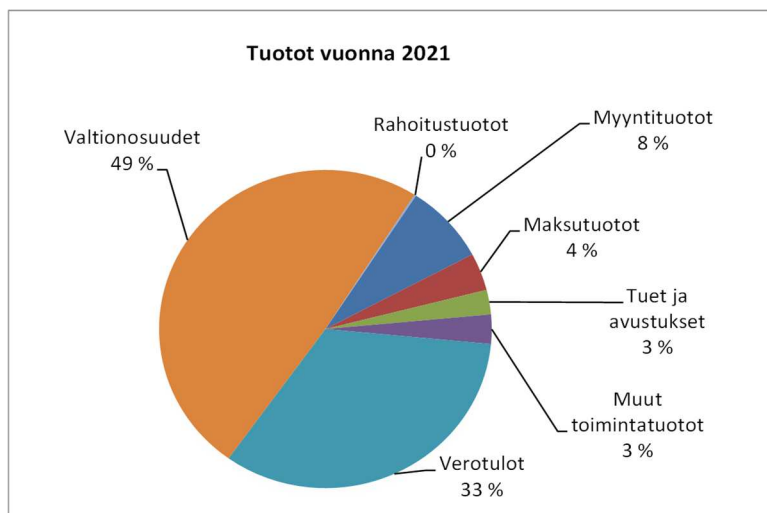
Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tuotot

Käyttötalouden ulkoisten toimintatuottojen kokonaismäärä oli yhteensä 7,21 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 25 %.

Verotuloja kertyi 13,5 milj. euroa ja ne lisääntyivät vuoteen 2020 verrattuna 8,4 % (1,0 milj. euroa). Valtionosuuksia saatiin 19,9 milj. euroa; joka laskee edelliseen vuoteen verrattuna 2,8 % (0,5 milj. euroa).

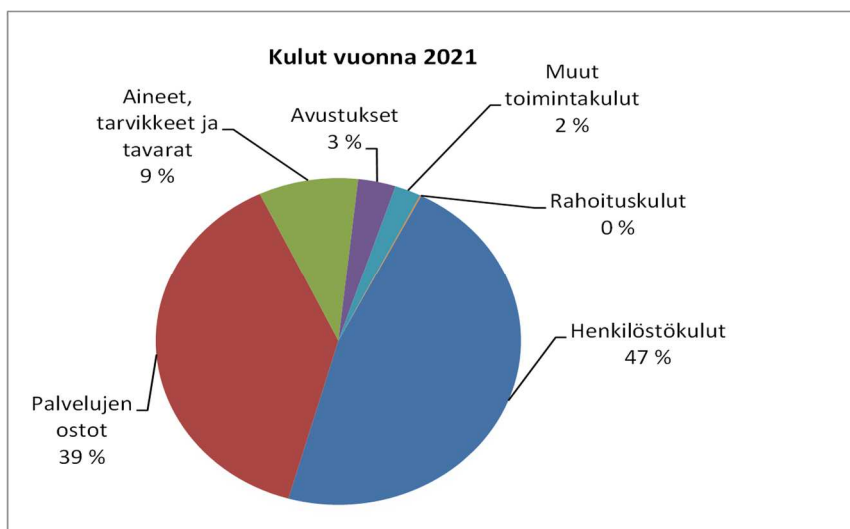

Kulut

Käyttötalouden toimintakulujen määrä oli yhteensä 37 milj. euroa. Kulut kasvoivat 6,3 % edellisestä vuodesta. Toimintakulujen merkittävimmät kuluerät olivat henkilöstökulut 17,3 milj. euroa ja palvelujen ostot 14,4 milj. euroa.

Henkilöstökulut kokonaisuudessaan nousivat 6,2 % (n. 1,0 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulut ylittivät 0,4 milj. euroa arvioidusta. Toimintakertomuksen henkilöstöosiossa on esitetty henkilöstökulut eriteltynä.

Palvelujen ostojen kokonaismäärä oli 14,36 milj. euroa eli nousua edelliseen vuoteen verrattuna oli 11,5 %. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot olivat 3,2 milj. euroa (-1,2 %). Avustuksiin (kotitaloudet ja yhteisöt) käytettiin 1,2 milj. euroa. Muita toimintakuluja oli yhteensä 0,8 milj. euroa.

Verotulot ja valtionosuudet vuosina 2020 – 2021

Verotulot	2021	2020
Kunnan tulovero	10 211 809,41	10 079 555,41
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 395 475,30	1 560 537,00
Kiinteistövero	921 402,22	843 046,94
Yhteensä	13 528 686,93	12 483 139,35

Valtionosuudet	2021	2020
Peruspalvelujen valtionosuus	13 978 656,55	14 581 575,45
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 807 581,00	3 771 756,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-140 693,00	-109 640,00
Verotulomenetyksen kompensatio	2 251 229,00	2 219 568,00
Yhteensä	19 896 773,55	20 463 259,45

Toimintakate ja vuosikate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksena syntyvä toimintakate kertoo, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate kunnissa on negatiivinen. Vuonna 2021 toimintakate oli -29,7 milj. euroa ja edellisenä vuonna -28,8 milj. euroa. Toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen 2,9 %.

Vuosikate kuvaa tulo- ja menojen riittävyyttä investointeihin, sijoituksiin sekä lainojen lyhennyksiin. Perusoletus talouden tasapainosta on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menojen tasaus on riittävä. Oletuksen toteutumista mitataan tunnusluvulla, jossa vuosikatteen määrää verrataan suunnitelmapoistojen määrään. Tunnusluku antaa arvon 100 %, kun tulo- ja menojen tasaus on riittävä. Tulo- ja menojen tasaus katsotaan olevan ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Jos vuosikate on negatiivinen, katsotaan tulo- ja menojen tasaus olevan heikko.

Vuonna 2021 vuosikate oli 3,8 milj. euroa, poistot 1,7 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 3,3 milj. euroa. Vuosikate kattoi 222 % poistoista. Vuosikate oli asukasta kohti laskettuna 969 euroa (1 058 euroa/asukas vuonna 2020). Vuosikate riittää kattamaan tehdyt poistot.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Tilikauden tulos kuvaa kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käyttöä kuvaavat poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tulos joko lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 099 931,66 euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmaan kootaan kunnan rahan lähteet ja rahan käytöt tilikauden ajalta. Rahoituslaskelma koostuu näin ollen kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä.

Rahoituslaskelmat ja sen tunnusluvut

	2021	2020
1 000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 791	4 140
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-83	4
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 562	-4 245
Rahoitusosuudet investointimenoihin	210	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	98	22
Toiminnan ja investointien rahavirta	454	-79
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	1 500	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-658	-537
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset	92	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-54	-277
Rahoituksen rahavirta	880	-814
Rahavarojen muutos	1 334	-893
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 764	1 431
Rahavarat 1.1.	1 431	2 324
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €	-4 671	-5 452
Investointien tulorahoitus, %	113,1	97,5
Laskennallinen lainanhoitokate	4,2	5,3
Lainanhoitokate	5,4	7,2
Kassan riittävyys, pv	24	13
Asukasmäärä	3 914	3 912

Tunnuslukujen selitykset

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenitys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

1 000 €	2021	2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	33 691	32 058
Aineettomat hyödykkeet	205	356
Aineettomat oikeudet	177	248
Muut pitkävaikutteiset menot	28	108
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	27 780	25 985
Maa- ja vesialueet	3 595	3 593
Rakennukset	18 390	13 074
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 467	5 194
Koneet ja kalusto	570	646
Muut aineelliset hyödykkeet	66	66
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	692	3 412
Sijoitukset	5 706	5 717
Osakkeet ja osuudet	4 968	4 978
Muut lainasaamiset	717	718
Muut saamiset	21	21
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	76	79
Valtion toimeksiannot	55	57
Muut toimeksiantojen varat	21	22
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 165	3 432
Vaihto-omaisuus	13	20
Muu vaihto-omaisuus	13	20
Saamiset	2 387	1 982
Pitkäaikaiset saamiset	644	283
Myyntisaamiset	563	202
Muut saamiset	81	81
Lyhytaikaiset saamiset	1 743	1 699
Myyntisaamiset	829	871
Lainasaamiset		
Muut saamiset	463	306
Siirtosaamiset	451	522
Rahat ja pankkisaamiset	2 765	1 430
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 933	35 569

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	24 989	22 799
Peruspääoma	11 252	11 252
Ed. tilikauden yli/alijäämä	11 638	9 860
Tilikauden yli/alijäämä	2 099	1 687
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 340	1 351
Poistoero	161	172
Vapaaehtoiset varaukset	1 179	1 179
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	167	153
Valtion toimeksiannot	85	79
Lahjoitusrahastojen pääomat	28	29
Muut toimeksiantojen pääomat	54	45
VIERAS PÄÄOMA	12 435	11 266
Pitkäaikainen	6 029	5 346
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 992	5 308
Saadut ennakot	37	38
Lyhytaikainen	6 406	5 920
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	816	659
Saadut ennakot	83	51
Ostovelat	1 732	2 044
Muut velat	298	270
Siirtovelat	3 477	2 896
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 933	35 569
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	68,0	68,0
Suhteellinen velkaantuneisuus %	30,4	28,9
Kertynyt yli-/alijäämä	13 737	11 546
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 510	2 951
Lainakanta 31.12., 1 000 €	6 808	5 966
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 739	1 525
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	6 808	6 454
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	1 739	1 650
Lainasaamiset, 1 000 €	717	718
Asukasmäärä	3 914	3 912

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka, paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut % käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

ulkoiset tulot ja menot

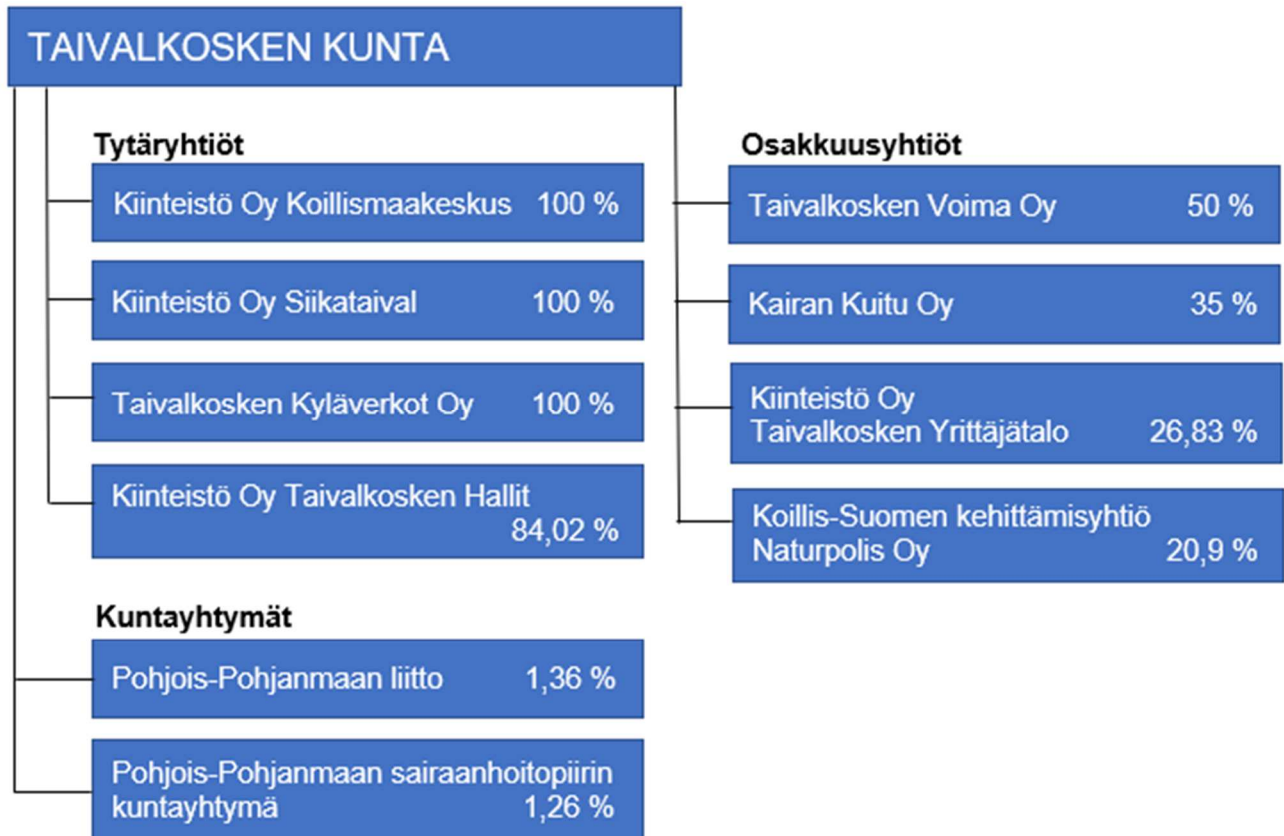
TULOT	€	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	7 211 270,14	16,96 %
Verotulot	13 528 686,93	31,82 %
Valtionosuudet	19 896 773,55	46,79 %
Muut rahoitustuotot	65 050,83	0,15 %
Tulorahoituksen korjauserät:		
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-82 836,21	-0,19 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	209 628,00	0,49 %
Käyttöomaisuuden myyntitulot	98 555,20	0,23 %
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500 000,00	3,53 %
Oman pääoman lisäykset	91 550,93	0,22 %
Kokonaistulot yhteensä	42 521 056,14	100,00 %

MENOT	€	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	36 964 727,55	87,03 %
- valmistus omaan käyttöön	-90 787,67	0,00 %
Korkokulut	35 427,30	0,05 %
Muut rahoituskulut	3 237,87	0,01 %
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	3 562 108,98	10,45 %
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	658 380,00	1,33 %
Kokonaismenot yhteensä	41 133 094,03	100,00 %

Kokonaistulot	42 521 056,14
Kokonaismenot	41 133 094,03
	1 387 962,11
Rahavarojen muutokset	1 334 059,02
Muut maksuvalmiuden muutokset	53 903,09
	1 387 962,11

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Tytäryhtiöt ja niille asetetut tavoitteet on sisällytetty talousarvioon. Kunnan konserniohjeella on annettu tavoitteet ja puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan valtuustolle annettujen aikataulujen mukaisesti. Kunnanhallitus valitsee yhtiökokousedustajat sekä tarvittaessa ohjeistaa yhtiökokousedustajia.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tarkempi selvitys on luvussa 2.9.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnasta

Kunnan on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa, kunnan sisäisen tarkastuksen yksikköä tai erikseen konserniyhteisöjen valvontaan valittua henkilöä.

Kertomusvuonna on valtuustossa 29.9.2014 § 65 hyväksytty konserniohje. Konserniohjeessa on kerrottu kunnan toimielinten toimivallanjako konserniohjauksessa.

Kirjallisena ohjeiden antona kertomusvuonna oli, että kunnanhallitus teki esityksen tytäryhtiöiden hallitukseen valittavista jäsenistä. Muiden ohjeiden anto tapahtui suullisena viestintänä.

Tytäryhtiöiden hallituksissa on mukana kunnan viranhaltijoita tai kunnanhallituksen jäseniä, joten yhtiöiden hallituksista on suora yhteys kuntaan. Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan valtuustolle tilanteen 30.4. ja 31.8. mukaan.

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhteisön on annettava konsernijohtoon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

ulkoiset tuotot ja kulut 1000 euroa	2021	2020
Toimintatuotot	18 247	16 624
Toimintakulut	-46 290	-44 025
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	31	56
Toimintakate	-28 012	-27 345
Verotulot	13 450	12 483
Valtionosuudet	19 897	20 463
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2	1
Muut rahoitustuotot	33	31
Korkokulut	-92	-87
Muut rahoituskulut	-5	-5
Vuosikate	5 273	5 541
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 673	-3 485
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	-1
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	2 600	2 055
Tilinpäätössiirrot	-1	-11
Tilikauden verot	-1	-1
Laskennalliset verot	-61	-34
Vähemmistöosuudet	-4	-7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 533	2 002
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,4	37,8
Vuosikate/Poistot, %	197,3	159,0
Vuosikate, euroa/asukas	1 347	1 416
Asukasmäärä	3 914	3 912

Tunnuslukujen selitykset

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa. Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
1000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 274	5 540
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-1	-1
Tulorahoituksen korjauserät	-163	-42
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 018	-6 660
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2	7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	784	29
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 122	-1 127
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-29
Antolainasaamisten vähennykset	0	1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	3 403	3 678
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-230	-2 366
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-927	15
Oman pääoman muutokset	91	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17	14
Vaihto-omaisuuden muutos	-16	-90
Saamisten muutokset	-650	269
Korottomien velkojen muutokset	500	-516
Rahoituksen rahavirta	2 188	976
Rahavarojen muutos	1 066	-151
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 361	3 295
Rahavarat 1.1.	3 295	3 446
	1 066	-151
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €	-1 122	-1 127
Investointien tulorahoitus, %	75,2	83,3
Laskennallinen lainanhoitokate	2,2	2,6
Lainanhoitokate	16,6	2,3
Kassan riittävyys, pv	29	22

Tunnuslukujen selitykset

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnusluku laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskiarvoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa.

Konsernitase ja sen tunnusluvut**VASTAAVAA**

1 000 euroa	2 021	2 020
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 514	44 801
Aineettomat hyödykkeet	439	567
Aineettomat oikeudet	245	317
Muut pitkävaikutteiset menot	92	178
Ennakkomaksut	102	72
Aineelliset hyödykkeet	46 112	42 266
Maa- ja vesialueet	4 406	4 394
Rakennukset	29 199	23 918
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 079	6 879
Koneet ja kalusto	1 179	1 242
Muut aineelliset hyödykkeet	111	116
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 138	5 717
Sijoitukset	1 963	1 968
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisöissä	1 570	1 573
Muut osakkeet ja osuudet	361	363
Muut lainasaamiset	2	2
Muut saamiset	30	30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	318	333
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 277	6 545
Vaihto-omaisuus	200	184
Saamiset	3 716	3 066
Pitkäaikaiset saamiset	644	283
Lyhytaikaiset saamiset	3 072	2 783
Rahoitusarvopaperit	203	95
Rahat ja pankkisaamiset	4 158	3 200
VASTAAVAA YHTEENSÄ	57 109	51 679

VASTATTAVAA

1 000 euroa	2 021	2 020
OMA PÄÄOMA	29 290	26 662
Peruspääoma	11 252	11 252
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2	2
Muut omat rahastot	1 577	1 576
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 925	11 831
Tilikauden ylijäämä	2 534	2 001
VÄHEMMISTÖOSUUDET	355	351
PAKOLLISET VARAUKSET	387	397
Muut pakolliset varaukset	387	397
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	410	408
VIERAS PÄÄOMA	26 667	23 861
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17 493	15 406
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	325	223
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	1 204	1 046
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 645	7 186
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	57 109	51 679

	2021	2020
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	52,0	52,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,4	47,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	16 458	13 832
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	4 205	3 536
Konsernin lainat, €/asukas	19 013	16 744
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	4 858	4 280
Konsernin lainasaamiset, 1 000 €	2	2
Asukasmäärä	3 914	3 912

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuivat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana konsernin taseessa

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkityjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksenkäsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 69 §).

Kunnanhallitus esittää, että tilikauden 2021 ylijäämä 2 099 468,31 euroa kirjataan yli-/alijäämättilille.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Käyttötalouden toteutuminen

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tarpeelliset tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia. Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolla valtuusto on ne määrärahat sitovina hyväksynyt. Tuloslaskelman ulkoiset erät nettomääräisinä ovat sitovia.

2.2. Keskusvaalilautakunta

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Keskusvaalilautakunta					
Tulot	0,00	4 506,60	-4 506,60	0,00	0,00
Menot	-29 390,00	-29 060,73	-329,27	98,90	28,00
Netto	-29 390,00	-24 554,13	-4 835,87	83,50	28,00

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa vaalien toimittamisesta. Lautakunta on lakisääteinen, 5-jäseninen toimielin, jonka valtuusto valitsee valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Keskusvaalilautakunnasta on säädökset vaalilaissa (714/1998).

Kuntavaalit toimitettiin 13.6.2021. Toimitettujen kuntavaalien jälkeen valtuusto valitsi 25.8.2021 uuden keskusvaalilautakunnan toimikaudeksi 1.8.2021 – 31.5.2025. Toteutunut äänestysprosentti oli 59,6 %. Äänioikeutettujen määrä oli 3 219 henkilöä. Ennakkoon äänestäneitä oli 1 089 henkilöä.

2.3. Tarkastuslautakunta

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Tarkastuslautakunta					
Menot	-40 000,00	-36 457,07	-3 542,93	91,10	108,50
Netto	-40 000,00	-36 457,07	-3 542,93	91,10	108,50

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Tarkastuslautakunta on kuntalaissa (410/2015) säädetty toimielin, jonka valtuusto kuntalain 121 §:n mukaan asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Taivalkosken kunnan hallintosäännön 9 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Varsinaisen tilintarkastustyön suorittaa ammattitilin-tarkastaja.

Toiminnan painopistealueena ovat olleet lakisääteiset hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Vuonna 2021 tarkastuslautakunta on kokoontunut 9 kertaa ja kokouksissa on käsitelty yhteensä 85 asiaa. Lisäksi kertomusvuonna pidettiin tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen yhteinen neuvottelutilaisuus. Lautakunta on vuonna 2021 tutustunut kunnan eri hallintokuntien toimintaan ja kuullut palvelualueiden johtavia viranhaltijoita ja asiantuntijoita:

1. Tutustuminen OSAO Taivalkosken yksikön toimintaan ja talouteen (25.3.2021 § 25), kuultavana oli OSAO Taivalkosken yksikön johtaja Esa Lahtela.
2. Tutustuminen teknisen toimialan toimintaan ja talouteen (29.10.2021 § 70), kuultavana oli tekninen johtaja Varpu Paakinaho-Heikkinen.
3. Kunnan talouskatsaus (9.12.2021 § 80), kuultavana oli taloussihteeri Päivi Komulainen.

Tilintarkastuspäiviä toteutui kertomusvuoden aikana 16 kpl.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021 olivat tilintarkastusyhteisön valinnan kilpailuttaminen, tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta, tilintarkastusta varten riittävästä resursseista huolehtiminen, sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden hoitaminen, arviointikertomuksen laatiminen sekä tilintarkastajan antaman tarkastuskertomuksen käsittely.

Tarkastuslautakunta on kilpailuttanut tilintarkastusyhteisön valinnan vuosille 2021 – 2022 ja julkaisut tarjouspyynnön Cludia -pienhankintajärjestelmässä. Taivalkosken kunnan valtuusto on valinnut vuosille 2021 – 2022 hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Juha Väärälä. Tilintarkastaja on laatinut tarkastussuunnitelman vuodelle 2021, joka on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksessa 30.9.2021 § 61.

Sidonnaisuudet

Kuntalain (410/2015) 84 § mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle. Taivalkosken kunnan hallintosäännön 73 §:n mukaan tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä, ja valvoo kuntalain 84 §:n tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Tarkastuslautakunta on ottanut syksyllä 2021 käyttöön sähköisen sidonnaisuusilmoituslomakkeen, joka löytyy kunnan verkkosivuilta. Saapuneista sidonnaisuusilmoituksista on koottu taulukoksi sidonnaisuusrekisteri, joka on julkaistu Taivalkosken kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden valvontatehtävää 30.9.2021 § 62 ja 9.12.2021 § 82, ja saattanut sidonnaisuusilmoitukset Taivalkosken kunnan valtuustolle tiedoksi.

2.4. Valtuusto

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Valtuusto					
Menot	-41 700,00	-32 831,02	-8 868,98	78,70	65,40
Netto	-41 700,00	-32 831,02	-8 868,98	78,70	65,40

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Vuonna 2015 säädetty uusi kuntalaki (410/2015) tuli voimaan valtuuston osalta 1.6.2017. Kyseisen lain 14 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kyseisen lain 90 §:ssä on säädökset hallintosäännöstä, jossa annetaan määräykset muun muassa toimivallan siirtämisestä.

Kuntavaalit toimitettiin 13.6.2021. Vaaleissa valittiin valtuuston päätöksen 16.10.2020 § 68 mukaisesti 23 valtuutettua. Vaaleissa valtuuston voimasuhteet jakaantuivat seuraavasti: KESK 9 (aiemmin 11), SDP 6 (aiemmin 6), TKENSI 4 (aiemmin 4), PS 3 (aiemmin 1), VAS 1 (aiemmin 1). Uusia valtuutettuja valittiin 12. Vuoden 2021 kuntavaaleissa valitun valtuuston toimikausi alkoi 1.8.2021 ja se päättyy 31.5.2025.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Palvelujen tuottamisessa noudatettiin valtuuston päätöksellä 18.12.2017 § 79 hyväksyttyä kuntastrategiaa.

Valtuuston työskentelyssä jatkettiin iltakoulujen pitämistä. Iltakouluja pidettiin kolme. Iltakoulussa käsiteltiin Taivalkosken kunnan ja työterveyshuollon yhteistyötä työhyvinvoinnin näkökulmasta, talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 – 2024 valmistelua sekä sosiaali- ja terveydenhuollon – sote-uudistusta.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittari/arviointi
Kuntakonsernin talous on tasapainossa.	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan vuosikate kattaa poistot. Investoinnit rahoitetaan pääosin omarahoituksella. Lainamäärä per asukas ovat alle valtakunnan keskiarvon. 	<p>Toteutui</p> <p>Osittain</p> <p>Toteutui</p>

2.5. Kunnanhallitus

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Kunnanhallitus					
Tulot	85 080,00	100 130,97	-15 050,97	117,70	1,80
Menot	-3 529 252,00	-2 947 459,41	-581 792,59	83,50	67,50
Netto	-3 444 172,00	-2 847 328,44	-596 843,56	82,70	69,10

Kunnanhallituksen alaisten toimintayksiköiden toteuma alitti talousarviossa suunnitellut menot. Ulkoisia toimintamenoja toteutui 2,9 milj. euroa, joka on n. 0,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Menojen osalta mm. palvelujen ostot, muut toimintakulut, henkilöstökulut sekä avustukset jäivät arvioitua pienemmäksi. Näin ollen valtuustoon nähden sitova toimintakate alittui.

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Kunnanhallituksen tehtävät on lueteltu kuntalain (410/2015) 39 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan kunnanhallituksen tulee

- 1) vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- 7) huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Lisäksi kunnanhallitus johtaa elinkeinoasioita ja maaseutuasioita.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa keskushallinnon toimialasta, johon kuuluvat, yleisjohto, toimikunnat, elinkeinoasiat, maaseutuasiat, joukkoliikenne, asiointipiste, hallintopalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut ja ICT-palvelut.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hyödynnetään Naturpolis Oy:n aluemarkkinointia kunnan markkinoinnissa ja tehdään yhteistyötä entistä tiiviimmin. Asiointipalvelupisteen roolia matkailuneuvonnassa kehitetään edelleen ja ollaan avoimia myös muille tehtäväalueille.

Suunnitellaan uusia kehittämishankkeita kunnan elinvoimaohjelman pohjalta. Monetra Oulu Oy:n kanssa tehdään laadunseurantaa, jota käytetään prosessien ja toimintatapojen kehittämiseen.

Taivalkosken kunta oli kertomusvuonna mukana seuraavissa hankkeissa:

1. Taivalkosken 4H-yhdistykselle maksettiin työllistämisen alkurahoitusta 4 040 euroa.
2. Koillismaan Leaderin ry:lle maksettiin rahoituskehystä valtuuston päätöksen 25.6.2014 § 43 mukaisesti 25 522 euroa.
3. Kainuun ja Koillismaan kalaleader -strategian rahoitukseen osallistuttiin valtuuston päätöksen 16.10.2020 § 62 perusteella 1 420 eurolla.

4. Metsäkylän perinnekäsityö-, kulttuuri- ja liikuntayhdistykselle työllistämisen alkurahoitukseen vuosille 2018 – 2021 600 euroa/vuosi kunnanhallituksen päätösten 21.12.2009 § 458 ja 15.10.2012 § 348 mukaisesti. Kertomusvuonna tämä hanke ei kuitenkaan toteutunut.
5. Iijoki -sopimus -hankkeeseen varattiin valtuuston päätöksen 12.11.2018 § 65 mukaisesti 9 500 euroa vuodelle 2021.
6. Iijoen vaelluskalahankkeeseen varattiin valtuuston päätöksen 18.12.2020 mukaisesti 15 000 euroa vuosille 2021 – 2022.
7. Matkailun koordinaattorihankkeeseen varattiin kunnanhallituksen päätöksen 19.11.2018 § 335 mukaisesti 60 000 euroa vuodelle 2021.
8. Kertomusvuonna varattiin 30 000 euron määräraha 18 vuotta täyttäneiden opiskelijoiden kesätyöllistämishankkeeseen. Hankkeessa työllistettiin yhteensä 8 opiskelijaa ja työllistämistä aiheutuneet kustannukset olivat 9 892 euroa.
9. Eps3 -hanke sähköisten kokouskäytäntöjen ja prosessien kehittämiseksi vuosille 2020 – 2021 varattiin kunnanhallituksen päätöksen 5.10.2020 § 308 perusteella yhteensä 8 640 euroa, joka oli kunnan omarahoitusosuus.
10. Ojasta allikkoon – Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen johtamalla ojitusvesiä kuivuneille soille -hankkeeseen varattiin 3 000 euroa vuosille 2021 – 2022.

Naturpolis Oy:n hallinnoimat hankkeet on rahoitettu vuodesta 2013 alkaen alueelliseen kehittämisrahastoon ohjattavista rahoista, joiden käytöstä päättää alueellinen kehittämissyöryhmä. Kehittämisrahaston maksuosuus kertomusvuonna oli 48 799,45 euroa. Maksuosuudella osallistuttiin Naturpolis Oy:n antaman raportoinnin mukaan seuraaviin hankkeisiin:

Kertomusvuonna käynnissä olleet kehittämissankkeet:

- Nuoret urapolulle (Nuora)
- Kuusamon lentokentän vaikutusalueen matkailun kehittäminen (Gateway to Land of National Parks)
- Luonnontuotteet kansallispuistoihin
- Ordinary Man in a Great War (OMinGW)
- MaitoNet
- Mahdollisuuksien Pohjoinen – JobBoost Koillis-Suomi
- Tastes from Finland -yritysryhmähanke
- Kalakesä21 Nuorten kesäyrittäjyysuhanke kala-alalle
- Metsiin perustuvat matkailun hiilipäästöjen kompensointimallit – esimerkkinä Koillis-Suomi (MAHIS)
- Koillismaan metsäelinkeinojen ekosysteemi
- Kansainvälinen matkailu takaisin kasvun tielle
- Maaseutuyritysten digitalisaatioselvitys

Kertomusvuoden aikana päättyneet hankkeet:

- Vetovoimana monipaikkaisuus
- Älyliikenne 2020
- Matkailuyritykset kestäväälle kehityspolulle
- Kestävän tulevaisuuden metsät
- Koillismaan metsä- ja puutoimiala yhdessä maailmalle
- Rannikolta tuntureille

Taivalkosken kuntakohtaisesta seudullisen kehittämisrahaston lisämäärärahasta vuoden 2021 aikana käytettiin 30 400 euroa Taivalkosken Näyttämöryhdistys ry:n tukemiseen.

Toiminnan muu toteutuminen

Avustukset

Avustuksia myönnettiin seuraaville:

- Taivalkosken Metsä-Veikot 85 ry:
yleisten sarjojen SM-kisat ja Suomen Cupin -kisat, 25 000 euroa.
- Taivalkosken Metsä-Veikot 85 ry:
edustushiitäjät 2021 – 2022, 4 500 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
yhteistyö koripallojaoston kanssa vuosille 2021 – 2022, 2 250 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
yhteistyö Annamajja Oinas/yhdistetty vuosille 2021 – 2022, 1 800 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
yhteistyö urheilijat Riku ja Riikka Voutilainen/freestyle vuosille 2021 – 2022, 3 600 euroa/vuosi.
- Taivalkosken Kuohu ry:
mäkihypyyn ja yhdistetyn hopeasompakilpailut maaliskuussa 2021, 2 700 euroa.
- Taivalkosken Kuohu ry:
nuorisocup- ja veikkauskisat marraskuussa 2021, 2 700 euroa.
- Taivalkosken Kuohu ry:
kumparelaskun Eurooppa Cup 2. – 4.2.2021, 2 700 euroa.
- Taivalkosken Kuohu ry:
kumparelaskun Pohjoismaiden mestaruuskisat 24. – 25.4.2021, 1 800 euroa.
- Taivalkosken Yrittäjät ry:
yleisavustus Elomarkkinat ja joulunavajaiset, 1 800 euroa.

Maaseutuasiat

Toiminnalliset tavoitteet

Kertomusvuosi 2021 oli Koillismaan maaseutupalveluiden (Kuusamo, Posio, Taivalkoski) yhteistoiminta-alueen yhdeksäs toimintavuosi.

Maaseutupalveluiden tavoitteena on tuottaa palveluja, jotka edistävät taivalkoskelaisen maatalouden elinmahdollisuuksien edistämistä niin, että pystytään tuottamaan puhtaassa tuotantoympäristössä hyvä tuotantotapa huomioiden korkealaatuisia alkutuotannon raaka-aineita jalostukseen. Maatilatalouden elinkeinotukeen varataan kunnanhallituksen käyttösuunnitelmassa 30.000 euron määräraha, jolla subventoidaan mm. tuotosseurantaa, viljelyn suunnittelua, kalkitusta sekä maksullisen maatalouslomitukseen kustannuksia.

Toiminnan toteutuminen

Toiminta toteutui maaseutuelinkeinoviranomaistehtävien osalta ruokaviraston tukihallinnon ohjeistuksen ja aikataulujen mukaisesti. Kevään 2021 päätukihaussa jätettiin yhteensä 58 hakemusta, joista sähköisten hakemusten määrä oli 88 %. (keväällä 2020 88 %). Päätukihaussa jätettyjen hakemusten lisäksi muita lomakkeita ja ilmoituksia käsiteltiin 112 kpl (vuonna 2021 137 kpl), joiden perusteella EU- ja kansallista maataloustukea maksettiin kertomusvuonna yhteensä 1 838 082 euroa (vuonna 2020 1 858 904 euroa).

Aktiivitulojen määrä (hakevat peltoalaperusteisia tukia) oli 58 (vuonna 2020 58). Viljelyksessä oleva peltopinta-ala oli kertomusvuonna 1 558 ha (vuonna 2020 1 502 ha)

Korvauksia petoeläinten poroille aiheuttamista vahingosta haettiin 98 kpl, maksettavat korvaukset 125 972,55 € (vuonna 2020 108 kpl, 123 567,59 €).

Aktiivitalat jakaantuivat kertomusvuonna tuotantosuunnittain seuraavasti

Maitotalous	18 kpl
Kasvituotanto	37 kpl
Lihakarja	3 kpl

Päätoimisen maataloustuotannon ohessa, osalla tiloilla harjoitetaan myös muuta maaseutuyritys-toimintaa. Kasvintuotantotilalla viljellään nurmikasveja ja osa harjoittaa porotaloutta.

Maitoa toimitettiin Osuuskunta Maitosuomen, Kuusamon ja Ranuan meijeriin 18 tilalta, yhteensä 5 672 018 litraa (vuonna 2020 5 959 485 litraa).

Maatalouden kehittäminen

Käyttösuunnitelmassa maatilatalouden elinkeinotukeen ja tuettuun maksulliseen lomitukseen varattiin määrärahaa 30 000 euroa. Rahaa käytettiin yhteensä 26 781,71 euroa siten, että maksullisen lomitukseen tukemiseen käytettiin 9 569,91 euroa, maatilatalouden elinkeinotukeen 8 301,86 euroa, sekä kalkitustukeen 8 909,94 euroa. Maksullisen maatalouslomitukseen tukipäätöksiä tehtiin 32 kpl ja maatilatalouden elinkeinotukipäätöksiä tehtiin 27 kpl. Taivalkoskelaiset maatilat ovat perheviljelmä tiloja. Maataloustulo muodostuu pääosiltaan nurmivaltaisesta maidon- ja lihantuotannosta. Sukupolvenvaihdoksia ja tuotantorakennus investointeja tarvitaan elinkeinon jatkuvuuden turvaamiseksi.

Maatalouden kehittämishankkeet

Tammikuun lopussa 2020 aloitettiin Naturpolis Oy:n hallinnoimana MaitoNet -koulutushanke. Hankkeen pääasiallisena kohderyhmänä olivat Kuusamon, Taivalkosken ja Posion maitotilayrittäjät. Kesäkuun loppuun 2022 kestävä hanke sisälsi koulutusosioita maitotilan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, maatalan sukupolvenvaihdoksesta, maatalan biokaasutuotannosta, sekä tilojen tilusjärjestelyistä. Kertomusvuonna hankkeen koulutukset jatkuivat hankesuunnitelman mukaisesti painottuen koronapandemian vuoksi Teams -koulutuksiin. Koulutustilaisuuksia pidettiin taivalkoskelaisille kohderyhmän yrittäjille yhteensä 11 kpl, aiheina maitotilayrityksen kokonaisvaltainen kehittäminen (5 pv), maatalan sukupolvenvaihdos (2 pv), maatalan biokaasutuotanto (1 pv), tilusjärjestely (1 pv) sekä sidosryhmätapaaminen (2 pv). Koko hankeaikana hankkeen järjestämiin koulutuksiin on 31.12.2021 saakka osallistunut yhteensä 46 eri henkilöä, joista taivalkoskelaisia 8 eri henkilöä.

Huhtikuussa 2020 käynnistynyt Tietolinkki - edellä tiedossa -hanke toimii Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa. Hanke välittää maatalousyrittäjille, turkistuottajille ja hevosyrittäjille tietoa ajankohtaisista asioista mm. järjestämällä seminaareja ja infoja sekä tekemällä podcasteja, videoita ja uutiskirjeitä. Hanketta toteuttavat yhteistyössä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä (hallinnoija) muiden maatalouden sidosryhmien kanssa. Hanketta rahoitetaan Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten kautta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

EU:n lainsäädäntö edellyttää EU-tukien hallinnossa tehtävien eriyttämisestä siten, että yksi työntekijä ei voi tehdä samalle tukihakijalle kuin yhdenlaisen toimenpiteen. Eriyttäminen toteutetaan seuraavissa toimenpiteissä: hakemusten tallennus, tallennuksen tarkastus, sitoumuspäätökset ja sitoumusmuutokset, maksupäätös ja takaisinperinnän suorittaminen.

Kuusamon kaupunki maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueen vastuukuntana vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastuuyksiköllä on voimassa hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus yhteistoiminta-alueen viljelijätukihallinnon osalta ruokavirastolle. Vastuukunta antaa vuosittain vakuutuksen ruokavirastolle maksajavirastotehtävien hoitamisesta maksajavirastosääntöjen edellyttämällä tavalla.

Lomitusasiat

Hallinto

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) perusteella lomitustoiminnan toimeenpanosta on vastannut Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) 1.1.2000 alkaen. Vuonna 2003 Mela teki päätöksen, että Kuusamo, Posio ja Taivalkoski muodostavat 1.1.2004 alkaen yhden paikallisyksikön, jossa hallintokuntana on Posio. Toiminta alkoi Melan tekemän päätöksen mukaisesti Posion kunnan toimintana 1.1.2004, jolloin maatalouslomittajat siirtyivät ns. vanhoina työntekijöinä Posion kunnan palvelukseen. Kertomusvuonna Taivalkoskella kävi Posion kunnan johtava lomittaja sovittuina toimistopäivinä.

Maatalouslomitus

Maatalousyrittäjien vuosilomaa käytti kertomusvuonna 35 maatalousyrittäjää (vuonna 2020 42 maatalousyrittäjää). Vuosilomapäiviä lomitettiin yhteensä 874 päivää (vuonna 2020 yhteensä 1 095 päivää).

Maatalousyrittäjien sijaisapua kertomusvuonna käytti 23 yrittäjää (vuonna 2020 17 yrittäjää). Sijaisapua lomitettiin yhteensä 1 008 päivää (vuonna 2020 yhteensä 524 päivää).

Kunnan tukemaa maksullista ns. 120 tunnin lomitusta käytti 29 yrittäjää (vuonna 2020 32 yrittäjää). Maksullista 120 tunnin lomitusta lomitettiin yhteensä 280 päivää (vuonna 2020 yhteensä 330 päivää). Kunnan maksama tuki oli yhteensä 9.569,91 euroa. Täysin maksullista lomitusta ei ole järjestetty ollenkaan kertomusvuonna.

Asiointiliikenne

Kunta järjesti kutsutaksimuotoista asiointiliikennettä seuraaviin suuntiin: Vaarakylä, Rintelä, Parviainen, Jurmu, Loukusa, Kosto, Inget, Metsäkylä sekä Pisto. Kuljetusten yhteyteen järjestettiin lisäksi sosiaalitoimen kuljetuksia.

Muu toiminta

Kertomusvuonna maksettiin vapaaehtoisia avustuksia, muut avustukset kuin suhdetoimintana myönneetyt avustukset seuraavasti:

- Taivalkosken 4H-yhdistys: neuvojan palkkaukseen 20 000 euroa (vuonna 2020 18 000 euroa) ja koululaisten kesätyöllistämiseen 16 500 euroa (vuonna 2020 16 500 euroa). Viimeksi mainitun avustuksen avulla 4H-yhdistys työllisti 70 nuorta kahden tai useamman viikon pituisiin työsuhteisiin.
- Kylätoimikunnat/Kyläseurat: toiminta-avustuksia yhteensä 7 000 euroa.
- Kiinteistö Oy Siikataival: seurakunnalta vuokratun tontin vuokraan 600 euroa.

Kertomusvuonna maksettiin jäsenmaksuja seuraavasti:

- Pohjois-Pohjanmaan liitto 27 920 euroa
- Suomen Kuntaliitto 12 158 euroa
- Oulun Kauppakamari ry 500 euroa
- Rajaseutu ry 100 euroa
- Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry 200 euroa

Matkailu

Matkailuneuvonta hoidettiin kunnan ja Naturpolis Oy:n välisellä yhteistyöllä. Taivalkosken kunnan matkailukoordinaattorin työosuus oli 30 %.

Yhteistyötoiminta

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta perustuu Taivalkosken kunnassa kuntien yhteistoimintalakiin (449/2007) sekä Taivalkosken kunnan ja työntekijäjärjestöjen välillä 29.5.1998 allekirjoitettuun yhteistoimintasopimukseen. Yhteistoimintasopimus jätettiin kunnanhallituksen päätöksellä voimaan yhteistoimintalain voimaan tullessa 1.9.2007 siltä osin kuin se ei ole ristiriidassa lain kanssa.

Yhteistoimintajärjestelmä käsittää

- työyhteisötasoisien yhteistoiminnan, joka käsittää toimialoilla toimintayksiköissä päivittäin tapahtuvan vuorovaikutuksen
- toimialan yhteistoiminnan (toimialakohtainen yhteistoimintaryhmä)
- koko kunnan organisaation kattavan yhteistoiminnan (kunnan työyhteisötoimikunta).

Jäsenenä työyhteisötoimikunnassa ovat yhteistoimintasopimuksen mukaan kunnanhallituksen määräämä edustaja, kunnanjohtaja, toimialajohtajat, työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu sekä ammattijärjestöjen valitsevat edustajat 7 henkilöä. Puheenjohtajana kertomusvuonna toimi Kaisu Lehtinen-Nevalainen.

Toimikunta kokoontui neljä (4) kertaa ja käsitteli 31 asiaa. Lausuntoja kertomusvuonna annettiin seuraavista asioista:

- Taivalkosken kunnan etätyöohje ja etätyösopimus
- Taivalkosken kunnan rakennusvalvonnan yhteistyösopimuksen jatkaminen

Toiminta

- Koronatilanteen vuoksi pääosa luottamusmiesten koulutuksista järjestettiin etätoteutuksin.

Virkistystoiminta

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.4.2021 § 144 Taivalkosken kunnan henkilöstöetuuksista, että Taivalkosken kunnan henkilöstölle otetaan käyttöön henkilöstöetuna Eazybreak/E-passi flex liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietuus, joka on 10 €/kk/kokoaikainen työntekijä, yhteensä 120 €/vuosi. Osa-aikaiselle työntekijälle etu suhteutetaan työaikaan ja määräaikaiselle sekä muissa työsuhteissa oleville työsuhteen pituuteen. Alle neljän kuukauden palvelusuhteista etua ei kerry. Työyhteisötoimikunta järjesti henkilöstölle perinteisen jouluruokailun viikolla 50 hotelli Herkossa.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Strateginen tavoite	Toiminallinen tavoite 2021	Mittari/arviointi
Hyvät kuntapalvelut	Palvelutarjonta näkyvillä verkkosivuilla ja sivujen ajantasaisuus	toteutunut
	Verkkosivujen uudistus	toteutunut
Hyvinvointikertomuksen mukainen toiminta	Määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden päivittäminen	toteutunut
Osaava, motivoitunut ja muutoskykyinen henkilöstö	Onnistuneet rekrytoinnit	
Etätyön kehittäminen	Toimivan laajakaistan aktivointi eri osa-alueilla	toteutunut osittain

2.6. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Talouden toteutuminen

Alla olevassa taulukossa on kuvattu kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveyslautakunnan tulot, menot ja netto sekä talousarvioon varatut rahat vuodelle 2021.

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Sosiaali- ja terveyslautakunta					
Tulot	2 383 950,00	2 824 286,28	-440 336,28	118,50	94,10
Menot	-19 223 950,00	-19 294 919,77	70 969,77	100,40	100,90
Netto	-16 840 000,00	-16 470 633,49	-369 366,51	97,80	101,70

Terveyspalveluiden osalta toimintatuotot ovat toteutuneet 88 %, toimintakulut 97 %, toimintakatteen ollessa 100 %. Toimintakauteen on liittynyt koronatilanteesta johtuen paljon toimintojen osalta ennalta arvaamattomia tekijöitä. Henkilöstöressurssien saatavuus on muuttunut varsinkin sijaisten osalta huonommaksi verrattuna aikaisempaan. Ikääntyvien palvelujen tarve näkyy kotihoito/Katajan ja tukipalveluiden toimintakuluissa.

Vuodeosaston vuoden 2021 käyttöaste oli yhteensä 92,3 %. Viime vuonna vastaavana ajankohtana käyttöaste oli 81,8 %. Talouden toteutuma henkilöstökulut 96 %, palvelujen ostot 45 % sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 74 %.

Toteuma sosiaalipalveluissa oli 90 %. Vammaispalvelun toteuma on 102 %. Päihdehuollon toteuma on 82 %. Toimeentuloturvan toteuma on 76 %. Kehitysvammahuollon talouden toteumat: avohuolto 71 %, toimintakeskus Töpinä 81 %, työkeskus 80 % ryhmäkoti Tuikku 103 % ja tukiasuminen 86 %. Tolokun Tuvan toteuma on 78 %.

Lääkäripalveluissa lopullisia tilinpäätöstietoja ei vielä ole, mutta alustavasti näyttää, että sisäiset ja ulkoiset kustannuspaikat pysyvät kokonaisuudessaan raamissa. Toimintatuotot 127 %, toimintakulut 98 %, toimintakate 97 %. Lääkäripalvelut toimintatuotot 139 %, toimintakulut 102 %, toimintakate 102 %. Erikoissairaanhoidon toimintatuotot 89 %, toimintakulut 91 %, toimintakate 91 %.

Suunterveydenhuollon toimintatuotot 83 %, toimintakulut 108 %, toimintakate 129 %.

Toiminnan sisältö ja painopistealueet

Lääkäripalvelut

Vuoden 2021 aikana kaikki neljä lääkärintointia ovat olleet täytettyinä 100 % työaikaan tekevillä lääkäreillä. Alkuvuodesta 2021 jonotusaika lääkärin vastaanotolle oli 1 – 3 viikkoa. Kesän jälkeen jonotusaika vastaanotoille pitkittyi 3 – 4 viikon mittaiseksi. Syynä tähän koronapandemian lisäksi on valmistautuminen sote-uudistukseen, jotka ovat vieneet myös lääkäreiden työaika.

Vuoden 2021 aikana erikoislääkäreiden vastaanotot ovat toimineet sovitusti 1 – 2 kertaa kuukaudessa tarpeen mukaan. Psykiatri, nuorisopsykiatri, lastenlääkäri ja radiologi ovat pitäneet lähivastaanottoa. Päihdelääkärin ja geriatriin vastaanotot ovat toteutuneet etävastaanottoina.

Viikonlopun kiirevastaanotoilla (lauantai klo 09 - 17 ja sunnuntai klo 10 - 17) on käynyt kuukausittain noin 100 potilasta. Viikonlopuille on myös annettu muutamia kiireettömiä vastaanottoaikoja. Aikoja on annettu lähinnä niille potilaille, joilla on vaikeuksia päästä vastaanotolle virka-aikana.

Kiirevastaanottoja ei ole pidetty 1.6.2021 - 31.8.2021, jolloin toiminta on hoidettu Kuusamon terveyskeskuksessa.

Lopullisia tilinpäätöstietoja ei vielä ole mutta, alustavasti näyttää, että sisäiset ja ulkoiset kustannuspaikat pysyvät kokonaisuudessaan raamissa. Toimintatuotot 127 %, toimintakulut 98 %, toimintakate 97 %.

Lääkäripalvelut toimintatuotot 139 %, toimintakulut 102 %, toimintakate 102 %.

Erikoissairaanhoidon toimintatuotot 89 %, toimintakulut 91 %, toimintakate 91 %.

Vuodeosasto

Vuodeosaston vuoden 2021 käyttöaste oli yhteensä 92,3 %. Viime vuonna vastaavana ajankohtana käyttöaste oli 81,8 %.

Toimintavuoden hoitopäivien lukumäärä oli yhteensä 11 450, mikä on viime vuoteen verrattuna lähes sama. Lyhytaikaishoidon osuus on 7 426 hoitopäivää (vuonna 2020, 6 642), joka koostuu akuuttihoidosta sekä palveluasumispaikkaa jonottavista. Keskimääräinen hoitajakson pituus oli 7,5 vuorokautta. Muu hoito, kuntoutus-, omais- ja vuoro hoito asiakkaiden hoitopäiviä kertyi 415 (vuonna 2020, 434). Pitkäaikaishoidon hoitopäivien kertymä oli 3.519 (vuonna 2020, 3 107). Pitkäaikaishoidossa olevia asiakkaita on kymmenen.

Ulkopaikkakuntalaisten osuus jää noin 160 hoitopäivää viime vuotta pienemmäksi. Syynä on osaltaan korona-aika, mutta myös muutokset kuntien omissa hoitopaikoissa.

Pitkäaikaishoidon järjestämisen syynä ovat olleet riittämättömät ympärivuorokautiset hoitopaikat, jonka vuoksi osastolla jonotusajat pitkittyneet yli kolmen kuukauden mittaisiksi. Kaiken kaikkiaan toimintaluovut kuvastavat palvelurakenteen uudistamisen tarvetta.

Vuodeosastolla on tehty RAI-toimintakykyarvioinnit kaikille pitkäaikaishoidon asiakkaille. Lisäksi teemme arvioinnit lyhytaikaisasiakkaille tarvittaessa, kun arvioidaan mm. kotikuntoutuksen tarvetta. Pitkäaikaisasiakkaiden RAI-arvot olivat RUG 34 ja nämä vastaavat tehostetun palvelun hoidon tarvetta. Akuuttiasiakkaille tehtyjen palvelutarveluokitusten mukaan päivittäinen avuntarve toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi osoittautui vähäiseksi (22 %), kohtalaiseksi (17 %) ja suureksi (40 %).

Ikäihmisten palvelustrategia vuosille 2021 – 2026 on valmistunut. Henkilöstö on osallistunut strategiatyöskentelyn eri vaiheisiin. Ikästrategian tavoitteena on kehittää yhdessä vaikuttavat ja kustannustehokkaat ikäihmisten palvelut vastaamaan asiakkaiden tarpeita yksilöllisyys ja tuleva väestörakenne huomioiden. Yksi strategiatyön osa-alue on tarkastella vuodeosaston tarkoituksenmukaista ja tehokasta käyttöä jatkossa. Osasto on 34-paikkainen, joka ei nyky muodossaan vastaa kunnan palvelujen tarpeisiin.

Koronatilanne on näkynyt hoitotyössä koko toimintavuoden ajan. Varotoimenpiteiden huomioiminen on vaatinut erityistä huolellisuutta työ käytännöissä, ja tämä on lisännyt työn vaativuutta ja henkistä kuormitusta. Myös osaavan henkilöstön saatavuus on tuonut haasteita työn suunnitteluun. Covid -19 liittyvät ohjeistukset ja tiedonsaanti on ollut ajantasaista ja riittävää. Koronasta huolimatta osaston toiminta on toteutunut lähes normaalisti, lukuun ottamatta toukokuulla ollutta kahden viikon sulkurajoitusta. Omaisten vierailut ovat olleet mahdollisia ohjeistusten mukaisesti.

Korona on vaikuttanut jossain määrin erilaisten laulu- ja muiden esiintyjien vierailuihin. Yleisen hygieniatason ja suojautumisen vuoksi osastohoidossa ei ole ollut tavanomaisia influenssapotilaita. Osastolle on laadittu varautumissuunnitelma, johon on kirjattu mahdollisten koronapotilaiden hoidon järjestäminen, henkilöstön käyttö ja suojavarusteiden riittävyyden turvaaminen. Lisäksi kesällä Paula-myrskyn jälkeen pikaisesti kartoitimme ja varauduimme kotihoidon asiakkaiden mahdolliseen osastolle tuloon. Vain muutama asiakas tarvitsi lyhytaikaisesti osaston hoivan.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukemisen keinoina ovat olleet avoin keskustelukulttuuri, säännölliset osastopalaverit ja yksilökehityskeskustelut sekä varhaisen tuen mallin käyttö. Lisäksi työkierto on uusi työhyvinvointia tukeva toimintamalli. Tavoitteena on, että työkiertoon on sitoutunut henkilökuntaa vuodeosastolla ja asumispalveluyksiköissä. Jossain määrin poikkeusolot ovat nostaneet stressitasoa, joskin hyvä yhteisöllisyys ja arjessa asioista keskustelu on tukenut henkilöstön jaksamista.

Toimintavuoden aikana on ollut POP-soten tarjoamana kirjaamis-, mielenterveystyö- ja päihdepalvelu- hoitoketjukoulutusta. Koko osaston henkilöstö on suorittanut Terveiden ja hyvinvointilaitoksen (THL) järjestämänä verkkokoulutuksena Saattohoitopassin. Erilaisia verkkokoulutuksia on hyödynnetty monipuolisesti esimerkiksi painehaavakoulutus, infektioiden torjunta ja elvytys. Lisäksi on osallistuttu työterveyshuollon psykologin koronatukiluennolle.

Oppilaitosten välinen yhteistyö on toteutunut opiskelijoiden työharjoittelujaksojen ja työpaikkaohjaajakoulutusten muodossa. Henkilöstöä on ollut mukana POP-sotea koskevissa ikäihmisten asioista käsittävissä ja muissa Teams -kokouksissa.

THL:n henkilöstömitoituksen seuranta ja vanhuspalveluiden tilakyselyt olivat touko- ja marraskuussa. Omavalvonnan mukainen henkilöstömitoitus on käyttöasteen mukaan 0,61. Vuoden aikana osastolle täytettiin sairaanhoitajan toimi ja vapautunut lähihoitajan toimi. Tällä hetkellä kaikki vakanssit ovat täytettynä. Osa-aikatyöllä ja perhevapaan käytöllä on tuettu työssä jaksamista sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Asiakaspalautetta on kerätty loppuvuodesta. Roidu-palautelaitteistot olivat pois käytöstä infektioiden leviämisen ehkäisemiseksi. Asiakaspalautteissa mainitaan ystävällinen palvelu ja hyvä kohtelu. Erityisesti saattohoidosta on saatu omaisilta hyvää palautetta.

Talouden toteutuma: Henkilöstökulut 96 %, palvelujen ostot 45 % ja aineet, tarvikkeet ja tavarat 74 %.

Kotihoidon, vanhusten palveluasuminen ja tukipalvelut

Kotihoidon toimintaa on haastanut riittävien palvelujen tarjoaminen asiakkaiden määrän ja hoitoisuuden kasvaessa. Useat asiakkaat tarvitsevat enemmän kuin kaksi käyntiä päivässä. Palvelusetelitoiminnan ja etäkotihoidon tavoitteena on tuoda helpotusta kotihoidon töiden järjestämiseen ja resurssointiin. Kotihoidon palveluseteliasiakkaita on 71 sekä taajamassa että sivukylillä. Lisäksi kotona asuvista veteraaniasiakkaita 9 on yksityisen palveluntuottajan asiakkaita. Koronaepidemia on tuonut haasteita kotihoidon toiminnan järjestämiselle. Ohjeistukset ovat vaatineet sopeutumista ja uusien toimintaohjeiden omaksumista kaikilta. Kotihoidossa ja asumispalveluyksiköissä on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveiden- ja hyvinvoinninlaitoksen sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin antamia ohjeita ja suosituksia.

Vierailut ovat olleet sallittuja erityisjärjestelyin. Korona-aika on ollut ymmärrettävästi raskasta asukkaille ja läheisille, kun tapaamiset ja muu sosiaalinen elämä on ollut rajallista. Lisäresurssina on ollut avustavaa henkilöstöä, jotta kerroksissa olisi työparit ja vanhustentalon asukkaiden aterioiden jakelu kotiin on voitu hoitaa alkuvuodesta.

POP-sote digi -hankkeessa on pilotoitu etäkotihoito ja kotihoito 24/7 toiminta.

Pihlajan henkilökunta osallistui hyvän hoidon kriteeristöt työpajoihin 2021 syksyn aikana muistiliiton järjestämänä osana POPsote -hanketta. Henkilöstön osaamista on varmistettu ajanmukaisilla verkkokursseilla ja yksikön sekä henkilöstön toimintaa ohjaa perehdyttämisen käytännöt ja laadittu/päivitetty omavalvontasuunnitelma. Koronasta johtuen koulutustarjonta ja osallistuminen on ollut normaalia vähäisempää.

RAI-toimintakyvyn arviointeja on tehty Pihlajassa 75 ja Katajassa 83. Kotihoidon asiakkaille tehtyjen palvelutarveluokitusten mukaan päivittäinen avuntarve toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi osoittautui vähäiseksi 26 %:lla ja kohtalaiseksi 19 %:lla ja suureksi 40 %:lla. RAI-arviointeja tehdään asukkaille ja asiakkaille kaksi kertaa vuodessa tai voinnin oleellisesti muuttuessa.

Kotihoidon sairaanhoitajien rooleja ja tehtäväkuvia on tarkasteltu ulkopuolisen työnohjaajan asiantuntemuksella. Perhehoidon valmennuksen on käynyt kaksi henkilöä 2021 syksyn aikana ja perhekodin aloituksen valmistelu on käynnistynyt Kurtissa. Perhehoitoon on suunniteltu neljää pitkäaikaista asiakaspaikkaa ja yksi tilapäinen.

Koronarajoitteiden vuoksi iäkkäiden päivätoimintaa vastaavia käyntejä tehtiin kuntouttavana päivätoimintana asiakkaan kotona. Päivätoimintaa järjestettiin Katajan tiloissa syys- joulukuun aikana kerran viikossa.

Toimintavuonna henkilöstön rekrytointi on osoittautunut haastavammaksi aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tämä näkyi jo vähäisenä hakijamääränä vuosilomien aikaan. Lisähaasteena ovat olleet myös äkilliset poissaolutilanteet. Koronaohjeistukset ovat tiukentaneet henkilöstön lupaa töihin tulemisesta. Pienissäkin flunssan oireissa on syntynyt poissaoloja ja aina ei ole saatu ulkopuolista sijaista työvuoroon. Näissä tilanteissa on jouduttu kutsumaan työntekijä vapaalta tai on syntynyt perättäisiä työvuoroja. Näissä tapauksissa on toimittu hälytysrahasopimuksen mukaisesti ja työntekijät ovat olleet joustavia. Uuden työaikalain tuomia muutoksia on pyritty noudattamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Ergonomisesti suunnitellut vuorot, illasta vapaalle ja vapaalta aamuvuoroon ei ole saanut hyvää vastaanottoa.

Kaikille palveluasumisen tarvitsijoille ei ole pystytty tarjoamaan hoitoisuuden mukaista asumista, jonottajien määrä on kasvanut kuudella (6) vuoden aikana. Hoidonpohjatuksen mukainen tavoite ei ole toteutunut täysin. Palveluasumisen jonossa vuoden 2021 lopussa oli yhteensä 16 henkilöä. Jonottajista 11 asuu vielä kotona, 1 asumispalveluiden tilapäispaikoilla ja 4 asiakasta odottaa terveyskeskuksen vuodeosastolla paikkaa asumispalveluihin. Yksi jonottajista odottaa paikkaa kehitysvammaisten ryhmäkodissa.

Palveluohjauksen asiakassegmentti painottuu vahvasti omaishoidon asiakasperheisiin, kotihoidon asiakkaisiin sekä ikääntyneisiin kuntalaisiin. Palvelutarpeen arvioinnit ja palveluohjaajan muut kotikäynnit liittyvät kotihoidon asiakkuuksiin, omaishoidon asiakkaisiin, tulosidonnaisiin palveluseteleihin sekä hyvinvointia lisääviin kotikäynteihin 75 vuotta täyttäneille. RAI-palvelutarpeen arviointeja on tehty 59 ja päivittäinen avuntarve toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi mittariston mukaan palvelutarve luokitellaan vähäiseksi 34 %:lla ja kohtalaiseksi tai suureksi 50 %:lla. RAI-omaishoidon arviointeja tehtiin 93, joista 18 kotihoidon asiakkaita. Omaishoidon päivittäinen avuntarve toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi mittariston mukaan palvelutarve luokitellaan kohtalaiseksi tai suureksi 67 %:lla ja erittäin suureksi 23 %:lla. Tulosidonnaisiin palveluseteleihin kuuluvat tilapäiset ja säännölliset setelit, arviointi, myöntäminen tai hylkääminen, vaikuttavuuden seuranta ja jatkotoimenpiteet. Omaishoidon päivittäinen avuntarve osoittautui toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi mittariston mukaan palvelutarpeiltaan suureksi.

Ennaltaehkäisevä työ on jäänyt koronan aiheuttamien muutosten takia vähemmälle ja vuodelle 2021 toimintatapaan (palvelun tarjoamiseen) on tehty muutoksia. Muutoksia on tehty palveluasumiseen hakevien palvelutarpeen arviointeihin sekä muiden yhteydenottojen perusteella tehtäviin palvelutarpeen arviointeihin sekä huoli-ilmoituksiin vastaamisiin.

Seteliasiakkaiden määrä kertoo kotona asuvien kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn heikkenemisestä sekä kokonaishoitoisuuden lisääntymisestä; tukitoimien tarve väistämättä kasvaa. Haasteeseen on pyritty vastaamaan lisäämällä niin kotihoidon palveluja kuin tukipalvelujakin mahdollistamaan kotona asumista. Arvonlisäverottoman (alv 0 %) sosiaalipalvelun ostaminen suoraan palveluntuottajilta on helpottanut asiakkaiden itseohjautuvuutta sekä tarvittavien palvelujen hankkimista.

Sopimuksen piiriin on tullut uusia omaishoitoperheitä ja muutamia on myös päättynyt luonnollisen poistuman kautta. Joitakin omaishoidettavia on myös siirtynyt vuodeosastolle odottamaan palveluasuntopaikkaa hoitoisuuden lisääntyessä siinä määrin, että kotona asuminen vahvojenkaan tukitoimien avulla ei enää ole turvallisesti toteutunut. Maksuluokkia sekä kotiin saatavia palveluja on tarkastettu vuositarkastusten yhteydessä ja hoitoisuuden/tilanteen muuttuessa. Omaishoitajien lakisääteiset vapaapäivät on pyritty toteuttamaan mahdollisimman säännöllisesti tukien omaishoitajan ja -hoidettavan jaksamista ja selviytymistä kotioloissa. Omaishoitajan vapaat ovat toteutuneet asumispalveluissa, vuodeosastolla tai hoidettavan kotona tarpeesta ja resursseista riippuen. Yhä useammalle omaishoitajalle omaishoidon kotipalvelun tuki- ja hoivapalveluseteli lakisääteisten vapaapäivien sijaan on arjessa eniten kannatteleva ja voimavaroja lisäävä tukimuoto. Moni valitsee tämän myös sen monikäyttöisyyden takia. Vapaan lisäksi kotiin on mahdollista saada esimerkiksi pihatöitä, siivousta ja muuta raskaampaa työtä. Pitkäjänteinen työ omaishoitajan oman terveyden ylläpitämiseen ja jaksamisen tukemiseen sekä ennaltaehkäisyn painottaminen ovat tuottaneet tulosta.

Poliklinikka ja vastaanotto

Poliklinikan toiminnassa kolmen kuukauden hoitotakuu on toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Asiakkaat ovat päässeet hoitajan vastaanotolle 1 – 2 vuorokauden kuluttua. T3-taso eli ei kiireetön vastaanottoaika on toteutunut kahden-kolmen viikon sisällä ja kiireellisille potilaille välitön hoito on toteutunut alkuvuodesta hyvin. Syksyn aikana jonotilanne kiireettömään hoitoon on huonontunut. Syynä tähän on kahden lääkärin käyttämä työaika hyvinvointialueuudistuksen eri työryhmissä.

Kiirevastaanotto on toiminut arkisin klo 8 – 16 ja lauantaisin klo 9 – 17 ja sunnuntaisin klo 10 – 17. Poliklinikan hoitaja on ollut paikalla vaihtelevasti sekä lauantai- että sunnuntaivuoroissa sekä arkipyhinä, mikä on lisännyt arkipäivien työntekijävajetta. Lääkärin kiirevastaanottopäivään on järjestetty kaksi kiireetöntä vastaanottoa potilaille, joille on vaikea järjestää vastaanottoa normaali virka-aikana. Kesällä 1.6. – 31.8.2021 viikonlopun kiirevastaanottoja ei ole ollut. Kesän aikana hoitajien vastaanottotyöt ovat poikkeuksia lukuun ottamatta olleet suljettuna. Hoitajien vastaanotoille on noin kuukauden jono. Kiireelliset omahoitajan vastaanotot on hoidettu muun työn ohessa.

Omaolo-oirearviopohjan työstäminen on aloitettu keväällä, mikä on osaltaan lisännyt poliklinikan ja vastaanoton työn kuormittavuutta. Tulevaisuudessa Omaolo -sovelluksen käyttöönotto helpottaa sairaanhoitajien työn sujuvuutta ja sovelluksella toivotaan olevan rauhoittavaa vaikutusta poliklinikan runsaaseen puhelinliikenteeseen. Jatkossa Omaolossa voidaan tehdä myös hoidontarpeen arviointia, jonka tiimoilta ollaan ottamassa käyttöön Omaolo-palvelutarve- ja oirekysely -sovellusta yhdessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin muiden kuntien kanssa. Lisäksi kansalaisen ajanvaraus laajeni loppuvuodesta myös koronanäytteen ajanvaraukseen ja tarkoitus on laajentaa palvelua myös poliklinikan hoitajan vastaanottojen ajanvaraukseen.

Koronavirus aiheuttaa edelleen poikkeustoimia poliklinikalla. Korona näkyy yhtenä työn kuormittavana tekijänä. Koronatestien tekeminen aiheuttaa lisäjärjestelyitä normaaliin toimintaan. Ne sitovat henkilökuntaa ja edellyttävät töiden suunnittelua. Koronaviruksen PCR- ja Covid Ag-testit ovat edelleen käytössä. CovidAg-testauksesta vastaus saadaan 15 minuutissa. PCR-testit lähetetään Ouluun Nordlabin tutkittavaksi ja näiden vastaukset tulevat 2 – 3 päivän kuluttua. Suurin osa kesän aikana tehdyistä CovidAg-testeistä on tehty STM:n lahjoittamilla testeillä. Maskien jakelu vähävaraisille on jatkunut terveyskeskuksen neuvonnasta. Syksyllä koronapassien tulostaminen asiakkaille työllisti entisestään osastosihteerä ja hoitajia. Ennen joulua koronatilanne pahentui ja testaamisen määrä lisääntyi entisestään.

Terveyspalvelunsa Taivalkoskelle vaihtavien asiakkaiden määrä on lisääntynyt edellisvuodesta.

Laboratorio (Nordlab)

Laboratorio on toiminut alkuvuoden suunnitellusti. Nordlabin asiakasmäärät ovat vähentyneet työterveyshuollon alettua ottamaan asiakkaiden verikokeita työterveyshuollon toimesta. Keväällä Nordlab kokeili pilottina ns. hybridimallia, jolloin toiminnassa toteutettiin supistettua aukioloaikaa. Kokeilun taustatekijänä oli bioanalyytikon opintoihin kuuluva harjoittelujakso toisessa toimipisteessä sekä näytteenottoaikojen vajaa käyttöaste. Pilottijakson loputtua palattiin entisiin aukioloaikoihin.

Radiologia

Röntgenpalvelut ovat toimineet normaalisti. Syksyllä röntgenhoitajalle saatiin muodostettua säteilyturvavastaavan tehtävät osaksi tehtävänkuvaa. Nearis -järjestelmä päivitettiin ennen joulua, jolloin sen käytettävyys muuttui ja vaati myös sijaisena toimivan röntgenhoitajan perehdytystä asiaan.

Osastonsihteerit ja toimialasihteerit

Asiakasmaksulain uudistus heinäkuun alussa kuormitti ja ruuhkautti hoito- ja palvelusuunnitelmia tekevää henkilöstöä sekä laskutuksen henkilökuntaa.

Välinehuollossa toimii yksi henkilö, jonka työ jakautuu ostoreskontralaskutuksen ja välinehuollon työssä.

Neurolatyo

Äitiys- ja lastenneurolassa näkyi sekä koronataudin että koronarokotusten työllistävyys. Sekä äitiys- että lastenneurolassa aikoja peruttiin ja siirrettiin toisiin ajankohtiin asiakkaiden sairastamisen vuoksi. Vuonna 2021 ei ollut yhtään etänä toteutunutta vastaanottokäyntiä vaan kaikki asiakkaat tavattiin joko neurolassa tai asiakkaan kotona. Uusia taivalkoskelaisia syntyi 32. Kuntaan on muuttanut useita uusia perheitä ja tämä näkyi sekä äitiys- että lastenneurolan ajanvarauksissa. Myös ensisynnyttäjiä tuli palvelun piiriin useita.

Kouluterveydenhuollossa on tehty normaalia lakisääteistä työtä koronarokotuksien ja tartunnanjäljityksien ohella. Alkuvuodesta terveydenhoitaja osallistui rokotuksiin viikoittain. Työhön kuului kesään saakka myös koronaneuvontapuhelimen hoitamista. Kesällä terveydenhoitaja työskenteli pääsääntöisesti lastenneurolatyössä, koronarokotuksien ja jäljitystyön parissa. Elokuussa koronataartuntojen lisääntyminen ja sitä myötä jäljitysten määrä on työllistänyt selkeästi enemmän. Keväältä koululaisista jäi kokonaan tarkastamatta kirkonkylän koulun kolmannen luokan oppilaat. Myös viidensien luokkien lääkärin tarkastukset jäivät syksyyn. Hutun koulun kaikki terveystarkastukset saatiin tehtyä. Tekemättä jääneet tarkastukset tehtiin syksyn aikana. Vuoden vaihteeseen mennessä Hutun koulun terveystarkastukset olivat aikataulussa. Ala- ja yläkoulun osalta tarkastusaikataulu on jäljessä.

Syksyllä terveydenhoitaja on edelleen tehnyt koronajäljitystä sekä jonkin verran koronarokotuksia. Koronarokotuksia laitettiin yläkoululla kahtena päivänä, muutoin rokotukset ovat toteutuneet neuvolalla. Psykologin lopetettua työt Taivalkoskella syysloman jälkeen, on lastenpsykiatrin päivien organisointi ja tapaamisissa mukanaolo kuulunut myös kouluterveydenhoitajan tehtäviin.

Opiskeluterveydenhuollon/ikäneuvolan/työttömien terveydenhoitajan toimintaa on vuonna 2022 määritellyt koronarokotusten järjestäminen. Myös koronatartunnan jäljitys on vaatinut työpanosta. Tartunnan jäljitystehtävät ovat muuttaneet työpäivän kulkua ennalta-arvaamattomasti: mikäli koronapositiivinen tulos on todettu kuntalaisella, on terveydenhoitaja joutunut siirtämään jo varattuja aikoja kyseiseltä päivältä tartunnan jäljityksen vuoksi.

Koronarokotukset ovat Taivalkoskella edenneet THL:n suositusten mukaisesti. Koronarokotuksia on annettu pääosin neuvolassa. Lisäksi koronarokotuksia on annettu ikäihmisten asumispalveluyksiköissä, yläkoululla/lukiolla ja OSAOlla.

Toimintaterapia

Toimintaterapia toteutui ostopalveluna Coronaria Terameri Oy:n kautta kokonaan lokakuuhun 2021 saakka, jonka jälkeen kunnassa aloitti toimintaterapeutti 80 % työnajalla. Lokakuusta joulukuuhun kunnallinen toimintaterapeutti toteutti kaikki toimintaterapia-arviota tarvitsevat asiakkaat, lyhyet (n.10 kertaa) terapiajaksot ja vuodeosaston kuntoutujat. Pidemmät toimintaterapiajaksot ja Kelan kuntoutukset ostettiin edelleen Coronarialta. Kunnallisen toimintaterapeutin kysyntä lisääntyi tasaisesti vuoden loppua kohti.

Mielenterveystyö

Mielenterveys- ja päihdetyössä toimii kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa sekä mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistunut lähihoitaja 60 % työpanoksella sekä ostopalveluna psykologi lokakuusta 2021 lähtien kaksi kertaa kuukaudessa. Lisäksi ostopalveluna käy psykiatri kaksi päivää kuukaudessa ja lasten- ja nuorten psykiatri kaksi päivää kuukaudessa. Kunnassa toimii ostopalveluna myös päihdelääkäri, hänen vastaanottonsa toimii etänä yhden päivä kuukaudessa. Asiakkaat ohjautuvat päihdelääkärin vastaanotolle päihdehoitajan kautta.

Mielenterveyspalveluiden saatavuus on toiminut. Aikuisten osalta asiakasohjausprosessissa asiakkaat ohjautuvat ensin psykiatrisen hoitajan tai lähihoitajan arviointikäynnille ja alkuarvion jälkeen ohjaa tarvittaessa psykiatrille. Arvio sisältää haastattelun lisäksi erilaisia psykiatrisia mittareita ja testauksia.

Asiakkaiden tarpeisiin vastataan nopeasti, koska moniammatillinen tiimi toimii. Asiakasohjaus mielenterveystyössä tapahtuu siten, että psykiatristen sairaanhoitajien vastuualueena ovat aikuiset mielenterveys- ja päihdeasiakkaat ja lähihoitajan vastuualueena myös ikäihmisten mielenterveystyö, josta noin puolet tapahtuu kotikäynneillä.

Terapiaa tarvitsevien asiakkaiden määrä on lisääntynyt. Monipuolinen terapeutin osaaminen mielenterveystyössä on tärkeää. Asiakkaat hyötyvät terapeutin työkentelystä ja osalle riittää lyhytterapeutin interventio. Myös työterveyshuollon läheteellä tulevien asiakkaiden määrä on noussut.

Maaliskuusta 2021 lähtien filmimuotoisen korvaushoitolääkkeen lisäksi korvaushoitoa voitiin toteuttaa injektimuotoisena. Injektimuotoiseen korvaushoitolääkkeeseen liittyen pidettiin korvaushoitoinfo sisäisenä koulutuksena osalle terveyskeskuksen hoitajia. Infon toteutti päihdelääkäri.

Kriisiyö toimii kunnassa laadittujen ohjeistusten tavoin. Kriisiyöryhmässä on kunnan työntekijöitä sosiaali- ja terveystieteiltä, sivistyspuolelta sekä seurakunnasta.

Vuodelle 2021 oli merkittävää etäkoulu- ja etätyöaika, joka vaikutti huomattavasti lapsiin ja perheisiin. Vuoden aikana huomioitiin perheet ja vanhemmat järjestämällä yhdessä seurakunnan kanssa verkostokoulutusta parisuhteesta. Lisäksi kiiristorstaina oli koko perheen Perhesuunnistuspäivä. Päivä järjestettiin yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa. Päivän aikana perheillä oli mahdollisuus ulkoilla yhdessä erilaisilla ulkorasteilla. Valtakunnallisella parisuhdeviikolla pidettiin luentotilaisuus aiheena Parisuhteen arki

Fysioterapia

Fysioterapian toiminta on edennyt pääpiirteittäin suunnitellusti pois lukien koronaepidemian tuomat muutokset. Epidemian vuoksi on yksilö- ja ryhmäterapiaa toteutettu epidemiarajoitusten ja -suositusten mukaisesti. Uutena toimintana fysioterapiassa otettiin käyttöön fysioterapeutin suoravastaanotto toiminta.

Uutena toimintana otettiin toukokuussa käyttöön myös etäkuntoutus- ja etäryhmätoiminta pilottiluonteisesti. Kokemukset ovat olleet pääsääntöisesti positiivisia. Etäfysioterapian kehittäminen yhteistyössä kotihoidon kanssa jatkuu edelleen ja ensi vuonna etätoiminta vakiinnutetaan osaksi fysioterapian toimintaa. Lisäksi asiakkaille on suositeltu omakuntoutukseksi mm. KotiTV:n arkipäivisin tarjoamaa ohjattua jumppaa.

Vuoden alusta fysioterapiassa on työskennellyt 3 fysioterapeuttia. Elokuussa yksi fysioterapeuteista aloitti työskentelyn 50 % työajalla. Osa-aikainen apuvälinehuoltaja jatkaa fysioterapiapalveluissa.

Vastaanottokäyntejä oli raportointikautena 951, kotikäyntejä 694, vuodeosastokäyntejä 724. Vuodeosaston veteraanikuntoutusjaksoja oli yhteensä 3 ja kuntoremonttijaksoja 3. Taivalkosken Reuma- ja Tules- yhdistyksen tuolijumpparyhmä kokoontui raportointikautena 14 kertaa ja allasryhmä 9 kertaa. Tules-allasryhmä kokoontui 6 kertaa ja perhevalmennusryhmä 2 kertaa. Pihlajan tuolijumpparyhmiä pidettiin 37 kertaa ja kuntosaliryhmiä 27 kertaa. Katajan tuolijumpparyhmä kokoontui 38 kertaa ja kuntosaliryhmä 7 kertaa. Vanhustentalojen kuntosaliryhmä pidettiin 30 kertaa. Hemi-ryhmä kokoontui 2 kertaa ja neuroryhmä 27 kertaa. Uutena ryhmänä pidettiin Sinikellon jumpparyhmää 11 kertaa. Lisäksi fysioterapian etäryhmiä pidettiin 22 kertaa. Lääkinnällisen kuntoutuksen päätöksiä tehtiin Effector-ohjelmalla yhteensä 126 kpl, joista fysioterapian sitoumuksia 42 kpl. Apuvälineiden osalta maksusitoumuksia tehtiin 51 kpl.

Veteraanien kotona asumista tukevien palvelujen tarpeen arviot toteutettiin marraskuussa kotikäynteinä. Vuoden 2021 lopussa veteraanipalveluja sai yhteensä 16 veteraania, myös tuetun asumisen veteraanit. Veteraanipalvelut kuntoutuksineen jatkuvat ennallaan.

Sosiaalipalvelut

Toteuma sosiaalipalveluissa 31.1.2021 tilanteen mukaan 90 %.

Sosiaalitoimistossa toteutettiin alkuvuodesta asiakastietojärjestelmän palvelutehtäväuudistus ja Kanta-liittyminen uusien asiakastietojen osalta. Loppuvuodesta aloitettiin myös vanhojen asiakastietojen siirtämistä Kanta-järjestelmään. Sosiaalitoimiston WC- ja pesutiloja remontoitiin alkuvuodesta.

Sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä on tehty 42 lapsen perheisiin ja tukiperhe/tukihenkilötoimintaa on sosiaalihuoltolain nojalla järjestetty 13 lapselle.

Lastensuojeluilmoituksia on tullut vuoden aikana 65 kpl (vuonna 2020 48) sekä muulla tavoin tietoon tulleita lastensuojeluasioita 7 kpl, yhteensä 31 lapsesta (vuonna 2020 31 lapsesta). Lastensuojelun avohuollon asiakkaina oli 31.12.2021 18 (vuonna 2020 18 lasta).

Perhetyötä on saanut 13 lastensuojelun tuen piirissä olevaa lasta. Huostassa oli 31.12.21 neljä lasta. Jälkihuollossa oli 31.12.2021 7 lasta/nuorta (vuonna 2020 10 lasta/nuorta). Tukiperhetoimintaa järjestettiin kymmenelle lastensuojelun asiakkaalle. Vuoden aikana käytettiin lastensuojelun tukitoimina myös perhekuntoutusta.

Lastensuojeluilmoituksia tuli vuoden aikana huomattavasti edellisvuotta enemmän, mutta toisaalta lähes sama määrä kuin vuonna 2019. Loppuvuodesta tuli täysin ennakoimattomia lastensuojeluasiakkuuksia, jotka johtivat vahvempiin palveluihin. Perhetyön resurssi on ollut riittävä. Sijaishuollon kulut olivat ennakoitua suuremmat.

Lastenvalvojan vahvistamia elatussopimuksia oli vuoden aikana 28 kpl, lapsen huollosta, asumisesta tai tapaamisista on tehty 10 sopimusta ja isyyden vahvistamisista on ollut 12 kpl. Lastenvalvoja sai syksyn aikana perheasioiden sovittelijan pätevyuden.

Tolokun Tuvalla työtoiminnan ohjaajan kanssa on työskennellyt osa-aikainen ohjaaja, joka on mahdollistanut monipuolisemman toiminnan tuvalla. Asiakkaat ovat joko kuntouttavassa työtoiminnassa tai sosiaalihuoltolain mukaisessa sosiaalisessa kuntoutuksessa olevia. Tolokun Tuvan toiminta tukee erittäin hyvin myös sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteita. Asiakkaat sitoutuvat toimintaan hyvin ja sillä on selvästi myönteinen vaikutus heidän elämäänsä. Kuntouttavasta työtoiminnasta työllistyi vuoden aikana kolme henkilöä ja yksi henkilö aloitti opiskelun. Yhteistyötä A-Killan, seurakunnan, eri hankkeiden ja kunnan toimijoiden kanssa on tehty vuoden aikana. Tolokun Tuvan toteuma on 78 %.

Kuntouttavassa työtoiminnassa on 1.1 - 31.12.2021 ollut yhteensä 23 henkilöä ja toteutuneita työpäiviä on 1 082 (vuonna 2020 1 040 päivää). Kuntouttavaa työtoimintaa on toteutettu Tolokun Tuvalla, nuorten työpaja Savotassa, Starttipajalla, Hutun ryhmäperhepäivähoidossa ja Päätalo-instituutissa. Aktivointisuunnitelmia on tehty 57 kpl (vuonna 2020 87 kpl). Sosiaalihuoltolain mukaisessa päivätoiminnassa on ollut 13 henkilöä.

Kuljetuspalvelupäätöksiä on ollut voimassa 59 (vuonna 2019 73 kpl) asiakkaalle ja palvelua on käyttänyt 38 asiakasta.

Henkilökohtaisen avun päätöksiä on 24 (vuonna 2020 24) asiakkaalle. Asunnon muutostöitä on tehty 14 (vuonna 2020 11) henkilölle. Vammaispalvelun toteuma on 102 %.

Päihdehuollon kuntoutuspäätökset tehdään yhteistyössä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa. Päihdehuollon toteuma on 82 %.

Toimeentulotukiasiakkaana on ollut 78 kotitaloutta (vuonna 2020 52). Päätöksiä toimeentulotuesta on tehty 160 kpl, joista myönteisiä 133 kpl. Asiakkaiden ja päätösten määrä on lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaaliohjaaja avustaa asiakkaita myös perustoimeentulotuen hakemusten teossa Kelalle. Toimeentuloturvan toteuma on 76 %.

Välitystiliasiakkaina oli 31.12.2021 26 henkilöä. Välitystiliasiakkuuden avulla pystytään ehkäisemään asunnottomuutta ja auttamaan ihmisiä selviytymään pitkäaikaisista veloista ja maksuhäiriöistä suunnitelmallisella talouden hoidolla.

Kehitysvammahuollon talouden toteumat: avohuolto 71 %, Toimintakeskus Töpinä 81 %, Työkeskus 80 % Ryhmäkoti Tuikku 103 % ja tukiasuminen 86 %.

Erityisryhmien (kehitysvammaiset, mielenterveyskuntoutujat ja päihdekuntoutujat) tukiasumisen asiakkaita oli 31.12.2021 19.

Erityisryhmien päivätoimintaa ei ole järjestetty koronatilanteen vuoksi.

Ryhmäkoti Tuikussa oli 31.12.2021 kymmenen vakituista asiakasta ja tilapäispaikkoja käytti 9 kotona asuvaa asiakasta. Kaksi kehitysvammaista asiakasta asuu yksityisen palveluntuottajan järjestämässä palveluasumisessa ja yksi asiakas pääsi siirtymään ostopalveluiden piiristä ryhmäkoti Tuikkuun. Ryhmäkodin tiloissa tehtiin vuoden aikana pintaremonttia ja kunnostettiin varastohuone toimistotilaksi. Kehitysvammaisten asiakkaiden toimintakyvyn heikkenemisen ja ikääntymisen vuoksi asumispalveluja tullaan tarvitsemaan lisää.

Kehitysvammaisuuden asiakkaiden palvelutarpeet mietitään yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa palvelusuunnitelmaa päivitettäessä. Erilaisia vaihtoehtoja asiakkaiden tilapäishoittoon on kartoitettu ja mm. lasten tukisuhdetoimintaa on lisätty.

Toimintapiste Töpinässä oli vuoden aikana 15 asiakasta. Toiminta on monipuolista ja asiakkaille on suunniteltu yksilölliset viikko-ohjelmat; työtoimintaa, itsenäiseen elämään valmentavaa toimintaa, liikuntaa, musiikkia, elokuvan tekemistä. Asiakkaita kannustetaan itsenäiseen tekemiseen ja päätöksentekoon. Avotyötoimintaa ei ole päivätoiminnan asiakkaille järjestetty koronatilanteen vuoksi.

Työkeskuksessa käy 35 asiakasta 1 – 5 päivänä viikossa. Avotyöpaikkoja on ollut kaupoissa ja kunnan eri toimipisteissä. Kahdelle asiakkaalle on saatu oikea osa-aikainen työsopimus kunnan toimipisteeseen. Vallitsevan tilanteen vuoksi avotyötoimintaa on jouduttu supistamaan. Lisäksi on ulkotyöryhmä, joka tekee asiakkaiden tilaustöitä.

Palvelukoti Sinikkelossa oli seitsemän vakituista asukasta vuoden lopussa. Palvelukodissa järjestetään myös mielenterveyskuntoutujien intervallijaksoja ja päivätoimintaa, näitä asiakkaita oli viisi. Keväällä Sinikkelloon remontoitiin uusi toimistotila ohjaajille.

Suun terveydenhuolto

Taivalkosken suun terveydenhuolto on ulkoistettu Coronaria Hammaslääkärit Oy:lle. Hammashoitolassa toimii kaksi kokoaikaista hammaslääkärinä sekä oikomishoidon erikoishammaslääkäri toimii 12 työpäivän verran vuodessa. Kesäkaudella on toiminut kaksi hammaslääkärinä lukuun ottamatta hammaslääkärin vuosiloman aikana. Hammashoitajat ovat pitäneet vuosilomiaan vuorotellen. Suuhygienistiopiskelija on toiminut hammashoitajan vuosiloman sijaisena. Kaikki hammashoitajat ovat työskennelleet vuorotellen vastaanotolla, toimistossa ja välinehuollossa. Suuhygienisti on pitänyt terveysneuvontatunnin suunhoidosta kaikilla luokka-asteilla kirkonkylän alakoululla ja Hutun koululla.

Suuhygienisti on tarkastanut 1½-vuotiaita ja antanut terveysneuvontaa lapsen vanhemmille. Alle kouluikäiset on kutsuttu suuhygienistin vastaanotolle suun terveystarkastukseen ensimmäiselle käynnille 3-vuotiaana ja sen jälkeen yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti ½ - 1½-vuoden välein. Koululaiset kutsutaan hammashoittoon yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti. 1.-, 5.- ja 8.-luokkalaisten tarkastukset ovat ajan tasalla.

Marraskuussa hammaslääkäri ja hammashoitaja tekivät suun terveystarkastuksia palvelukoti Pihlajan asukkaille. Suuhygienisti jatkoi terveystarkastuksia joulukuussa.

Aikuisasiakkaiden hoitoon pääsy toteutuu edelleen hoitojonon kautta. Tällä hetkellä ohjataan ei-kiireelliset hoidon tarpeessa olevat sekä määräaikaistarkastusta haluavat hoitojonoon. Palveluja on pystytty tarjoamaan hoitotakuun ja kunnan ja Coronarian keskinäisen sopimuksen puitteissa.

Asiakastytyväisyyssuranta tehdään jatkuvasti. Tämänhetkinen seurannan tulos on 4,61, asteikolla 1 – 5.

Asiakaskontakteja Taivalkosken hammashoitolassa 1.1.-31.12.2021 ollut yhteensä 4.956. Erikoishammaslääkärin käyntejä (oikomishoito) on ollut 331 nämä käytännössä alle 18-vuotiaiden käyntejä. Käyntejä suuhygienistillä on ollut yhteensä 1 100.

Jonotilanne 28.1.2022 oli se, että jonossa tarkastukseen oli 108 henkilöä, joista osa ulkopaikkakuntalaisia (palvelut Taivalkoskelta ottavia). Jonotusaika on noin 2 – 5 kuukautta koronan aiheuttaman hoitovajeeseen heräämisen vuoksi (jono pitenee aina tässä vaiheessa vuotta). Jos haluaa tietylle hammaslääkärille jonotusaika voi olla jonkin verran tätä pitempi, mutta kuitenkin noin 3 – 5 kuukauden kuluessa tarkastukseen pääsee. Akuuttihoitopotilaat pyritään hoitamaan saman vuorokauden aikana, lohkeamapotilaat yms. vähemmän akuutit viikon-kolmen sisällä.

Toimintatuotot 83 %, toimintakulut 108 %, toimintakate 129 %.

Hankkeet ja kehittämiskohteet

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella aloitettu yhtenäisen kirjaamiseen liittyvä hanke liittyy yhteen POPsote -hankkeen tavoitteiden kanssa. Tavoitteena on tuottaa eri ammattiryhmille alueelliset yhtenäiset kirjaamisen toimintatavat, kehittää tiedon siirtymistä, hyödyntämistä ja hoidon suunnittelua. Tuloksena saatiin yhtenäisen kirjaamisen opas, henkilökunnalle järjestettiin koulutusta ja koulutusvideoita. Yhtenäistämiseen kirjaamiseen liittyvä työ jatkuu hyvinvointialueen valmistelutyön yhteydessä.

POPsote -hankkeissa on työntekijöitä mukana Innovaatio- ja testaustoiminnassa (TKIO) kaksi henkilö 30 % ja 50 % työpanoksilla. Hoitotakuun kehittämissuunnitelmassa yksi työntekijä aloitti 50 % työosuudella, mutta käytännössä alkuvuodesta hanketyön osuus oli keskimäärin 25 % ja loppuvuodesta henkilöstövaihdoksista johtuen loppui lähes kokonaan. Hoitotakuun tavoitteena on valmistautua hoidon saatavuuteen ei-kiireellisessä ajanvarauksessa 7 vuorokaudessa. Uudistus koskee sekä lääkärin että hoitajien vastaanottoa. Omaolon kehittämisessä ja käyttöönotossa oli mukana kaksi henkilö noin 10 % osuudella. Omaolo saatiin käyttöön loppuvuoden aikana.

Alkuvuodesta käynnistynyt ikäihmisten palveluiden kartoitustyötä päästiin jatkamaan syyskuussa. Ikästrategiatyö saatiin lähes valmiiksi raportointikauden aikana. Valtioneuvosto on laatinut laatusuosituksen hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Tavoitteena on hyvä ikääntyminen ja laadukkaat palvelut ikäihmisille asiakaslähtöisyys huomioiden. Ikäihmisen arvopohja perustuu vanhuksen omatoimiseen, itsenäiseen asumiseen kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa. Ikäihmisten strategiaa on ollut työstämässä projektipäällikkö, ohjausryhmä ja henkilöstön valitsevat sisäiset uudistajat. Työtä ovat ohjanneet Axicon ja Koho Consulting Oy:n asiantuntijat. Valmisteluun on osallistunut sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstöä ja sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan jäseniä erilaisissa kehitystyöpajoissa. Lisäksi työskentelyssä on ollut mukana vanhus- ja vammaisneuvoston, paikallisten eläkejärjestöjen sekä yrittäjien jäseniä, jotka ovat olleet mukana yhteisissä keskustelutilaisuuksissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa tulee varautua häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, jotta yhteiskunnan toimintakyky voidaan varmistaa kaikissa tilanteissa. Sosiaali- ja terveystieteiden uusittua valmiussuunnitelmaa työstettiin kevästä saakka ja suunnitelman tavoitteena on valmistua alkuvuodesta 2022. Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto ovat julkaisseet ohjeet, jotka tukevat sote-alan toimijoiden varautumista ja valmiussuunnittelua. Valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnittelussa on hyödynnetty Kuntaliiton kehittämää KUJA-mallia, asiantuntijapalveluina on käytetty SK Protect Oy:n ohjausta.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Terveyspalveluiden toimintakauteen on liittynyt koronatilanteesta johtuen paljon toimintojen osalta paljon ennalta arvaamattomia tekijöitä. Henkilöstöressurssien saatavuus on muuttunut varsinkin sijaisten osalta huonommaksi verrattuna aikaisempaan. Ikääntyvien palvelujen tarve näkyy kotihoito/Katajan ja tukipalveluiden toimintakuissa.

Pitkäaikaishoidon järjestämisen syynä ovat olleet riittämättömät ympärivuorokautiset hoitopaikat, jonka vuoksi osastolla jonotusajat pitkittyneet yli kolmen kuukauden mittaisiksi. Kaiken kaikkiaan toimintaluovut kuvastavat palvelurakenteen uudistamisen tarvetta.

Asiakasmaksulain uudistus heinäkuun alussa kuormitti ja ruuhkautti hoito- ja palvelusuunnitelmia tekivää henkilöstöä sekä laskutuksen henkilökuntaa.

Välinehuollossa toimii yksi henkilö, jonka työ jakautuu ostoreskontralaskutuksen ja välinehuollon työssä.

Toimintaterapia toteutui ostopalveluna Coronaria Terameri Oy:n kautta kokonaan lokakuuhun 2021 saakka, jonka jälkeen kunnassa aloitti toimintaterapeutti 80 %:n työnajalla. Lokakuusta joulukuuhun kunnallinen toimintaterapeutti toteutti kaikki toimintaterapia-arviota tarvitsevat asiakkaat, lyhyet (noin 10 kertaa) terapiajaksot ja vuodeosaston kuntoutujat. Pidemmät toimintaterapiajaksot ja Kelan kuntoutukset ostettiin edelleen Coronarialta. Kunnallisen toimintaterapeutin kysyntä lisääntyi tasaisesti vuoden loppua kohti.

RAI-palvelutarpeen arviointeja on tehty 59 ja päivittäinen avuntarve toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi mittariston mukaan palvelutarve luokitellaan vähäiseksi 34 %:lla ja kohtalaiseksi tai suureksi 50 %:lla. RAI-omaishoidon arviointeja tehtiin 93, joista 18 kotihoidon asiakkaita. Omaishoidon päivittäinen avuntarve toimintakyvyn vajeiden ja terveyteen liittyvien ongelmien vuoksi mittariston mukaan palvelutarve luokitellaan kohtalaiseksi tai suureksi 67 %:lla ja erittäin suureksi 23 %:lla.

Kaikille palveluasumisen tarvitsijoille ei ole pystytty tarjoamaan hoitoisuuden mukaista asumista. Jonottajien määrä on kasvanut kuudella (6) vuoden aikana. Hoidonpurrastuksen mukainen tavoite ei ole toteutunut täysin. Palveluasumisen jonossa vuoden 2021 lopussa oli yhteensä 16 henkilöä. Jonottajista 11 asuu vielä kotona, 1 asumispalveluiden tilapäispaikoilla ja 4 asiakasta odottaa terveyskeskuksen vuodeosastolla paikkaa asumispalveluihin. Yksi jonottajista odottaa paikkaa kehitysvammaisten ryhmäkodissa.

Päihdehuollon kuntoutuspäätökset tehdään yhteistyössä psykiatristen sairaanhoitajien kanssa.

Erityisryhmien päivätoimintaa ei ole järjestetty koronatilanteen vuoksi.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Toimintavuoden aikana on ollut POP-soten tarjoamana kirjaamis-, mielenterveystyö- ja päihdepalvelu- hoitoketjukoulutusta. Koko osaston henkilöstö on suorittanut Terveiden ja hyvinvointilaitoksen (THL) järjestämänä verkkokoulutuksena Saattohoitopassin. Erilaisia verkkokoulutuksia on hyödynnetty monipuolisesti esimerkiksi painehaavakoulutus, infektioiden torjunta ja elvytys. Lisäksi on osallistuttu työterveyshuollon psykologin koronatukiluennolle.

Oppilaitosten välinen yhteistyö on toteutunut opiskelijoiden työharjoittelujaksojen ja työpaikkaohjaajakoulutusten muodossa. Henkilöstöä on ollut mukana POP-sotea koskevissa ikäihmisten asioista käsittävissä ja muissa Teams -kokouksissa.

THL:n henkilöstömitoituksen seuranta ja vanhuspalveluiden tilakyselyt olivat touko- ja marraskuussa. Omavalvonnan mukainen henkilöstömitoitus on käyttöasteen mukaan 0,61. Vuoden aikana osastolle täytettiin sairaanhoitajan toimi ja vapautunut lähahoitajan toimi. Tällä hetkellä kaikki vakanssit ovat täytettyinä. Osa-aikatyöllä ja perhevapaan käytöllä on tuettu työssä jaksamista sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Asiakaspalautetta on kerätty loppuvuodesta. Roidu-palautelaitteistot olivat pois käytöstä infektioiden leviämisen ehkäisemiseksi. Asiakaspalautteissa mainitaan ystävällinen palvelu ja hyvä kohtelu. Erityisesti saattohoidosta on saatu omaisilta hyvää palautetta.

Veteraanien kotona asumista tukevien palvelujen tarpeen arviot toteutettiin marraskuussa kotikäynteinä. Vuoden 2021 lopussa veteraanipalveluja sai yhteensä 16 veteraania myös tuetun asumisen veteraanit. Veteraanipalvelut kuntoutuksineen jatkuvat ennallaan.

Sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä on tehty 42 lapsen perheisiin ja tukiperhe/tukihenkilötoimintaa on sosiaalihuoltolain nojalla järjestetty 13 lapselle.

Fysioterapiassa vastaanottokäyntejä oli raportointikautena 951, kotikäyntejä 694 ja vuodeosastokäyntejä 724. Vuodeosaston veteraanikuntoutusjaksoja oli yhteensä kolme ja kuntoremonttijaksoja kolme. Taivalkosken Reuma- ja Tulesyhdistyksen tuolijumpparyhmä kokoontui raportointikautena 14 kertaa ja allasryhmä 9 kertaa. Tules-allasryhmä kokoontui 6 kertaa ja perhevalmennusryhmä 2 kertaa. Pihlajan tuolijumpparyhmiä pidettiin 37 kertaa ja kuntosaliryhmiä 27 kertaa. Katajan tuolijumpparyhmä kokoontui 38 kertaa ja kuntosaliryhmä 7 kertaa. Vanhustentalojen kuntosaliryhmä pidettiin 30 kertaa. Hemi-ryhmä kokoontui 2 kertaa ja neuroryhmä 27 kertaa. Uutena ryhmänä pidettiin Sinikellon jumpparyhmää 11 kertaa. Lisäksi fysioterapian etäryhmiä pidettiin 22 kertaa. Lääkinnällisen kuntoutuksen päätöksiä tehtiin Effector-ohjelmalla yhteensä 126 kpl, joista fysioterapian sitoumuksia 42 kpl. Apuvälineiden osalta maksusitoumuksia tehtiin 51 kpl.

Investoinnit

RAISoft-ohjelmistoa on käytetty huhtikuusta alkaen asiakkaiden palveluntarpeen selvittämiseen. Tuotetun tiedon avulla palveluita pystytään suunnittelemaan ja kohdentamaan tarpeen mukaisesti. ICT-laitteistojen ja ohjelmistojen käyttöön liittyvät kulut ovat yhä enenevässä määrin nousussa. Kuluihin vaikuttavat valtakunnalliset ja alueelliset kehittämiseen liittyvät vaatimukset, lainsäädännölliset seikat sekä asukkaiden palvelujen saatavuus. Näistä esimerkkinä Omaolo, hoitajamitoituksen seuranta ja sähköinen ajanvaraus.

Hankkeen mukana on saatu ohjelmistoja ja etälaitteita etäkuntoutukseen ja etäkotikuntoutukseen 20 000 euroa. Omahoitoon liittyvät kustannukset tulivat vuoden 2021 aikana hankkeen kautta.

Muu merkittävä kalustehankinta on ollut Katajaan tehdyt apuvälinehankinnat yhdessä työterveyshuollon suunnitelmana ja ergonomiohjauksena.

Hygieniasyistä sekä hoitajien ajan säästämiseksi Pihlajaan hankittiin oma Deko -huuhtelu- ja desinfiointikone hoito- ja siivousvälineiden pesua ja lämpödesinfointia varten.

2.7. Sivistyslautakunta

Talouden toteutuminen

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Sivistyslautakunta					
Tulot	907 776,00	960 188,94	-52 412,94	105,80	96,00
Menot	-8 821 706,00	-8 867 754,32	46 048,32	100,50	91,50
Netto	-7 913 930,00	-7 907 565,38	-6 364,62	99,90	91,00

Vuonna 2021 sivistyslautakunnan sitovat nettomenot (toimintakate) alittuivat 6 364,62 euroa. Toimintatulot ylittyivät 52 412,94 euroa ja toimintakulut 46 048,32 euroa. Talousarvion toteuma-prosentti oli 99,9 % (toimintakate).

Toimintatuotot

Myyntituotot alittuivat yhteensä n. 73 000 euroa. Ateriapalveluiden osalta myyntituotot alittuivat noin 109 000 euroa, koska tehostetun palveluasumisen ateriatulot eivät saadun ohjeen mukaan enää 1.7.2021 lukien kirjautuneet ulkoisiksi tuloiksi ateriapalveluihin, vaan sosiaali- ja terveystoimeen. Muilta osin myyntituotot lisääntyivät yhteensä noin 36 000 euroa. Saadut tuet ja avustukset ylittyivät noin 105 000 euroa. Hankkeisiin saatiin avustuksia n. 71 000 euroa ja työllistämistukia n. 35 000 euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Hankkeisiin haettiin ja saatiin avustuksia myös talousarviovuoden aikana. TE-toimisto myöntää työllistämistuet työllistettyjen henkilökohtaisen tilanteen mukaan eikä tuensaajat ole etukäteen tiedossa. Maksutuotot ylittyivät n. 22 000 euroa ja muut toimintatuotot alittuivat n. 3 000 euroa Varhaiskasvatukseen saatiin lasten määrän ennakoimattoman kasvun vuoksi n. 22 000 euroa arvioitua enemmän maksutuottoja, vaikka varhaiskasvatuksen maksut muutoin alenivat maksuperusteiden muutoksesta johtuen. Tuloja saatiin yhteensä 52 412,94 euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

Toimintakulut

Henkilöstömenot ylittyivät yhteensä n. 160 000 euroa, josta 119 000 euroa ylittyi varhaiskasvatuksessa. Tämä johtui varhaiskasvatukseen tulleiden lasten määrän ja siitä johtuneen hoitajien määrän ennakoimattomasta kasvusta. Varhaiskasvatuksessa on voimassa hoitajamitoitus. Perusopetuksessa ylitystä tuli 29 000 euroa, koska kevätlukukaudella mm. tuettiin aikaisemmin etäopetuksessa olleita oppilaita ohjaajien ja resurssiopettajan avulla. Muilla toiminta-alueilla tuli henkilöstömenoissa alituksia ja ylityksiä yhteensä noin +12 000 euroa. Yhteensä henkilöstömenoja oli 6,4 milj. euroa. Toisaalta muita kustannuksia kuten palvelujen ostoja oli 53 000 euroa ja muita toimintamenoja 57 000 euroa vähemmän, koska mm. fyysistä toimintaa, tilaisuuksia ja tapahtumia ei voitu kulttuuri- ja vapaa-aikatoimessa täysimääräisesti järjestää koronarajoitusten vuoksi. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat yhteensä noin 4 000 euroa ja avustukset noin 1 000 euroa. Avustuksissa kuitenkin mm. työmarkkinatukimaksut ylittyivät koronarajoitusten vuoksi n. 28 000 euroa, koska esim. kuntouttavaa työtoimintaa oli vähemmän. Toisaalta mm. maksetut kodinhoidon tuet alittuivat n. 11 000 euroa ja muut tuet yhteensä n. 17 000 euroa. Yhteensä toimintakulut ylittyivät 46 048,32 euroa talousarvioon verrattuna.

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa tai järjestää kuntalaisille varhaiskasvatus-, opetus- kirjasto- kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston palveluja, kehittää niitä sekä suorittaa hallintotehtävät mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi sivistyspalvelujen tehtävänä on tuottaa kunnan ravitsemishuollon ja työllistämisen tukipalvelutehtävät.

Koronapandemia on edelleen vaikuttanut koko sivistystoimen toimintaan. Kouluissa ja muissa toiminnoissa on noudatettu koronaturvallisuusohjeita, jotka ovat aiheuttaneet yksiköille lisäjärjestelyjä. Jatkuvasti muuttuvat rajoitusmääräykset ja ohjeet ovat tuoneet toimintaan epävarmuutta. Kevätkaudella tuettiin vielä aikaisemman etäopetuksen vuoksi oppilaita opetusjärjestelyillä. Kansalaisopiston kevätlukukauden lähiopetus päästiin aloittamaan yli 18-vuotiaille vasta 17.2.2021 ja sen vuoksi opetusta jatkettiin vastaavasti keväällä, jotta kaikki suunnitellut kurssit voitiin toteuttaa. Kuitenkaan perusopetuksessa eikä lukiokoulutuksessaakaan merkittävässä määrin jouduttu turvautumaan etäopetukseen. Kulttuuritoimessa, nuoriso- ja liikuntatoimessa koronaepidemia on aiheuttanut jatkuvasti toiminnan muutoksia. Päätalopäivät voitiin kuitenkin järjestää, mutta osallistujia ei uskaltanut tilaisuuksiin aikaisempaa määrää kuten ei muihinkaan järjestettyihin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Tilaisuuksia jouduttiin myös perumaan. Palveluja on pyritty rajoitusaikoina korvaamaan sähköisillä palveluilla mahdollisimman paljon. Erityisesti lasten ja nuorten palvelut on pyritty mahdollisimman hyvin turvaamaan. Varhaiskasvatuksessa koronan aiheuttama epävarmuus on myös aiheuttanut palvelujen järjestämisessä haasteita.

Yksiköiden uudet kehittämissuunnitelmat laadittiin vuosille 2022 – 2024.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta tehty kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2019 ja se on päivitetty keväällä 2021 ja sitä jalkautetaan käytäntöön. Ryhmävasuja on laadittu ja hyödynnetty.

Varhaiskasvatuksessa oli vuoden lopussa 122 lasta. Se on 22 lasta enemmän kuin ennustettiin. Syntyvien lasten määrä on pitkällä aikavälillä vähentynyt, mutta lapsista yhä suurempi osa tulee varhaiskasvatukseen. Tähän on todennäköisesti vaikuttanut mm. subjektiivisen kokoaikaisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen ja maksujen huomattava pienentyminen. Myös kuntaan on muuttanut perheitä, joissa on varhaiskasvatuskäisiä lapsia. Koronapandemia on myös vaikuttanut monin tavoin. Varhaiskasvatukseen tulevien lasten määrän ennustaminen on muuttunut yhä haastavammaksi. Toimintaympäristöä ja henkilöstön määrää on jouduttu sopeuttamaan talousarviovuoden aikana lisääntyneeseen lasten määrään. Tämä aiheutti lisää työtä ja kustannuksia.

Ammattitaitoista työvoimaa ei ole aina ollut saatavilla, mikä on tuonut haasteita toimintaan ja ohjaukseen. Nopealla aikataululla tähän ei ole odotettavissa muutosta.

Perusopetuksen oppilasmäärän ennustettiin vähenevän suunnitelmakaudella 430 oppilaasta jonkin verran. Vähennystä ennustettiin tapahtuvan erityisesti Kirkonkylän alakoululla. Kuntaan suuntautuvan muuttoliikkeen vuoksi oppilasmäärä kuitenkin lisääntyi yli 20 oppilaalla Kirkonkylän peruskoulussa. Tämä vaikutti opetusjärjestelyihin. Lukiossa on tällä hetkellä 44 opiskelijaa, joten opiskelijamäärä on pysynyt vakaana.

Opetustoimessa on uusia opetussuunnitelmia jalkautettu opetukseen ja käytänteisiin.

Kirkonkylän alakoulun 3. vaiheen saneeraus oli käynnissä. Koulutyö ei päässyt alkamaan tiloissa suunnitellusti vielä syksyllä 2021. Saneeraus on aiheuttanut poikkeusjärjestelyjä ja väistötilojen käyttöä. Alakoulun ruokatarjoilua on jouduttu poikkeuksellisesti järjestämään yläkoulun ruokalassa. Yläkoulun tilojen saneeraus on suunnitelmissa seuraaville vuosille.

Lukiolle on laadittu uusien opetussuunnitelmien perusteiden mukaiset opetussuunnitelmat. Uudet opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2021 vaiheittain. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset ovat käytössä kaikissa kirjoitettavissa aineissa.

Oppivelvollisuuden pidennys ja toisen asteen maksuttomuus tuli voimaan vaiheittain syksystä 2021. Tämä tarkoitti, että syksyllä aloittaneiden lukion opiskelijoiden opiskelu järjestettiin kokonaan maksuttomana. Tästä aiheutui lisää lähinnä oppikirja- ja koulutarvikekustannuksia.

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma vuoteen 2025 on päivitetty yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa ja valtuusto on sen hyväksynyt. Sivistystoimi on toteuttanut omalta osaltaan ohjelmaa.

Ilmastotyöryhmän toimia toteutettiin mm. kierrättämällä ja osallistumalla Vihreä lippu -ympäristöohjelmaan.

Työllistämisyksikössä koronan vaikutukset näkyivät mm. lisääntyneinä työmarkkinatukimaksuina. Tulevaisuudessa tähän voi tuoda edelleen haasteita ns. eläkeputken poistuminen. Vuonna 2024 TE-palvelujen järjestäminen siirtyy kunnille.

Hankkeita on hyödynnetty sivistyspalvelujen toiminnassa ja niihin on haettu ja saatu avustuksia.

Muut toiminta-alueiden painoalueet ja niissä mahdollisesti tapahtuneet toimintaympäristön muutokset sisältyvät seuraavaan kunkin toiminta-alueen kohdalle.

Sivistyspalveluissa toteutettiin kuntastrategiaa noudattamalla strategiaan sopeutuvia yksiköiden kehittämissuunnitelmia vuosille 2019 – 2021. Yksiköiden uudet kehittämissuunnitelmat laadittiin vuosille 2022 – 2024. Suunnitelmia päivitetään tarvittaessa, mikäli kunnan strategiaan tulee suunnitelmiin vaikuttavia muutoksia päivityksen yhteydessä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tarkoitus on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti yhteistyössä huoltajien kanssa sekä ehkäistä syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii tietoja ja taitoja, jotka vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimimista yhteiskunnassa.

Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty ja otettu käyttöön 1.8.2021. Samalla käytiin läpi myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, johon ei löytynyt tarvetta tehdä muutoksia tässä vaiheessa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien perusteella tehtiin ryhmävasuja, joiden hyödyntämistä on tuettu mm. palveluohjaajan ohjauksessa. Varhaiskasvatuksen oman arvioinnin kehittäminen on ollut haasteellista ryhmissä tapahtuneiden isojen muutosten vuoksi. On tärkeää, että yksiköissä tutustutaan ensin uusiin lapsiin ja järjestellään perusarjen toiminnot sujumaan, jotta saadaan aikaiseksi toimiva ryhmä, missä voidaan toteuttaa suunnitelman mukaista varhaiskasvatusta ja sitä kautta myös arviointia. Toimintaympäristön arviointeja tehtiin. Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulokset olivat erinomaiset.

Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisia vasu -keskusteluja, joihin lapset puheeksi -keskustelu on yhdistetty, on käyty resurssien puitteissa varhaiskasvatuksen aloittaville lapsille. Keskustelujen pohjalta on laadittu lapsen vasu. Yksiköissä, joissa työntekijöitä on vaihtunut ja/tai lapsimäärä on lisääntynyt, keskustelut käydään alkuvuoden aikana. Lasten vasut päivitetään vähintään kerran vuodessa ja lapset puheeksi -keskustelu käydään tarpeen mukaan.

Lasten liikuntaa varhaiskasvatuksessa edistettiin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti mm. liikuntatoimen kanssa yhteisillä liikuntatapahtumilla ja liikuntasähköposteilla. Henkilöstön työhyvinvointia edistettiin mm. kehityskeskusteluilla, kuukausipalavereilla, virkistyspäivillä ja tarvittaessa työterveyshuollon tuella. Ryhmäpäiväkotien lisääntynyt lapsimäärä ja muuttuvat hoitoajat ovat kuormittaneet henkilöstä. Koulutettua työvoimaa ja etenkin sijaisia on ollut vaikea saada rekrytoiduksi. Tämä ongelma on valtakunnallinen.

Lisääntyneeseen lasten erityisen tuen tarpeeseen vastaamiseksi on lisätty erityispedagogista osaamista perusopetuksen erityisopettajan tuntiresurssin kohdentamisella varhaiskasvatukseen ja kehittämällä varhaiskasvatuksen palveluohjaajan työnkuvaa ja toimintamalleja. Yhteistyötä mm. neuvolan, sosiaalitoimen, esikoulun ja eri kuntouttavien työntekijöiden kanssa on tehty ja tieto perheistä ja lapsista kulkee tarkoituksenmukaisesti eri toimijoiden välillä.

Perusopetus

Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Koulutyötä on tehty koronavirus huomioiden. Korona ei ole juurikaan haitannut opetusta. Vierailut ovat vähentyneet (mm. taidetestaajat ja yrityskylävierailu jäivät pois). Henkilökunnan kohtaaminen on ollut vähäisempää ja se on vaikuttanut yhteisöllisyyteen. Alakoulun koulutyö alkoi elokuussa osin väistötiloissa. Kirkonkylän koulun ruokailut on hoidettu yläkoulun ruokalassa.

Peruskouluissa ei ole ollut etäopetusjaksoja, vain yksittäisiä karanteeniin määrättyjä oppilaita on opetettu Teamsin kautta. Hyvin monet kokoukset/palaverit on pidetty Teamsin avulla. Koulujen mobiililaitteita hallitaan Tieran etähallintajärjestelmällä ja laitehankinnoissa suositaan nyt kannettavia tietokoneita. Laitehankinnat ovat viivästyneet koronaepidemian takia. Oppilastunnukset O365-oppimisympäristöön ovat olleet käyttöön otettavissa elokuusta alkaen.

Lapsia ja nuoria tuetaan erilaisten toimintojen avulla. Myös tunnetaitojen ryhmät ovat kokoontuneet. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti peruskoululaisille ja Taivalkoskella opiskeleville 2. asteen opiskelijoille on järjestetty rajattu mahdollisuus maksuttomaan lasketteluun ja uintiin Taivalvaaralla. Tänä vuonna laskettelu-oikeutta käytti 338 oppilasta ja suorituskertoja oli yhteensä 1.330. Koronan takia uimahalli on ollut ajoittain kiinni, mutta oppilaiden uimaopetus on saatu hoidettua kohtuullisesti.

Virkistysiltapäivät pidettiin toukokuussa. Kehityskeskustelut käytiin ennen koulujen päättymistä.

Alakoulun saneeraaminen on tapahtunut kohtuullisen huomaamattomasti, mutta muutto venähti joulukuulle. Koulutyö pääsi alkamaan saneeratuissa tiloissa tammikuussa 2022. Yläkoulun saneerausta on valmisteltu.

Peruskoulut ovat mukana Kaikki Harrastaa -hankkeessa ja Aktiivisesti yhdessä -hankkeessa sekä Elämä kantaa! Boostia yhdenvertaiseen ohjaukseen opinpolun kaikissa vaiheissa -hankkeessa. Kirkonkylän peruskoulu on mukana Vihreä lippu -ympäristöohjelmassa.

Toisen asteen koulutus, lukio

Taivalkosken lukio on verkostoitunut, moderneja opetusmenetelmiä ja tietoliikenneyhteyksiä käyttävä sekä kansainvälisiä yhteyksiä ja toisen asteen yhteistyötä hyödyntävä oppilaitos. Se antaa opetusta sekä nuorille että aikuisille siten, että he sijoittuvat kilpailukykyisesti jatko-opintoihin ja työelämään, ovat aktiivisia kansalaisia sekä kykenevät toimimaan kansainvälisesti.

Lukiolaiset ovat olleet lähiopetuksessa tammikuun alkupuolelta alkaen. Uusi toimintatila on ollut kovassa käytössä. Opiskelijat ovat osallistuneet hyvin monenlaisiin ryhmäytymis- ja liikuntatapahtumiin. Ylioppilaskirjoitusten tulokset olivat hyviä.

Paikallisesti järjestettävälle tv-t-kurssille ovat osallistuneet kaikki opiskelijat. Uudet, aiempaa edullisemmat koneet ovat toimineet pääsääntöisesti hyvin.

Ylioppilaskirjoitukset hoituivat mallikkaasti sähköisessä ympäristössä. Laki ylioppilastutkinnosta muuttuu ja asiasta on informoitu opiskelijoita.

Pienten lukioiden verkostoon ja eLukion toimintaan on osallistuttu aktiivisesti. ELukion osalta on mietitty uusia ratkaisuja opetuksen järjestämiseksi, kun Oulu on vetäytymässä yhteistyöstä nykyisellä mallilla. Oulun aikuislukio on tarjonnut osan etäkursseista.

Opetussuunnitelmat on saatu valmiiksi ja hyväksytyt käyttöön. Käyttöönotto tapahtuu vuosiluokka kerrallaan. Yliopistoyhteistyötä on mietitty paikallisesti ja mm. eLukion johtoryhmässä. Yrittäjyyskurssi toteutui. OSAOn Taivalkosken yksikön kanssa on yhteistyötä mm. opiskelijoiden tutkintoihin ja liikuntaan liittyvistä asioista. Lukiota on markkinoitu sosiaalisen median kautta monin tavoin.

Lukio oli mukana Liikettä lukemisen lomassa -hankkeessa.

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen tarjoamalla yleissivistävää koulutusta, kansalaisvalmiuksia ja ammattitaitoa kehittäviä kursseja sekä harrastustoimintaa kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Toiminnan tavoitteena on kannustaa kuntalaisia aktiiviseen itsensä kehittämiseen sekä lisätä kuntalaisten aktiivista kansalaisuutta, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on aktiivisesti mukana alueensa kehittämistyössä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä. Opisto on vahva kulttuurinen toimija, joka edistää toiminta-alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Kansalaisopistossa järjestettiin kursseja kaikenikäisille joko koko lukuvuoden mittaisina kursseina tai lyhyempinä intensiivikursseina. Kaikki opistossa järjestetyt kurssit tukevat kuntalaisten osallisuutta, itsensä kehittämistä, terveyttä ja hyvinvointia. Kansalaisopiston toiminnassa mukana oleminen on aktiivista kansalaisuutta, se edistää yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Ikääntyville on tarjottu mm. senioritanssia, päiväjumppaa, tuolijumppaa Hutussa ja tietotekniikkakursseja. Syyslukukaudella tarjottiin palvelukeskus Katajassa istumatanssia. Maahanmuuttajille järjestettiin Cafe International. Erityisryhmän bändi oli toiminnassa ja Sinikellossa on toiminut käsityöpaja mielenterveyskuntoutujille. Nuorille on suunnattu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti musiikin, kuvataiteen ja liikunnan kursseja. Nuorilla on ollut mahdollisuus osallistua myös muille kursseille.

Opetusohjelmassa otettiin huomioon yleiset koulutustarpeet ja kuntalaisten toiveet mahdollisuuksien mukaan. Uusia kursseja tarjottiin 10 % (tavoite 7 %) kaikista kursseista. Opetusta tarjottiin sivukylillä yhteensä 1012 tuntia eli tavoitetta enemmän. Opiston kursseja markkinoitiin aktiivisesti. Opistolla on Facebook- ja Instagram-tilit, joita hyödyntäen mm. markkinoitiin kursseja. Koronaepidemia vaikutti edelleen opetukseen osallistuneiden määrään ja samalla saatuihin kurssimaksuihin. Kurssimaksuihin haettiin ja saatiin korona-avustusta 12.000 euroa.

Kansalaisopisto on tehnyt joustavaa yhteistyötä muun muassa opetustoimen ja kulttuuritoimen sekä kirjastotoimen kanssa. Kansalaisopisto teki edelleen kiinteää alueellista yhteistyötä Posion, Kuusamon, Pudasjärven ja Ranuan kansalaisopistojen sekä Meri-Pohjolan opistopiirin jäsenopistojen kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan muiden kansalaisopistojen kanssa kansalaisopiston ja sen henkilöstön kehittämiseksi.

Kansalaisopisto toteutti kehittämissuunnitelmaa resurssien puitteissa ja oli aktiivisesti mukana useissa kehittämishankkeissa. Kansalaisopisto oli mukana seuraavissa useamman vuoden kestävissä Meri-Pohjolan opistopiirin hankkeissa: Digikärpäsän puremat (saatu avustus yht. 90 000 €), Puolen Suomen Monisivistyspalvelujen Kehittämishanke (98 600 €), Meri-Pohjolan opistopiirin jäsenopistoille yhteisiä kehitysaskelleita Euroopasta (46 297 €). Digittää (200 000 €), KETTERÄ ja turvallisen johtamisen kehittäminen – tulevaisuuden osaamista Meri-Pohjolan opistopiirissä (67 150 €), PST# -Puolen Suomen tekijät parantamassa suunnitelmallisesti taideoosaamista –hanke (73 000 €). Digiajan yhteistyöstä yhteiseen työhön -hanke (78 846 €), TAIVAS-työtilat ja tallenteet (Taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö, 84 574 €). Yhteistyössä Koillis-opistojen kanssa saatiin laatu- ja kehittämisavustusta hankkeelle KEKO - kestävän elämäntavan Koillis-opistot (42 500 €) ja jatkohankkeelle Kestävän elämäntavan Koillisopistot 2 (58 225 €). Opintoseteliavustusta saatiin 2 500 €, josta osa siirtyi käytettäväksi vuodelle 2022.

Kirjastotoimi

Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittämistä.

Taivalkosken kirjasto toimii ihmisten ja sisältöjen kohtaamispaikkana yksilön elämää rikastuttavalla tavalla. Kirjaston toiminnan tavoitteena on parantaa kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä.

Kirjaston toiminnassa painotettiin lasten- ja nuorten kirjastotyötä sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja osallistumismahdollisuuksien parantamista. Tiivistä yhteistyötä Päätalo-keskuksen toimijoiden kanssa jatkettiin. Yhteistyötä tehtiin myös mm. koulujen, neuvolan ja varhaiskasvatuksen kanssa. Yhteistyöllä pyrittiin tukemaan lasten ja nuorten lukutaitoa sekä tuottamaan lukuintoa ja tarinallisia elämyksiä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Alaluokille suunnattu Kirjakärppä-lukudiplomi otettiin käyttöön yhteistyössä koulujen kanssa. Koululaisille pidettiin kirjastonkäytön opetusta ja markkinoitiin eKirjastoa.

Perheille otettiin käyttöön lukupassi, joka suoritetaan lukemalla lapselle ääneen kirjoja. Satutunteja järjestettiin terveysturvallisuuden vuoksi erikseen eri päiväkotiryhmille helmikuusta alkaen. Kaikille avoimia tapahtumia ei keväällä järjestetty koronarajoituksista johtuen. Perhekerho kokoontui kirjastolla syyskaudella. Naperoviikolla suosittu nukketeatteriesitys toteutettiin virtuaalisena yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa.

Päätaloviikolla järjestettiin kirjaseikkailuleiri ja yökirjasto vuoden koronatauon jälkeen. Vauvan päivän tapahtumassa esiteltiin perheille suunnattua lukupassia ja kerrottiin kirjaston palveluista. Päätaloviikon kirjailijavierana ja myöhemmin syksyllä tarina- ja lauluesityksillään esiintyjänä vieraili taivalkoskelaislähtöinen kirjailija Janne Nevala. Hutun koulun vaihtuvaa kirjakokoelmaa päivitettiin. Kirjasto on ollut OUTI-kirjastokimpassa (16 Pohjois-Pohjanmaan kirjastoa) ja uudessa Koha-kirjastojärjestelmässä vuodesta 2016 lähtien. OUTI-kirjastokimpassa on kirjaston asiakkaiden käytössä koko kimpan laaja kirja- ja lehtiaineisto. Lisäksi Taivalkosken kirjasto on mukana Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun yhteisessä eKirjastossa. EKirjasto on laajentumassa Pohjoisen eKirjastoksi ensi vuoden alusta, kun Lapin kirjastot liittyvät eKirjastoon. Kokoelmaa ja palveluita kehitetään yhteistyössä koko alueen kanssa, jolloin siitä saadaan mahdollisimman hyvin asiakkaita ja heidän tiedontarpeitaan palveleva kokonaisuus. Tällöin myös Taivalkosken kirjaston kokoelmaa voidaan kohdentaa oman kunnan asiakaskunnan tarpeisiin. Tämä on tarpeen erityisesti nyt, kun kirjastoaineistoon käytettävää määrärahaa on jouduttu vähentämään. Kirjaston fyysisten kokoelmien kehittämisessä ja lainausten sekä käyntien määriä tarkasteltaessa tulee huomioida myös sähköisten materiaalin käyttö eKirjastossa.

eKirjastokäyntejä ja sähköisiä lainauksia ei pystytä tällä hetkellä järjestelmästä johtuen tilastoimaan.

Omatoimikirjasto otettiin käyttöön 3.5.2021. Omatoimikirjaston avulla palveluaikojia on pystytty laajentamaan iltaisin ja viikonloppuisin noin 37 tuntia viikossa. Käyntejä omatoimikirjastossa kahdeksan kuukauden aikana on ollut noin 2 300. Omatoimikirjastosta on tullut kiitosta asiakkailta. Merkittäviä teknisiä ongelmia tai muita häiriöitä ei ole ilmennyt. Hankkeeseen saatiin valtionavustusta 15 000 euroa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalvelut edistävät omalla toiminnallaan ja yhteistyöllä asukkaiden hyvinvointia, vilkastuttavat kyläkuvaa ja näin edistävät Taivalkosken matkailun kehittymistä ja Taivalkosken kunnan positiivisen imagon luomista ja yleensäkin kunnan elinvoimaa. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle, kokemiselle ja jakamiselle.

Päätalo-keskuksen toimijat, kulttuuritoimi, kansalaisopisto, kirjasto ja Päätalo-instituutti, joilla kaikilla on oma roolinsa, toimivat joustavasti yhteisen toiminta-ajatuksen pohjalta, tavoitteena monipuolinen pohjoinen kirjoittajakoulutus- ja kulttuurikeskus. Toimijat tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä.

Kulttuuritoimi vastasi kahden suurimman vuosittain järjestettävän kulttuuritapahtuman, Päätaloviikon ja Naperoviikon ohjelman koordinoinnista ja kokonaistoteutuksesta. Lisäksi kulttuuritoimi järjesti muita kulttuuritapahtumia ja -palveluita sekä Päätalo-keskuksen sisältöjä.

Vuonna 2021 koronaepidemia vaikutti kuitenkin edelleen kulttuuripalveluiden toimintaan. Kulttuuritapahtumia järjestettiin koronarajoitusten puitteissa turvallisuusohjeita noudattaen. Tammitoukokuussa ei käytännössä voitu järjestää fyysisiä yleisötapahtumia kokoontumisrajoitusten vuoksi. Tapahtumia kuitenkin järjestettiin virtuaalisesti ja taidenäyttelytoiminta oli toiminnassa vaikka taidenäyttelyiden avajaisia ei voitukaan järjestää ennen heinäkuuta.

Päätaloviikko pystyttiin kuitenkin järjestämään lähes normaalisti, mutta järjestäminen oli koronaepidemian vuoksi epävarmaa lähelle järjestämisajankohtaa ja muutoinkin yleisöllä oli varovaisuutta vielä tilaisuuksiin osallistumisessa. Muutama tapahtuma jouduttiin perumaan Paulamyrskyn aiheuttamien tuhojen vuoksi kuten kenttärata- ja hautausmaakerrokset. Nämä kaikki yhdessä verottivat Päätalopäivien kävijämäärää. Osa syksylle suunnitelluista tapahtumista pystyttiin järjestämään suunnitellusti, mutta koronatilanteen huononnettua esim. kaikki ulkopuolisten esiintyjien kouluvierailut jouduttiin siirtämään tulevaisuuteen. Loppuvuodesta järjestettiin muutamia fyysisiä tapahtumia, mutta kuntalaiset eivät uskaltaneet osallistua tilaisuuksiin entiseen tapaan. Naperoviikolla osa ohjelmistosta järjestettiin virtuaalisesti, jolloin koululla oli mahdollisuus osallistua koronaturvallisesti ja sovittaa ohjelma omaan aikatauluunsa.

Kotiseutumuseo oli kesällä avoinna yleisölle. Museolla järjestettiin myös erilaisia tapahtumia. Koululaisten museopäivä järjestettiin 27.8.2021. Museon esineiden inventointi, järjestely- ja varastointityötä jatkettiin. Uusien museoesineiden luettelointi saatetaan loppuun ensi kesänä. Museon kattoja korjattiin. Korjaukseen saatiin museoviraston avustusta.

Kansainvälistä kulttuuriyhteistyötä esti koronapandemia. Sovitut yhteistyöhankkeet ystävyyskunta Tsupan kanssa jouduttiin perumaan koronaepidemian vuoksi. Sota-ajan perinnehuonehanke, jossa kerättiin sota-aikaista paikallista materiaalia ja haastateltiin aikalaisia saatiin päätökseen marraskuun lopussa. Hankkeeseen saatiin rahoitusta Koillismaan Leaderilta. Kerätty materiaali on tavoitteena laittaa näytteille ensi kesään mennessä saneerattavaan ja varustettavaan sota-ajan perinnehuoneeseen.

Kulttuuritoimi teki kiinteä yhteistyötä Päätalo-keskuksen toimijoiden ja muiden kunnan toimijoiden kanssa. Lisäksi tehtiin yhteistyötä mm. Taivalkosken näyttämöyhdistyksen, Taivalkosken taideyhdistyksen, Taivalkosken nuorisoseuran, 4H-yhdistyksen, Taivalkosken ev.lut. seurakunnan, kyläseurojen ja Taivalkosken yrittäjien kanssa. Kulttuuritoimi on ylläpitänyt Taivalkoski Nostalgia - Facebook -sivua. Tämän lisäksi kulttuuritoimi on ylläpitänyt ja tuottanut sisältöä Päätaloviikon, Naperoviikon, Taivalkosken kotiseutumuseon, Päätalo-keskuksen ja Tuhansien tarinoiden Taivalkoski – Facebook -sivuille. Lisäksi tiedotettiin mm. Taivalkosken Sanomissa.

Musiikkiopiston palveluja on edelleen ostettu Kuusamon musiikkiopistolta. Kulttuuritoimi on ollut edelleen mukana alueteatteritoiminnassa ja Konsertti joka kouluun -toiminnassa. Toiminnan kautta saadaan edullisesti laadukkaita teatteriesityksiä ja konsertteja.

Päätalo-instituutin kanssa tehtiin tavoitteen mukaisesti kulttuurin yhteistyö- ja ostopalvelusopimus. Päätalo-instituutin kehittämiseen maksettiin avustusta suunnitelman mukaisesti 30 000 euroa.

Osallistuttiin Pohjoinen kulttuurivirta -hankkeeseen, jota hallinnoi Oulun juhlatuokkat. Oulu valittiin vuoden 2026 Euroopan kulttuurikaupungiksi. Hanke on alueellinen ja Taivalkoski on mukana hankkeessa valtuuston päätöksen mukaisesti. Hankkeessa alkaa ohjelman tarkempi suunnittelu. Hankkeesta tulevaa kansallista ja kansainvälistä näkyvyyttä pyritään hyödyntämään mahdollisimman laajasti.

Vapaa-aikatoimi

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi tukee lasten ja nuorten kasvua sekä osallisuutta. Tätä työtä tehdään tarjoamalla mielekkäitä ajanviettopaikoja ja mahdollisuuksia keskusteluun luotettavan aikuisen kanssa sekä antamalla vaikuttamismahdollisuuksia nuorten asioihin kunnassamme. Lähtökohtana on siten kaikkien taivalkoskelaisten lasten ja nuorten omien toiveiden huomioonottaminen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä heidän osallistaminen näihin toimintoihin. Näin pyritään tukemaan nuorten valmiuksia vastuunottoon ja tulevaisuuden rakentamiseen sekä ehkäisemään syrjäytymistä.

Nuorisotyötä on toteutettu edelleen haastavassa koronatilanteessa rajoituksia huomioiden. Lapsia ja nuoria on tuettu ja osallistettu jaksamaan erityisesti korona-arjessa. Erilaisia ajanvietto- ja toimintatoimia on järjestetty. Vaikuttamismahdollisuuksia on järjestetty nuoria koskeissa asioissa. Nuorisovaltuuston toimintaa on tuettu. Nuva oli osaltaan toteuttamassa ilmasto-ohjelmaa hankkimalla kouluille kierrätysastioita ja jättekasseja luokkiin pihojen ja tien varsien roskien keruuta varten. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti huomioitu nuorten toiveita ja samalla osallistettu nuoria toimimaan mukana. Yläkoulun lounasnuokkarit ja muu välituntitoiminta ovat olleet suosittuja. Sivukylien nuorille suunnattua toimintaa jatkettiin. Nuorisotyötä on pyritty tekemään somessa näkyväksi, jotta nuoret uskaltaisivat toimintaan mukaan.

Nuorisotoimessa on hyödynnetty mm. Instagramia ja facebookia, mutta myös koulujen ilmoitustauluilla ja Taivalkosken Sanomissa on tiedotettu.

Nuorisotilatoiminta ja muu nuorisotoiminta on koronatilanteen vaihtelun vuoksi ollut epäsäännöllistä, mutta työtä on kuitenkin pystytty tekemään luovilla ja joustavilla ratkaisuilla siten, että nuorisotoimen tavoitteet saavutettiin. Nuorisovaltuuston ja nuorten toimintaryhmien retkiä ja tapahtumia jouduttiin kuitenkin perumaan koronatilanteen vuoksi. Järjestöt eivät kyenneet koronarajoitusten vuoksi järjestämään kaikkea sovittua nuorisotoimintaa.

Yhteistyötä kunnan eri yksiköiden ja ev.lut. seurakunnan kanssa on jatkettu järjestämällä erilaisia toimintoja ja mukavia kohtaamisia. Lisäksi nuorisotyö on ollut mukana eri yhteistyöryhmissä, joissa käsitellään lapsia ja nuoria koskevia asioita kuten esim. nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, lapsi- ja perhepalveluiden Lape-ryhmä ja hyte-ryhmä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitettiin yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Nuorisotyössä, nuorten työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä on tehtäviä järjestelty. Nuorten työpaja muutettiin starttipajaksi. Starttipajassa keskitytään nuorten elämänhallintaan ja ohjaukseen. Nuorisotyötä pyritään edelleen koordinoimaan yhdeksi nuorten palvelukokonaisuudeksi mahdollisten rahoitussäännösten puitteissa, jotta palvelut olisivat mahdollisimman helposti nuorten saatavilla ja ne voidaan turvata vähenevistä resursseista huolimatta. Etsivässä nuorisotyössä on kehitetty Hyvinvointia luonnosta -toimintamallia ja hyödynnetty sen mukaisesti luontoa ja muuta toimintaympäristöä ohjauksessa ja toiminnassa. Oppilaitosyhteistyömallia on viety eteenpäin koronarajoitukseen soveltuvin keinoin ja suunnitelmia tulevaan on valmisteltu. Järjestettiin tarvittaessa ryhmätoimintaa, mutta koronarajoitusten vuoksi pyrittiin ensisijaisesti turvaamaan yksilöohjaukset. Etsivä nuorisotyö jalkautui mahdollisimman paljon sinne, missä nuoret liikkuvat. Mm. yläkoulun välituntitoiminnan järjestämisessä, lounasnuokkarin toiminnassa ja toisen asteen iltojen järjestämisessä tehtiin perusnuorisotyön kanssa kiinteää yhteistyötä. Yhteistyötä eri viranomaisten ja toimijoiden kesken edelleen kehitettiin, erityisesti mielenterveyspalvelujen kanssa yhteistyötä vahvistettiin. Nuorten palveluista tiedottamista kehitettiin edelleen ja yhteydenottokynnystä pyrittiin pitämään matalana myös sähköisten viestimien avulla (esim. instagram, facebook).

Sivistyslautakunta myönsi suunnitelman mukaisesti kannustinrahaa 72 nuorelle opiskelijalle.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi tukee toiminnallaan Taivalkosken liikuntapalvelutarjontaa. Liikuntatoimi tuottaa itse palveluja sekä tukee muita kyseisten palvelujen tarjoajia. Tavoitteena on mahdollisimman monipuolinen liikuntatarjonta, joka on mahdollisimman monen tavoitettavissa. Liikuntatoimi tukee omalla erityisosaamisellaan myös Taivalkosken matkailua, matkailualan toimijoita sekä liikuntamatkailuun liittyvän infran kehittämistä.

Liikuntatoimessa kehitettiin edelleen melontakeskuksen, Taivalvaaran hiihtokeskuksen, kiipeily- ja frisbeegolfradan, reitistöjen sekä seikkailupuiston toimintaa siten, että toiminnoilla tuetaan sekä kuntalaisten omaa liikkumista että matkailua. Frisbeegolfratojen ja reitistöjen käyttöä jouduttiin kesällä rajoittamaan ja osittain keskeyttämään kokonaan mittavien myrskytuhojen vuoksi. Paula-myrsky teki suuria tuhoja, joita joudutaan korjaamaan ja ratoja osin rakentamaan uudelleen ensi kesänäkin. Liikuntapaikkojen turvallisuutta lisättiin mm. uusimalla reiteiltä pitkospuita ja korjaamalla siltoja. Korjauksiin kunta sai hankerahaa.

Taivalvaaran olosuhteita ja palveluita kehitettiin edelleen tukemaan myös harjoittelu- ja kilpailutoimintaa. Hiihtokeskuksen toiminta oli edelleen yrittäjävetoista. Liikuntamatkailua edistettiin omalla liikuntatarjonnalla ja markkinoinnilla sekä pyrkimällä edelleen lisäämään medianäkyvyyttä resurssien puitteissa.

Liikuntatoimessa paneuduttiin edelleen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti erityisesti lasten ja nuorten liikuntaan sekä yleisesti terveystoimintaan ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Toimintamuotoina ovat mm. erilaiset ohjatut liikunta- ja vesijumpparyhmät, henkilökohtainen ohjaus sekä uimaopetus. Koronarajoitusten vuoksi ryhmäliikunta oli keskeytyneenä alkuvuodesta aina toukokuun puoli väliin asti. Kuntalaisia pyrittiin tällöin liikuttamaan sosiaalisen median välityksellä jakamalla erilaisia jumppa- ja liikuntaohjeita. Hutussa järjestettiin nuorille liikuntakerho vertaisohjaajien vetäminä yhteistyössä nuorisotoimen kanssa. Liikuntatoimi oli mukana omalla asiantuntemuksellaan yhteistyökumppanina erilaisten kilpailujen järjestämisessä sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen toiminnassa mm. järjestämällä liikuntapäiviä ja muuta ohjausta.

Kunta tuki koululaisten laskettelua aikaisempaan tapaan. Liikuntatoimi oli tarvittaessa mukana koulujen laskettutunneilla opettamassa ja auttamassa oppilaita. Koululaiskilpailuja järjestettiin hiihdossa, maastajuoksussa ja yleisurheilussa. Koillismaan koululaisten yhteiset kilpailut kuitenkin peruuntuivat koronatilanteen vuoksi. Kesällä järjestettiin mm. lasten jalkapallokoulu, ulkojumppia ja Päätaloviikolla ohjattua toimintaa.

Talveksi oli urheiluseuroilla suunnitteilla useampia isoja kilpailutapahtumia, joista pystyttiin koronarajoitusten vuoksi järjestämään aikataulun mukaisesti kumparelaskun Eurooppa Cup-kisat, maastohiihdon pääsiäiskisat ja kumparelaskun avoimet Pohjoismaiden mestaruuskisat. Marraskuussa järjestettiin maastohiihdon Suomen Cup, joulukuussa pidettiin keväällä peruuntuneet Hopeasompa-kisat mäkihypyssä ja yhdistetyssä sekä mäkihypyn ja yhdistetyn kansallisen Cup:n osakilpailut.

Uimahalli oli suljettuna koronarajoitusten vuoksi 1.1.– 9.5.2021 ja 23. – 31.12.2021. Lisäksi muina aikoina asiakasmääriä jouduttiin ajoittain rajoittamaan pandemian vuoksi. Putkiremontin vuoksi halli oli suljettuna 18.10. – 29.11.2021 ja muista syistä elokuussa. Uimahallia voitiin pitää auki 69 päivänä, mikä on noin kolmannes normaalista aukioloajasta. Kävijöitä vähensi myös ihmisten varovaisuus pandemian vuoksi. Koululaisten uimaopetus ja kesän uimakoulut kuitenkin pystyttiin järjestämään pääosin suunnitellusti.

Koronarajoitukset vaikuttivat myös urheiluseurojen kanssa tehtävään yhteistyöhön siten, että esim. osa sovitusta urheiluseurojen järjestettäväksi suunnitelluista liikuntakerhoista ja puulaakeista jäi toteutumatta.

Urheiluseurojen, yhdistysten ja muiden tapahtumien järjestäjien toiminnan koordinointi oli liikunnanohjaajan lisätehtävänä. Koordinaattori oli mukana mm. kilpailujen järjestelyissä ja Päätaloviikon järjestelyissä. Koordinaattori editoi maastohiihdon Suomen Cup-kisaa varten mainosvideon, joka näytettiin Ylen TV-lähetysten alussa. Lisäksi koordinaattori markkinoi Taivalkoskea mm. sosiaalisessa mediassa ja jonkin verran myös perinteisessä mediassa. Käytettävissä olevaa videomateriaalia on laajennettu ja kuvaamista edelleen jatketaan. Kuvamateriaalia on hyödynnetty mm. kunnan nettisivuilla ja Naturpoliksen kautta.

Koordinaattori on myös ylläpitänyt tapahtumakalenteria ja striimannut erilaisia tapahtumia kuten lukion ja yläkoulun kevätjuhlat, lukion vanhojen tanssit ja valtuuston kokouksia.

Uuden Vuoden tapahtuma ja Koski Palaa -tapahtuma jouduttiin kuitenkin koronatilanteen vuoksi perumaan. Uudeksi vuodeksi koordinaattori teki maisemakuvakavalkadin nettiin ja laittoi esim. kosken seudulle värivalaistusta. Uuden vetovoimaisen kesätapahtuman suunnittelu aloitettiin yhteistyössä urheiluseurojen, muiden yhdistysten ja yritysten kanssa.

Työllistämisyksikkö

Työllistämisyksikössä hoidetaan palkkatuella työllistäminen kuntaorganisaatioon ja nuorten työpajatoiminta. Toiminnan tavoitteena on nuorten ja pitkäaikaistyöttömien syrjäytymisen ehkäisy työllistämisen sekä koulutukseen ja kulloinkin tarvittaviin palveluihin ja työhön ohjauksen avulla siten, että he voivat myöhemmin työllistyä avoimilla työmarkkinoilla tai muutoin voivat olla aktiivisesti osallisina yhteiskunnan toiminnassa.

Työllistämisyksikössä työllistettiin yhteensä 32 henkilöä. Työllistämisyksiköt ovat olleet pääosin pitkiä (8 – 12 kk) ja työsuhteet kokoaikaisia, koska työllistämistukea saadaan samalle henkilölle pitempiä jaksoja ja tukea saadaan koko työajalle. Tämä auttaa työllistettyjä kerryttämään työssäoloa, mutta vähentää työllistettyjen henkilömäärää. Myös työllistämiseen käytettävä määräraha on vähentynyt. Edelleen työllistettävien löytymisessä oli ajoittain vaikeuksia ja joitakin paikkoja jäi kokonaan täyttämättä. Siihen pyrittiin vaikuttamaan hankkeiden, oman ilmoittelun ja omien kanavien kautta. Yrityksiltä ei tullut työllistämistukihakemuksia. Työmarkkinatukimaksut lisääntyivät, koska kuntouttavaa työtoimintaa oli koronarajoitusten vuoksi vähän. Syksyllä työmarkkinatuella olevien määrä kuitenkin väheni ja vuoden lopussa työmarkkinatuella oli 33 henkilöä. Käytettävissä olevalla työllistämisen nettomäärärahalla pyrittiin työllistämään mahdollisimman paljon, jotta työttömät eivät syrjäydy pysyvästi avoimilta työmarkkinoilta ja yhteiskunnasta.

Työpajatoiminta muutettiin starttipajaksi, jossa keskitytään erityisesti nuorten elämänhallintataitoihin ja urasuunnitteluun. Starttipajalle haettiin ja myönnettiin valtionavustuskelpoisuus. Työpajan tiloista teollisuusalueella luovuttiin. Työpajan tyhjennys ja työtoiminnan lopettaminen ja uuden toiminnan suunnittelu ja aloittaminen on vaatinut paljon työtä. Perusnuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä ja työpajatoiminnan työtehtäviä on järjestelty, jotta palveluista saadaan mahdollisimman yhtenäinen kokonaisuus. Toiminnassa painotetaan erityisesti nuorten hyvinvoinnin lisäämistä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti.

Yhteistyötä työvoimaviranomaisten, sosiaali- ja terveystoimen sekä etsivän nuorisotyön kanssa edelleen kehitettiin.

Jatkettiin työllistämistä suunnitellusti Taivalkosken Kuohu ry:n kanssa yhdessä muiden hallintokuntien kanssa. Tehtiin yhteistyötä työllistymistä tukevien hankkeiden kuten JobBoost- ja Nuora -hankkeen sekä Takun PoPa -hankkeen kanssa. JobBoost Koillis-Suomi -hankkeelle maksettiin kunnan omavarainosuutta kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti 25 931 euroa. Hankkeessa valmisteltiin mm. työllistämispisteen perustamista tulevaan TE-uudistukseen valmistautumiseksi.

Ateriapalvelut

Ruokahuollon tehtävänä on tuottaa ateriapalvelut kaikille kunnan laitoksille ja sosiaalihuollon (vanhukset, vammaiset) asiakkaille sekä mahdollisesti ammattioppilaitoksen oppilaille.

Laadullista kehittämistä jatkettiin. Koulujen oppilaille mm. tehtiin asiakaskysely lounas- ja välipalalistoista ja sen mukaan tehtiin muutoksia listoihin resurssien puitteissa. Oppilaat osallistuivat myös koulun ruokasalin koristeluun. Henkilökunnan ruokamaksujen perinnässä otettiin käyttöön sähköinen ePassi.

Työvoimaa käytettiin joustavasti eri keittiöillä. Kirkonkylän alakoulun remontin jatkuessa ruokailu jouduttiin järjestämään yläkoulun ruokasalissa, minkä vuoksi ruokailua jouduttiin porrastamaan tavallista enemmän. Lisäksi valmistuskeittiö oli lattiaremontin vuoksi kesällä kokonaan pois käytöstä, joten valmistusta jouduttiin hajauttamaan muille keittiöille. Koronaturvallisuus asetti myös lisävaatimuksia toimintaan. Koulutettuja sijaisia ei myöskään ollut saatavissa. Näin ollen vuosi oli henkilökunnalle vaativa, mutta ateriapalvelut onnistuttiin kuitenkin järjestämään häiriöttä.

Sosiaalipalvelujen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi tehostetussa palveluasumisessa olevilta ei voitu enää 1.7.2021 lukien periä ateriamaksuja ulkoisina tuloina vaan maksut sisältyvät soten laskuttamiin asiakasmaksuihin. Tämän vuoksi ateriapalveluihin ei saadun kirjausohjeen mukaan kertynyt tältä osin enää ulkoisia tuloja talousarvion mukaisesti.

Yhteistyökokouksia ruokahuollon sekä sosiaali- ja terveystoimen vastuhenkilöiden kesken jatkettiin. Henkilöstölle järjestettiin koulutusta, kehityskeskusteluja ja virkistyspäivä. Työpisteiden ergonomiaa parannettiin ja työtehtäväkortteja päivitettiin.

Henkilöstöä informoitiin sote-uudistuksen vaikutuksista ateriapalveluihin käytettävissä olleen tiedon puitteissa ja PoPsotelle toimitettiin pyydetyt tiedot valmistelua varten. Valtuusto päätti joulukuussa, että Taivalkoski on mukana mahdollisten kuntien ja hyvinvointialueen yhteisten ateria- ja puhtauspalveluiden alueellisten inhouse-yhtiöiden perustamisselvityksessä. Samalla päätettiin mm. selvittää ateriakustannukset vaihtoehdossa, jossa ateriat toimitettaisiin myös naapurikuntiin.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Strateginen tavoite	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittari/arviointi
Ennalta ehkäisevät kuntapalvelut	Järjestetään ohjattua nuorten ja muiden kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia tukevaa nuoriso- ja liikuntatoimintaa	-Nuorisotyön palveluihin osallistuneet/vuosi: 1 807 henk, -Nuorisotilojen aukiolopv/vuosi: 111 pv -Sivukylillä nuorisotoimintaa kertaa/vuosi:6 kertaa -Kerhotoimintaa sivukylillä kertaa/vuosi: 43 kertaa -Uimahallikäynnit ilman uimaopetusta kertaa/vuosi: 2 745 henk, -6. luokan oppilaista osaa uida: 92,1 %
	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen ja toteuttaminen yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveystoimen kanssa	Kyllä/ei: Kyllä
	Kirjasto toimii ihmisten ja sisältöjen kohtaamispaikkana	-Lainausten määrä: 57 054 lainausta* -Käyntien määrä kirjastossa: 34 421 käyntiä*
	Järjestetään kansalaisopistossa monipuolista kuntalaisten hyvinvointia lisäävää koulutusta	-Kansalaisopiston opetustuntien määrä vuodessa: 4 321 tuntia -Tarjottujen tuntien määrä sivukylillä:1 012 tuntia -Opiskelijamäärä kansalaisopistossa (kerran laskettuna): 580 -Asiakastyytyväisyysindeksi: 4,8/4,5 -Uusia opiskelijoita % ei tilastoidu järjestelmässä -Uusia kursseja %: 10 %
	Varhaiskasvatuksessa ohjausresurssia erityisen tuen tarpeessa olevien lasten tukemiseen	Kyllä/ei: Kyllä
	Uusien varhaiskasvatussuunnitelmien ja päivitysten määrä	% varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrästä: 70 %

<p>Nuorten syrjäytymisen vähentäminen</p>	<p>Nuorten aktivointi</p> <p>Kyselyn järjestäminen nuorille</p> <p>Etsivä nuorisotyöntekijä</p> <p>Kaikki peruskoululaiset saavat päättötodistuksen ja mahdollisimman moni jatko-opiskelupaikan</p> <p>Työmarkkinatuella olevien määrän kasvun estäminen</p>	<p>Nuorisovaltuuston ja nuorten toimintaryhmien järjestämien tapahtumien määrä/vuosi: 6</p> <p>Kyllä/ei: Kyllä</p> <p>Kyllä/ei: Kyllä</p> <p>Päättötodistuksen peruskoulusta saaneet 100 %</p> <p>Jatko-opintopaikan saamatta jääneet 0 %</p> <p>Henkilömäärä vuoden lopussa: 33 henkilöä</p>
<p>Taivalkoski on Koillismaan kulttuuriveturi</p>	<p>Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut</p> <p>Kunta ostaa Päätalo-instituutilta kulttuuripalveluita</p> <p>Pidetään kokous teknisen toimen kanssa isojen kulttuuri-ym. tapahtumien teknisten palvelujen tarpeista ja toteuttamisesta</p>	<p>Kulttuuritilaisuuksiin osallistuneiden määrä yhteensä: 9 123</p> <p>Erikseen Päätalo-viikon tapahtumiin osallistuneet: 5 029</p> <p>Paikalliset hankkeet/vuosi kpl: 1 Yhteistyöhankkeet kpl: 1 Päätalo-keskuksen kävijämäärä (sis. taidenäyttelyt) henk./vuosl: 4 493</p> <p>Kunta tekee Päätalo-instituutin kanssa yhteistyö- ja ostopalvelusopimuksen Kyllä/ei: Kyllä</p> <p>Kyllä/Ei: Kyllä (sivistystoimen kuukausittaiset kokoukset teknisten palvelujen kanssa)</p>

Kilpailukykyinen ja houkutteleva lukio	Säilytetään laaja kurssitarjonta käyttäen apuna myös eLukiota ja toimitaan joustavasti aktiiviharrastuksen (esim. urheilu) hyväksymisessä soveltaviksi kursseiksi Opetus säilytetään korkeatasoisena	Kyllä/ei: Kyllä Ylioppilaskirjoitusten tulokset keskiarvo keväällä 4,87 Opiskelijoiden sijoittuminen jatkokoulutukseen % keväällä kirjoittaneista: 63,6 % Keskeyttäneet (ilman uutta opiskelupaikkaa jääneet) %: 0 %
Yhteisöllisyyden kehittäminen	Koordinaattoritoiminta, jolla kehitetään yhdistysten yms. tapahtumien järjestämistä ja markkinointia Tapahtumien järjestäminen ja järjestämisen tukeminen	Kyllä/ei: Kyllä Kyllä/ei: Kyllä (koronarajoitusten puitteissa)
Liikkuva ja urheileva Taivalkoski	Laaditaan liikuntapaikkojen käyttöstrategian yhdessä teknisen toimen kanssa	Kyllä/ei: Laadinnassa teknisen toimen vetämänä

Keskeiset toimenpiteet

Keskeisenä toimintatapana on kaikissa yksiköissä ollut ennalta ehkäisevä toimintakulttuuri ja kuntalaisten hyvinvoinnin lisääminen. Nuoriso- ja liikuntatoimessa yhä enemmän painotettiin kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistyspalvelujen toiminta on pyritty säilyttämään niukentuvista resursseista huolimatta laadukkaana ja monipuolisena luovilla ratkaisuilla ja etsimällä uusia toimintatapoja ja yhteistyökumppaneita sekä käyttämällä tarvittaessa ostopalveluja.

Mahdollisten tointen/virkojen vapautuessa aina ensisijaisesti selvitetään, voidaanko tehtävät hoitaa järjestelemällä työtehtäviä uudelleen. Henkilöstössä on pyritty säilyttämään ja lisäämään kehittävää ja innostunutta työtettä huolehtimalla työhyvinvoinnista esimerkiksi kehityskeskusteluihin ja säännöllisiin kokouksiin sekä mahdollistamalla tarpeellinen ajankohtainen koulutus ja työnohjaus sekä virkistäytyminen resurssien puitteissa. Omaehtoiseen koulutukseen kannustetaan henkilön voimavarojen puitteissa.

Tietotekniikan ja sähköisten välineiden käyttöä kehitetään lähtökohtana todelliset tarpeet ja hyödyt. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten hyvästä laiteympäristöstä ja siinä tarvittavasta sekä opettajien että opiskelijoiden tietotekniikkaosaamisesta on huolehdittu.

Varhaiskasvatuksessa on suunnattu ohjausresurssia ja erityisopettajan tuntiresurssia erityisen tuen tarpeessa olevien lasten tukemiseen ja päivitettyjen varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmien jalkauttamiseen. Perusopetuksessa jalkautettiin uuden opetussuunnitelman mukaista toiminta- ja arviointikulttuuria. Lukiossa paneuduttiin uusien opetussuunnitelmien laadintaan ja niiden jalkauttamiseen opetukseen.

Nuorten palvelujen koordinointi mahdollisuuksien mukaan yhdeksi palvelukokonaisuudeksi aloitettiin järjestelmällä työtehtäviä, kun nuorten työpajatoimintaa muutettiin starttipajaksi. Tavoitteena on, että palvelut mahdollisimman hyvin vastaavat nuorten tarpeisiin ja ovat helposti nuorten saavutettavissa ja, että palvelut voidaan turvata niukkenevista resursseista huolimatta.

Sote-uudistuksen etenemistä on seurattu mahdollisuuksien mukaan ja annettu hyvinvointialueen pyytämiä tietoja muutoksen valmistelua varten. Uudistuksen vaikutuksia ateriapalvelujen talouteen ja henkilöstöön on selvitetty mm. taloussuunnitelman laadinnan yhteydessä. Kaikissa yksiköissä on pyritty taloudelliseen ja tehokkaaseen toimintaan.

Koronapandemia vaikutti edelleen merkittävästi sivistyspalvelujen toimintaan. Sillä oli vaikutusta erityisesti kansalaisopiston opetukseen sekä kulttuuritoimen ja vapaa-aikatoimen toiminnan, tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämiseen. Palveluja pyrittiin korvaamaan tarvittaessa mahdollisimman paljon sähköisesti ja muilla luovilla ratkaisuilla.

Kaikissa yksiköissä toteutettiin valtuuston hyväksymien kuntastrategian linjausten mukaisia kehittämissuunnitelmia vuosille 2019 – 2021 ja laadittiin uudet kuntastrategiaan perustuvat kehittämissuunnitelmat vuosille 2022 – 2024. Suunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan, mikäli kuntastrategiaan tehdään päivityksiä kyseisenä aikana.

2.8. Tekninen lautakunta

Talouden toteutuminen

Alla olevassa taulukossa on kuvattu kokonaisuudessaan teknisen lautakunnan tulot, menot ja netto sekä talousarvioon varatut rahat vuodelle 2021.

	Talousarvio +muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT% ed.vuosi
Tekninen lautakunta					
Tulot	2 964 960,00	3 412 945,02	-447 985,02	115,10	103,30
Menot	-5 524 960,00	-5 756 245,23	231 285,23	104,20	102,70
Netto	-2 560 000,00	-2 343 300,21	-216 699,79	91,50	102,00

Ydintaajamassa (Kauppatie 16) havaittiin öljyä maaperässä ja kunta (jälkitorjuntaviranomaisena) teetti selvityksen ja suojaumpppauksen kohdealueesta ELYn viranomaisohjeistuksen mukaan. Selvitysten pohjalta viranomaiset linjaavat miten jatkotoimet alueella suoritetaan ja kustannetaan. Kunta on hakenut 2019 – 2021 syntyneitä kustannuksia korvattavaksi kunnalle öljynsuojelurahastolta. Vuoden 2021 aikana ELY-keskus kilpailutti kohteen salaojaputkisaneerauksen, mutta varteenotettavaa tarjousta ei saatu. ELY-keskus kartoittaa mahdollista toista ratkaisua kohteelle, joka menee vuodelle 2022.

Toiminnan sisältö ja painoalueet

Teknisen toimen tehtävänä on järjestää laadukkaat yhdyskuntatekniset palvelut sekä ylläpitää kunnan kiinteistöt ja toimitilat taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä edistää hyvää rakennustapaa ja terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön toteuttamista.

Teknisen lautakunnan palvelutoiminta-alueet:

- Kunnan kiinteistöjen ylläpito.
- Kunnan maa- ja metsätilojen hoito.
- Toimitilapalvelut: kiinteistöhoitopalvelut ja toiminnan kehittäminen sekä huomioidaan konsernikiinteistöt.
- Kaukolämpölaitostoiminta: kunnan jakeluverkosto ja varalämpökeskus sekä yhteistyö Taivalkosken Voima Oy:n kanssa.
- Taajaman vesi- ja viemärlaitostoiminta ja kunnan alueen vesihuollon kehittäminen.
- Jätehuollon järjestäminen ja kehittäminen.
- Kaavateiden ja yksityisteiden hoito; hoitosopimuksin.
- Kunnan asuntoviranomaisasiat.
- Puistojen, yleisten alueiden ja ympäristön hoito.
- Maankäytön suunnittelu/kaavoituksen valmistelut.
- Liikuntapaikat ja reitistöt mm. hiihtokeskus, melontakeskus, vaellusreitit.
- Väestönsuojelun osatehtävät, kuten valmiussuunnittelu/varautuminen häiriö- ja poikkeusolosuhteisiin sekä palo- ja pelastustoiminnan rahoitus.
- Kunnan investointitoiminnan koordinointi ja toteutus.
- Konsernitehtävät: toimintasektorinsa osalta konsernin osatehtävissä ja osassa hallintoja.
- Mukanaolo toimialaan liittyvissä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kehittämistehtävissä ja yhteistyöhankkeissa.

Lautakunta toimii myös rakennusvalvontaviranomaisena:

Rakennusvalvontaviranomainen hoitaa eri laeissa kunnalle tai sen toimielimille määrätyt rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät ja tuottaa kuntalaisille rakennus- ja maankäyttölainsäädännön vaatimat palvelut.

- Valvoo yleisen edun kannalta rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtii, että rakentamisessa noudatetaan, mitä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään.
- Huolehtii kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.
- Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu ml. maa-ainesten ottamistoiminta toteutetaan ostopalveluna Kuusamosta.
- Rakennusvalvontaa toteutetaan kuntayhteistyönä Pudasjärven kaupungin kanssa.

Tekninen toimiala tuottaa merkittävässä määrin kunnan sisäisiä tukipalveluja toisten hallintokuntien käyttöön esimerkkinä kiinteistöhoito- ja huolto sisältäen myös siivouspalvelut, joka sitoo toimialan henkilöstöresursseista yli puolet. Toisena selkeänä palvelukokonaisuutena ovat liikelaitostyyppiset palvelut (lämpö, vesi, jätehuolto), joiden kustannukset kokonaisuudessaan katetaan asiakasmaksuin. Kolmantena kokonaisuutena ovat pääosin verorahoituksella tuotetut/ostetut palvelut kuten kaavoitus, palo/pelastus, tienpito, puistot, yleiset alueet, liikuntapaikat ja reitistöt.

Merkille pantavaa on että, keväällä 2020 alkanut koronapandemia jatkui koko 2021 vuoden ja siitä aiheutuneet rajoitteet ovat vaikuttanut merkittävästi kuntalaisten elämään. Lisäksi kesäkuussa 2021 Koillismaalla ja Kainuussa riehunut Paula-myrsky aiheutti Taivalkosken alueella mittavat metsävahingot, joilla on vaikutusta varmasti tuleviin vuosiin.

Sote-uudistuksen osalta kunnassa on käynnistetty valmistelutyöt sosiaali- ja terveystoiminnan sekä pelastustoiminnan siirtymisestä maakuntaan vuoden 2023 alussa. Teknisellä toimialalla valmistelutyöt ovat kohdistuneet lähinnä kiinteistötietojen, sopimusten ja tukipalveluissa työskentelevän henkilöstön kartoitukseen.

Teknisten palveluiden toimintaympäristön muutoksina ennakoidaan edelleen kunnan väkimäärän hienoista pienenemistä. Digitalisaation voimakasta etenemistä myös teknisten kuntapalveluiden osalta. Henkilöstön vaihtuvuus ikärakenteen takia lisääntyy vuosittain, kun iso osa henkilöstöstä eläköityy. Tärkeää onkin varmistaa ns. hiljaisen tiedon siirtymisestä uusille henkilöille. Osaamisen kehittäminen on tärkeää muuttuvissa tilanteissa. Myös organisaatiota on mahdollista uudistaa sarana vaiheissa. Maakuntahallinnon uudistukset sote-ratkaisuineen heijastuvat myös teknisen toimen järjestämiin tukipalveluihin ja soten kiinteistömassaan. Lisäksi mahdollisia toimintaympäristön muutoksia aiheuttavat kunnan myymien palveluiden yhtiöittämistarkastelut.

Kunnan teknistä toimialaa on kehitetty pitkäjänteisesti palvelukeskusajatuksella. Kuntasuunnitelmaan kirjatut toimialan painopisteet ja tavoitteet tukevat strategiassa linjattuja konsernin painopistealueita. Toiminnan kehittämiseksi, kustannusten toimintayksikkölähtöisellä kohdentamisella ja seurannalla on kyetty ja pystytään palvelutuotanto sopeuttamaan kysyntään ja resursseihin. Tärkeää on myös ennakoita sektorin tulevaisuuteen vaikuttavat asiakkuudet ja niissä tapahtuvat muutokset. Kunnan kiinteistöomaisuuden syvälinen tarkastelu ja kiinteistöstrategian luominen on yksi keskeisistä toimienpiteistä.

Kunnan investointitarpeet suuntautuvat pääosin rakennetun kunnallistekniikan ja rakennuskannan saneeraus- ja uusinvestointien alueelle. Taivalkosken kunta on kuitenkin omarahoitteisestikin melko hyvin pystynyt hoitamaan investointitarpeet ja varsinkin kunnallisten laitosten osalta on huolehdittu, että korjausvelkaa ei syntyisi. Kunta on ottanut myös merkittävää vastuuta alempiasteisen tieverkon ylläpidon rahoituksesta.

EU-rahoitusta on saatu lähinnä yleishyödyllisiin sekä elinkeinopoliittisiin perustein toteutettuihin hankkeisiin.

Toimialan henkilöstön ikärakenne on suppea ja keski-ikä korkea. Henkilöstöpolitiikka on entistä suurempi haaste henkilöstön edelleen ikääntyessä. Toimialalla on edelleen suoritettava ennakoivaa ja joustavaa rekrytointia ja käytännön työhyvinvointitoimenpiteitä työvoimaresurssin turvaamiseksi. Osaamisen kehittäminen ja varmistaminen muuttuvissa tilanteissa on tärkeää.

Rakennuslupien sähköinen asiointi (Lupapiste.fi) on käytössä. Lupapiste on sähköinen asiointipalvelu, jossa kansalaiset, yritykset ja yhteisöt hoitavat lupa- ja ilmoitusasiansa vuorovaikutuksessa viranomaisten ja muiden osapuolten kanssa. Lupapiste koostuu neuvontapalvelusta ja hakemuspalvelusta. Valtuuston päätöksellä rakennusvalvonnan yhteistyösopimus Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnan kanssa solmittiin vuoden 2020 lopussa. Yhteistyö Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnan kanssa on ollut toimivaa.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät on hoidettu Kuusamon kaupungin kanssa solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Tuotteiden hintaan kohdennetaan kaikki kustannusten osatekijät tariffilaskennassa. Lisäksi tariffeissa otetaan huomioon laitosten investointitarpeet, joten laitosten investointiohjelmat katetaan kuluttajamaksuista, eivätkä laitokset näin ollen rasita kunnan taloutta. Liikelaitosten osalta yksi suunnittelukauden painopiste on valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja tehokas varautuminen arjen poikkeustilanteisiin.

Kunnan lämpölaitos tekee tiivistä yhteistyötä yhtiötetyn lämmöntuotannon (Taivalkosken Voima Oy) kanssa. Yhtiö on kasvanut ja kehittänyt toimintaansa.

Kiinteistöjen ja infran korjausvelan vähentäminen ovat merkittävässä asemassa kunnan tulevien vuosien investointiohjelmissa. Tärkeimpiä lähitulevaisuuden kehityskohteita ovat mm. taajaman varavedenottamohanke ja uimahallihanke.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hallinto, kaavoitus, rakennusvalvonta

Rekrytointeja on toteutettu jo useamman vuoden kuluessa henkilöstön kapean/korkean ikähaitarin tilanteessa palveluiden jatkuvuuden turvaavalla tavalla. Maanrakennusinsinööri aloitti vuoden alussa, kun hänen edeltäjänsä jäi eläkkeelle. LVI-tekniikko irtisanoutui joulukuussa 2020 ja uusi käyttöpäällikkö aloitti kesäkuussa 2021. Toiminnassa ei muuten merkittäviä poikkeamia edelliseen vuoteen.

Kaavoituksessa Kirkonseudun asemakaavan muutos sekä Talonpojantien kaavamuutos valmistui vuonna 2021 ja käynnistettiin Matkailun Masterplan päivitys sekä Taivalkosken tuulivoimaselvitys. Sovittiin kaavakonsultin kanssa vuonna 2022 aloitettavaksi seuraavat kaavamuutokset: Hirsikankaan, Metsäoppilaitoksen alueen sekä Leppätien kaavamuutokset.

Liikenne- ja yleiset alueet

Toiminnassa ei ole merkittäviä poikkeamia edelliseen vuoteen eikä nykyiseen vuoden 2021 käyttösuunnitelmaan. Uuden 1.1.2019 voimaan astuneen yksityistielain vaikutusten jalkauttaminen jatkui. Liikuntapaikkastrategiaa toteutettiin yhdessä sivistyslautakunnan kanssa.

Vesilaitos, kaukolämpölaite, jätehuolto, varasto ja konekeskus

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Toiminnassa ei ole merkittäviä poikkeamia edelliseen vuoteen eikä nykyiseen käyttösuunnitelmaan. Vesilaitoksella taksoja on tarkistettu lähinnä tulevia investointeja silmällä pitäen. Lämpölaitoksen osalta on ennakoitu, että Taivalkosken Voima Oy:n tuottaman energian hinta nousee tulevaisuudessa jonkin verran, josta johtuen kuluttajahintoja tullaan tarkistamaan.

Kunnan rakennukset

Toimialalla on edelleen toimittu kunnan käytöstä vapautuneiden kohteiden saamiseksi uusiokäyttöön tai myyntiin. Pitkjänteisen ja ammattimaisen kiinteistönpidon näkökulmasta on tärkeää luoda Taivalkosken kunnalle oma kiinteistöstrategia. Kiinteistöstrategiatyö käynnistettiin joulukuussa 2020 ja sen ensimmäinen vaihe valmistui vuoden 2021 aikana. Sähköiseen talokirjajärjestelmään siirtyminen on käynnistetty vuoden 2021 aikana. Kiinteistöhoitajien ammattiosaamista on vahvistettu käynnistämällä kiinteistöhoitajien ammattitutkinnon suorittaminen oppisopimuksella oppilaitosyhteistyönä OSAOn Taivalkosken yksikön kanssa.

Toiminnassa ei ole merkittäviä poikkeamia edelliseen vuoteen eikä nykyiseen vuoden 2021 käyttösuunnitelmaan. Vuokratulot toteutuneet lähes suunnitellusti.

Rakennusvalvonta

Rakennuslupahakemukset käsitellään 1 – 5 viikkoa hakemuksen jättämisestä. Lupamäärä vuonna 2021 oli 85 kpl sisältäen toimenpideilmoitukset.

Toiminta muuttui rakennustarkastajan osalta, kun omaa rakennustarkastajaa ei ole Taivalkosken rakennusvalvonnassa. Solmittiin yhteistyösopimus Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnan kanssa, että Pudasjärven kaupungin rakennustarkastaja myöntää Taivalkosken kunnan alueen rakennus- ja toimenpideluvat sekä suorittaa tarvittavat lupaehtoiset katselmuksot ja antaa neuvontaa rakennushankkeissa. Muilta osin rakennusvalvonta hoiti samat tehtävät kuin aikaisempina vuosina.

Sitovat tavoitteet ja mittarit

Vuonna 2021 lautakunta kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 157 asiaa.

Teknisen lautakunnan alaisuudessa toimi vakituisesti 45,5 kokoaikaista henkilöä. Teknisen henkilöstö toimintayksiköittäin:

Henkilöstö	Lkm
Hallinto, kaavoitus ja mittaus	2,5
Liikenne ja yleiset alueet	6
Liikelaitokset	7
Rakennukset	30
Määräaikaiset	5
Tukityöllistetyt	1

Investoinnit

Taloussuunnitelman investointiohjelma:	Brutto	Netto
talousarvio	4 745 000	4 505 000
toteutuma	3 543 837	3 318 490

TALONRAKENNUS**Sosiaali- ja terveystoimen hankkeet**

Suurin hanke oli terveyskeskuksen keittiön ilmanvaihto.

Talousarviossa määrärahaa oli varattu 80 000,00 euroa. Toteuma oli 66 966,00 euroa. Talousarvioalitus 13 304,00 euroa.

Sivistystoimen hankkeet

Suurin hanke oli alakoulun saneeraus vaihe 3. (1 000 000,00 €), joka alkoi syyskuussa 2020 ja jatkui vuoden 2021 marraskuun loppuun saakka. Muina kohteina toteutettiin sivistystoimen kiinteistöihin kohdistuvia pienempiä remontteja: keskuskeittiön lattian pinnoitus ym. parannukset ja yläkoulun peruseräparannusremontin suunnittelun aloittaminen, kirjaston lainausautomaatti, museon aittojen katot, älytaulut ja kalusteet. Sota-ajan perinnehuoneen sijoituspaikka varmistui vuoden 2021 lopulla ja hanke käynnistyy 2022 vuoden alusta.

Talousarviossa määrärahaa oli varattu 1 355 000,00 euroa. Toteuma oli 1 259 507,00 euroa. Toteuma jäi 140 493,00 € alle määrärahan.

Kiinteistöt hankkeet

Suurin hanke oli uuden paloaseman rakentaminen (1 700 000,00 €), joka alkoi kesäkuussa 2020 ja valmistui kesäkuun lopussa 2021. Muita toteutettuja kohteita: kunnantalon ilmanvaihdon peruseräparannus, jonka kustannukset ylittyivät ja työ jatkuu vuonna 2022 sekä metsäoppilaitoksen B-rivitalon vesikatko.

Talousarviossa oli määrärahaa varattu 1 750 000,00 euroa. Toteuma oli 1 211 905,00 euroa. Toteuma jäi 538 095,00 euroa alle määrärahan. Palosuojelurahaston avustusta saatiin 209 626,00 euroa.

Muut kohteet

Talousarviossa oli määrärahaa varattu 40 000,00 euroa. Toteuma oli 33 306,00 euroa. Toteuma jäi 6 694,00 euroa alle määrärahan.

Muut kohteet sisälsivät OSAOille vuokrattujen kiinteistöjen investointeja mm. oppilasasuntolarakennus F:n käyttövesiputkisanerauksen.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

Liikenneväylät

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 440 000 euroa. Tekninen lautakunta päätti toteutettavista kohteista 22.4.2021. Määrärahaa käytettiin yhteensä 426 460 euroa mm. Taivalvaaran alueella kaavateiden päällystyksiä. Talousarviossa määrärahat alittuivat 13 540 euroa. Opastus ja viitoitus siirtyi vuodelle 2022.

Puistot ja yleiset alueet

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 30 000 euroa mm. Talonpojantien ehostus, Putaanmutka, leikkikenttien perusparannukset. Toteutuma oli 2 335 euroa. Toteutuma jäi 27 665 euroa alle varatun määrärahan, koska Paula-myrskyn jälkeisiä korjaustöitä jouduttiin suorittamaan eri paikoissa ja kertyneet kulut käsiteltiin käyttötalouspuolella.

Urheilu-, liikunta ja virkistyspaikat

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 55 000 euroa mm. ratojen kunnostukseen, hyppyrimäen alamäen kaiteisiin ja Hutun koulun kentän parantamiseen. Toteutuma oli 23 430 euroa, joten toteutuma alittui 31 570 eurolla koska Paula-myrskyn jälkeisiä korjaustöitä jouduttiin suorittamaan eri paikoissa, ja kertyneet kulut käsiteltiin käyttötalouspuolella.

LIKELAITOKSET

Kaukolämpölaitos

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 100 000 euroa verkoston saneeraukseen ja uusiin liittymiin. Toteutuma oli 60 655 euroa. Toteutuma alittui 39 345 eurolla. Alitus johtui kaukolämpöurakan tarjouksen kalleudesta.

Kaukolämpövuotoja korjattiin 5 kappaletta. Valtatie 20 kaukolämmön alitus uusittiin. Tarvikkeet on tilattu ja toimitettu virastotalon haaraan, jonka rakentaminen alkaa 2022. Lisäksi toteutettiin yksi uusi kaukolämpöliittymän rakentaminen.

Vesihuoltolaitos

Talousarviossa määrärahaa varattiin yhteensä 250 000 euroa. Vesihuoltoinvestointien toteutuneet kustannukset olivat 220 308 €, joten toteutuma alittui 29 692 eurolla. Alitus johtui, koska varavedenottamon suunnittelu siirtyi vuodelle 2022.

- Bioroottori 1 uusittiin jätevedenpuhdistamolle 116 058 euroa.
- Flokkaushämmmentimen moottori ja vaihteisto uusittiin jätevedenpuhdistamolle.
- Liuoskemikaalipumppu uusittiin jätevedenpuhdistamolle.
- Automaatiopäivitykset tehtiin jätevedenpuhdistamolle 45 700 euroa.
- Runkovesijohdoissa korjattiin 3 vuotoa.
- Talonpojantien ja Kauppatien risteyksen alueella runkovesijohtoa pois käytöstä noin 20 metriä, joka korvataan vuonna 2022 Otsonkujalle rakennettavalla runkovesijohdolla.
- Paineviemäriverkostosta korjattiin yksi vuoto.
- JVP 1 ja JVP 2 ohjauskeskukset uusittiin 24 360 euroa.

IRTAIMISTON HANKINTA JA PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

Muut pitkävaikutteiset menot

Talousarviossa varattiin määrärahaa yksityisteiden perusparannuksiin yhteensä 100 000 euroa. Toteutuma oli 90 819 euroa. Perusparannustyönä toteutettiin Metsäkylässä yksityisteiden sorastusta yhteensä 5 500 tn ja sivuojien kaivua yhteensä 22 500 jm.

Reitistöjen kunnostushankkeeseen talousarviossa varauduttiin 100 000 eurolla, joka jäi käyttämättä Paula-myrskyn vuoksi. ELY on myöntänyt 2-vuotisen rahoituksen reitistöjen kunnostukseen. Hanke käynnistyy 2022.

Iijoen yhteishankkeet: määrärahaa yhteensä 10 000 euroa, jota ei ole käytetty ollenkaan. Kunnanhallituksen alainen hanke.

2.9. Tytäryhtiöt

Kiinteistö Oy Koillismaakeskus

Yhtiö omistaa monitoimirakennuksen, jossa sijaitsevat hotelli- ja ravintolatilat sekä alakerrassa uima-allastilat. Taivalkosken kunta on vuokrannut hotelli- ja ravintolatilat yksityiselle yrittäjälle. Uima-allastilat on Taivalkosken kunnan kanssa yhteiskäytössä yrittäjän kanssa. Yhtiöjärjestyksen ja osakepääoman omistuksen nojalla tiloja hallitsee Taivalkosken kunta.

Kiinteistö Oy Koillismaakeskuksen tiloissa on tehty vuosittain vuosihuolto- ja kunnostustöitä kiinteistön kunnan ylläpitämiseksi. Vuoden 2021 aikana rakennuksessa tehtiin ns. vanhalle osalle käyttövesiputkiston uusinta. Samassa yhteydessä tehtiin pientä pintaremonttia. Vuoden 2022 aikana on tavoitteena korjata vanhan osan vesikattoa. Yhtiö on ottanut vuoden 2021 aikana Taivalkosken kunnan takamaa lainaa 300 000 euroa näitä korjaustöitä varten. Kiinteistöyhtiön palveluksessa ei ole ollut päätoimista henkilökuntaa.

Talous	2021	2020
Liikevaihto	193 548	201 613
Liikevaihto (-tappio)	-6 840	13 813
Tilikauden tulos	-7 293	10
Oma pääoma	2 162 119	2 169 412
Vieras pääoma	246 415	20 165

Kiinteistö Oy Siikataival

Yhtiö omistaa ja hallitsee kiinteistöjä sekä ylläpitää vuokra-asuntoja Taivalkoskella.

Kiinteistöille ja huoneistoille on tehty pintakorjauksia sekä muita kuntoarvion mukaisia vuosittaisia korjauksia. Vuosittaiset ylläpitokorjaukset ja peruskorjaukset tulevat lisääntymään kiinteistöjen ikääntyessä. Kunnan asukasluvun pienentyessä, väestön ikärakenteesta sekä yhtiöllä olevien isojen asuntojen vähäisestä kysynnästä johtuen, asuntojen käyttöaste voi heikentyä ja luo haastetta yhtiön taloudelle. Asuntojen käyttöaste oli vuoden lopussa 97,8 %.

Talous	2021	2020
Liikevaihto	1 375 572	1 304 790
Liikevaihto (-tappio)	532 001	378 949
Tilikauden tulos	-14 537	-20 448
Oma pääoma	-1 284 423	-1 298 960
Vieras pääoma	-2 924 249	-3 235 289

Taivalkosken Kyläverkot Oy

Yhtiö on perustettu vuonna 2013. Taivalkosken Kyläverkot Oy:n tarkoituksena on ollut rakentaa tilaajayhteysverkko Taivalkosken kunnan alueella sekä hallinnoida tätä verkkoa. Verkon rakentamiseen saatiin rahoitusta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta 2007 – 2013 ja suunnitelmasta 2014 – 2020.

Runkoverkon rakentamisesta on vastannut Kairan Kuitu Oy. Taivalkosken Kyläverkot Oy:n osalta rakentaminen painottui vuosiin 2014 – 2016. Vuonna 2017 rakennettiin enää yksittäisiä kesken jääneitä liittymiä. Taivalkosken Kyläverkot Oy:llä ja Kairan Kuitu Oy:llä on sopimus tilaajayhteysverkon käytöstä.

Talous	2021	2020
Liikevaihto	123 387	123 000
Liikevaihto (-tappio)	71 990	71 915
Tilikauden tulos	43 530	42 101
Oma pääoma	-218 769	-262 299
Vieras pääoma	1 575 017	1 644 015

Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit

Yhtiö omistaa ja hallitsee kiinteistön rakennuksineen. Tilat on vuokrattu konepajatoimintaan ja sitä palvelemaan toimintaan. Kunnan omistusosuus on 84,02 %. Vuonna 2021 käynnistetty LeaseGreen Group Oy:n toteuttama energiatehokkuushanke valmistui. Investoinnin nettoarvo oli 368 000 euroa. Lisäksi vuoden 2021 aikana saneerattiin tai aloitettiin tuotantohallin neljän WC-tilan saneeraus.

Talous	2021	2020
Liikevaihto	357 600	343 200
Liikevaihto (-tappio)	55 489	65 769
Tilikauden tulos	36 249	37 710
Oma pääoma	1 889 227	1 852 978
Vieras pääoma	1 569 506	1 727 178

2.10. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Taivalkosken kunta		Kunta Tuloslaskelma U+S, lyhyt			14.3.2022 8:54:00	
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012021-122021 KAUSI 122021 VYÖRYTETTY 14/03/22				
		Talousarvio + muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT ed.vuosi
1	Taivalkosken kunta TULOSLASKELMA					
	TOIMINTATUOTOT					
*	Myyntituotot	4 116 540,00	4 784 845,53	-668 305,53	116,20	4 255 982,10
*	Maksutuotot	1 864 550,00	1 541 065,64	323 484,36	82,70	1 484 866,65
*	Tuet ja avustukset	323 942,00	1 183 262,21	-859 320,21	365,30	245 790,74
*	Muut toimintatuotot	2 445 875,00	2 664 132,17	-218 257,17	108,90	2 699 881,94
****	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 750 907,00	10 173 305,55	-1 422 398,55	116,30	8 686 521,43
***	Valmistus omaan käyttöön	0,00	90 787,67	-90 787,67	0,00	185 226,20
	TOIMINTAKULUT					
	Henkilöstökulut					
**	Palkat ja palkkiot	-13 257 459,00	-13 657 516,30	400 057,30	103,00	-12 885 744,51
	Henkilösivukulut					
*	Eläkekulut	-3 125 497,00	-3 111 276,04	-14 220,96	99,50	-2 967 052,60
*	Muut henkilösivukulut	-497 530,00	-505 052,25	7 522,25	101,50	-407 398,78
**	Henkilösivukulut	-3 623 027,00	-3 616 328,29	-6 698,71	99,80	-3 374 451,38
***	Henkilöstökulut yht.	-16 880 486,00	-17 273 844,59	393 358,59	102,30	-16 260 195,89
*	Palvelujen ostot	-15 623 850,00	-15 442 153,61	-181 696,39	98,80	-13 840 330,59
*	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 452 310,00	-3 700 062,86	247 752,86	107,20	-3 694 842,56
*	Avustukset	-1 192 930,00	-1 228 990,49	36 060,49	103,00	-1 394 997,17
*	Muut toimintakulut	-2 470 523,00	-2 281 711,41	-188 811,59	92,40	-2 519 920,42
****	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-39 620 099,00	-39 835 975,29	215 876,29	100,50	-37 525 060,43
	TOIMINTAKATE	-30 869 192,00	-29 662 669,74	-1 206 522,26	96,10	-28 838 539,00
**	Verotulot	12 690 000,00	13 528 686,93	-838 686,93	106,60	12 483 139,35
**	Valtionosuudet	19 720 000,00	19 896 773,55	-176 773,55	100,90	20 463 259,45
	Rahoitustuotot ja -kulut					
*	Korkotuotot	1 300,00	2 040,39	-740,39	157,00	1 143,33
*	Muut rahoitustuotot	83 800,00	65 050,83	18 749,17	77,60	71 096,00
*	Korkokulut	-60 000,00	-35 427,30	-24 572,70	59,00	-38 807,28
*	Muut rahoituskulut	-5 000,00	-3 237,87	-1 762,13	64,80	-1 460,18
**	Rahoitustuotot ja -kulut yht.	20 100,00	28 426,05	-8 326,05	141,40	31 971,87
	VUOSIKATE	1 560 908,00	3 791 216,79	-2 230 308,79	242,90	4 139 831,67
	Poistot ja arvonalentumiset					
*	Suunn.mukaiiset poistot	-2 600 000,00	-1 702 822,26	-897 177,74	65,50	-2 454 856,68
	Satunnaiset erät					
	TILIKAUDEN TULOS	-1 039 092,00	2 088 394,53	-3 127 486,53	-201,00	1 684 974,99
*	Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11 240,00	11 073,78	166,22	98,50	1 151,16
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 027 852,00	2 099 468,31	-3 127 320,31	-204,30	1 686 126,15

Taivalkosken kunta		Kunnan tuloslaskelma U, lyhyt			14.3.2022 8:54:04	
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012021-122021 KAUSI 122021 VYÖRYTETTY 14/03/22				
		Talousarvio + muutokset	Toteutuma kuluva vuosi	Jäljellä	TOT%	TOT ed.vuosi
1 Taivalkosken kunta						
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
*	Myyntituotot	3 035 269,00	3 268 682,79	-233 413,79	107,70	2 933 584,28
*	Maksutuotot	1 864 550,00	1 541 015,04	323 534,96	82,60	1 484 866,65
*	Tuet ja avustukset	323 942,00	1 183 262,21	-859 320,21	365,30	245 790,74
*	Muut toimintatuotot	1 118 005,00	1 218 310,10	-100 305,10	109,00	1 094 088,19
****	TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	6 341 766,00	7 211 270,14	-869 504,14	113,70	5 758 329,86
***	Valmistus omaan käyttöön	0,00	90 787,67	-90 787,67	0,00	185 226,20
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
**	Palkat ja palkkiot	-13 257 459,00	-13 657 516,30	400 057,30	103,00	-12 885 744,51
Henkilösivukulut						
*	Eläkekulut	-3 125 497,00	-3 111 276,04	-14 220,96	99,50	-2 967 052,60
*	Muut henkilösivukulut	-497 530,00	-505 052,25	7 522,25	101,50	-407 398,78
**	Henkilösivukulut	-3 623 027,00	-3 616 328,29	-6 698,71	99,80	-3 374 451,38
***	Henkilöstökulut yht.	-16 880 486,00	-17 273 844,59	393 358,59	102,30	-16 260 195,89
*	Palvelujen ostot	-14 906 019,00	-14 360 079,01	-545 939,99	96,30	-12 884 701,58
*	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 097 200,00	-3 245 624,13	148 424,13	104,80	-3 285 776,26
*	Avustukset	-1 192 930,00	-1 228 990,49	36 060,49	103,00	-1 394 997,17
*	Muut toimintakulut	-1 134 323,00	-856 189,33	-278 133,67	75,50	-956 424,16
****	TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-37 210 958,00	-36 873 939,88	-337 018,12	99,10	-34 596 868,86
TOIMINTAKATE		-30 869 192,00	-29 662 669,74	-1 206 522,26	96,10	-28 838 539,00
**	Verotulot	12 690 000,00	13 528 686,93	-838 686,93	106,60	12 483 139,35
**	Valtionosuudet	19 720 000,00	19 896 773,55	-176 773,55	100,90	20 463 259,45
Rahoitustuotot ja -kulut						
*	Korkotuotot	1 300,00	2 040,39	-740,39	157,00	1 143,33
*	Muut rahoitustuotot	83 800,00	65 050,83	18 749,17	77,60	71 096,00
*	Korkokulut	-60 000,00	-35 427,30	-24 572,70	59,00	-38 807,28
*	Muut rahoituskulut	-5 000,00	-3 237,87	-1 762,13	64,80	-1 460,18
**	Rahoitustuotot ja -kulut yht.	20 100,00	28 426,05	-8 326,05	141,40	31 971,87
VUOSIKATE		1 560 908,00	3 791 216,79	-2 230 308,79	242,90	4 139 831,67
Poistot ja arvonalentumiset						
*	Suunn.mukaiset poistot	-2 600 000,00	-1 702 822,26	-897 177,74	65,50	-2 454 856,68
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS		-1 039 092,00	2 088 394,53	-3 127 486,53	-201,00	1 684 974,99
*	Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11 240,00	11 073,78	166,22	98,50	1 151,16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		-1 027 852,00	2 099 468,31	-3 127 320,31	-204,30	1 686 126,15

2.11. Investointiosan toteutuminen

Taivalkosken kunta		Talousarviovertailu 3			28.2.2022 23:11:51		
INTIME/SISÄINEN LASKENTA		TILIVUOSI 012021-122021 KAUSI 122021			LASKENNALLINEN 28/02/22		
		TA	TA muutos	TA	TOT	Jäljellä	TOT %
90	Kunnanhallituksen inv.proj.						
	8010 Yksityisteiden perusparannukse						
*	Hankinnat yht.	-100 000	0	-100 000	-90 819	-9 181	91
	8013 Reitistöt						
*	Hankinnat yht.	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0
	8016 Ilojen yhteishankkeet						
*	Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
	8017 Monitoimireitistön kunnostamis						
*	Hankinnat yht.	0	0	0	-6 451	6 451	0
	8050 Maa-alueiden myynti ja ost						
	Investointien netto	0	0	0	5 123	-5 123	0
90	Kunnanhallituksen inv.proj. YHTEENSÄ						
*	Hankinnat yht.	-210 000	0	-210 000	-97 269	-112 731	46
	Investointien netto	-210 000	0	-210 000	-81 550	-128 450	39
92	Sote investointiproj						
	8080 Terveyskeskuksen peruskorjaus						
*	Hankinnat yht.	-60 000	-20 000	-80 000	-66 966	-13 034	84
	8081 Henkilökunnan asuntola/Sosiaal						
*	Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	-17 496	-12 504	58
	8083 Sos. ja terv.toimen irtaimisto						
*	Hankinnat yht.	0	0	0	-154 984	154 984	0
	8113 Lääkintälaitteiden rekisteröin						
*	Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
	8114 Hoitajakutsujärj. ja kulunvalv						
*	Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0
	8115 Suunterveydenhuolto						
*	Hankinnat yht.	-35 000	0	-35 000	0	-35 000	0
92	Sote investointiproj YHTEENSÄ						
*	Hankinnat yht.	-165 000	-20 000	-185 000	-239 446	54 446	129
	Investointien netto	-165 000	-20 000	-185 000	-239 446	54 446	129

93 Sivistystoimen investointiproj**8200 Yläkoulun remonti**

* Hankinnat yht.	-60 000	0	-60 000	-1 755	-58 245	3
------------------	---------	---	---------	--------	---------	---

8201 Alakoulun saneeraus

* Hankinnat yht.	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 112 735	112 735	111
------------------	------------	---	------------	------------	---------	-----

8203 Sivistystoimen irtaimistot

* Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
------------------	---------	---	---------	---	---------	---

8205 Keskuskeittiö lattia hyllystö

* Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	-25 903	5 903	130
------------------	---------	---	---------	---------	-------	-----

8207 Kirjasto,lainausautomaatit ym.

* Hankinnat yht.	-12 000	0	-12 000	-4 096	-7 904	34
------------------	---------	---	---------	--------	--------	----

8208 Sota-ajan perinnehuone

* Hankinnat yht.	-28 000	0	-28 000	0	-28 000	0
------------------	---------	---	---------	---	---------	---

8209 Museon aittojen katot/aita

* Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	-8 833	-1 167	88
------------------	---------	---	---------	--------	--------	----

8210 TaKu:n kuntosalilaitteiden uus

* Hankinnat yht.	-45 000	-45 000	-90 000	-16 880	-73 120	19
------------------	---------	---------	---------	---------	---------	----

8300 Älytaulut, kalusteet, mobiili

* Hankinnat yht.	-60 000	0	-60 000	-79 449	19 449	132
------------------	---------	---	---------	---------	--------	-----

8307 Uimahallin peruskorj. suunn.

* Hankinnat yht.	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0
------------------	----------	---	----------	---	----------	---

* Rahoitusosuudet yht.	50 000	0	50 000	0	50 000	0
------------------------	--------	---	--------	---	--------	---

Investointien netto	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0
---------------------	---------	---	---------	---	---------	---

8308 Liikuntatoimen ratojen kunn.

* Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	-9 856	-144	99
------------------	---------	---	---------	--------	------	----

93 Sivistystoimen investointiproj YHTEENSÄ

* Hankinnat yht.	-1 355 000	-45 000	-1 400 000	-1 259 507	-140 493	90
------------------	------------	---------	------------	------------	----------	----

* Rahoitusosuudet yht.	50 000	0	50 000	0	50 000	0
------------------------	--------	---	--------	---	--------	---

Investointien netto	-1 305 000	-45 000	-1 350 000	-1 259 507	-90 493	93
---------------------	------------	---------	------------	------------	---------	----

94 Teknisten palveluiden inv.proj**8450 Ammattikoulun tilojen saneerau**

* Hankinnat yht.	-80 000	40 000	-40 000	-33 306	-6 694	83
------------------	---------	--------	---------	---------	--------	----

8452 Kiinteistöjen energiataloustoi

* Hankinnat yht.	-120 000	0	-120 000	-56 038	-63 962	47
------------------	----------	---	----------	---------	---------	----

8455 Paloasema, hankesuunnittelu

* Hankinnat yht.	-1 700 000	0	-1 700 000	-1 140 231	-559 769	67
------------------	------------	---	------------	------------	----------	----

* Rahoitusosuudet yht.	190 000	0	190 000	209 628	-19 628	110
------------------------	---------	---	---------	---------	---------	-----

Investointien netto	-1 510 000	0	-1 510 000	-930 603	-579 397	62
---------------------	------------	---	------------	----------	----------	----

8457 B-talon/amm.koulun asunt.kunn.

* Hankinnat yht.	-30 000	20 000	-10 000	-1 110	-8 890	11
------------------	---------	--------	---------	--------	--------	----

8459 Metsäoppilait.rivitalo/vesikat

* Hankinnat yht.	-50 000	-40 000	-90 000	-110 483	20 483	123
------------------	---------	---------	---------	----------	--------	-----

8461 Kunnanvir.ilmast.saneeraus

* Hankinnat yht.	0	-140 000	-140 000	-169 706	29 706	121
------------------	---	----------	----------	----------	--------	-----

8551 Rakentaminen ja päällystäminen

* Hankinnat yht.	-170 000	0	-170 000	-182 965	12 965	108
------------------	----------	---	----------	----------	--------	-----

8553 Tievalaistus

* Hankinnat yht.	-40 000	0	-40 000	-34 629	-5 371	87
------------------	---------	---	---------	---------	--------	----

8555 Opastus ja viitoitus

* Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
------------------	---------	---	---------	---	---------	---

8556 Teollisuusal.tontit/saha

* Hankinnat yht.	-220 000	0	-220 000	196 365	-416 365	-89
------------------	----------	---	----------	---------	----------	-----

8601 Taajaman ympäristö

* Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	-2 335	-27 665	8
------------------	---------	---	---------	--------	---------	---

8714 Alamäen kaiteet HS80

* Hankinnat yht.	-25 000	0	-25 000	-4 332	-20 668	17
------------------	---------	---	---------	--------	---------	----

8719 Luistelualan pohjan parant.

* Hankinnat yht.	0	0	0	-35	35	0
------------------	---	---	---	-----	----	---

8721 Hutun koulun kentän par.

* Hankinnat yht.	-20 000	0	-20 000	-9 242	-10 758	46
------------------	---------	---	---------	--------	---------	----

8770 Teknisten palv. irtaimisto

* Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	-6 435	-3 565	64
------------------	---------	---	---------	--------	--------	----

8771 Kiinteistöstrag. ja huoltokirj

*	Hankinnat yht.	-70 000	0	-70 000	-41 149	-28 851	59
---	----------------	---------	---	---------	---------	---------	----

9016 Varavedenottamo Pitkälammenkan

*	Hankinnat yht.	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0
---	----------------	---------	---	---------	---	---------	---

94 Teknisten palveluiden inv.proj YHTEENSÄ

*	Hankinnat yht.	-2 605 000	-120 000	-2 725 000	-1 595 632	-1 129 368	59
*	Rahoitusosuudet yht.	190 000	0	190 000	209 628	-19 628	110
	Investointien netto	-2 415 000	-120 000	-2 535 000	-1 386 004	-1 148 996	55

99 Muut investointi projektit**9000 Osekk:lle vuokratut kiinteistö**

*	Hankinnat yht.	-80 000	20 000	-60 000	-69 036	9 036	115
---	----------------	---------	--------	---------	---------	-------	-----

9010 Suunnittelu, verkosto ja laito

*	Hankinnat yht.	-120 000	0	-120 000	-1 983	-118 017	2
---	----------------	----------	---	----------	--------	----------	---

9012 Vesihuollon rakent./saneeraus

*	Hankinnat yht.	0	0	0	-104 250	104 250	0
---	----------------	---	---	---	----------	---------	---

9014 Jv-puhdistamo bioroottorin uus

*	Hankinnat yht.	-100 000	0	-100 000	-116 058	16 058	116
---	----------------	----------	---	----------	----------	--------	-----

9030 Verkostosaneeraus

*	Hankinnat yht.	-100 000	0	-100 000	-60 655	-39 345	61
---	----------------	----------	---	----------	---------	---------	----

9091 Jäteaseman perusparannus

*	Hankinnat yht.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0
---	----------------	---------	---	---------	---	---------	---

99 Muut investointi projektit YHTEENSÄ

*	Hankinnat yht.	-410 000	20 000	-390 000	-351 982	-38 018	90
	Investointien netto	-410 000	20 000	-390 000	-351 982	-38 018	90

KAIKKI YHTEENSÄ

*	Hankinnat yht.	-4 745 000	-165 000	-4 910 000	-3 543 837	-1 366 163	72
*	Rahoitusosuudet yht.	240 000	0	240 000	209 628	30 372	87
*	Myyntit yht.	0	0	0	15 719	-15 719	0
	Investointien netto	-4 505 000	-165 000	-4 670 000	-3 318 490	-1 351 510	71

2.12. Rahoitusosan toteutuminen

	TA2021	TA2021 muutos	TA2021 muutosten jälkeen	Toteutuma 2021	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 460 430	-899 522	1 560 908	3 791 217	-2 230 309
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Myyntivoitot ja -tappiot				-82 836	82 836
Muut korjauserät					
Tulorahoituksen korjauserät				-82 836	82 836
Toiminnan rahavirta	2 460 430	-899 522	1 560 908	3 708 381	-2 147 473
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 765 000		-4 765 000	-3 562 109	-1 202 891
Rahoitusosuudet investointimenoihin	240 000		240 000	209 628	30 372
Pysyvien vastaavien luovutustulot				98 555	-98 555
Investointien rahavirta	-4 525 000		-4 525 000	-3 253 926	-1 271 074
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 064 570	-899 522	-2 964 092	454 455	-3 418 547
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset				336	-336
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500 000		2 500 000	1 500 000	1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-658 380		-658 380	-658 380	
Lainakannan muutokset	1 841 620		1 841 620	841 620	1 000 000
Oman pääoman muutokset				91 551	-91 551
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				17 259	-17 259
Vaihto-omaisuuden muutos				6 919	-6 919
Saamisten muutos				-405 868	405 868
Korottomien velkojen muutos				327 787	-327 787
Muut maksuvalmiuden muutokset				-53 903	53 903
Rahoituksen rahavirta	1 841 620		1 841 620	879 604	962 016
Rahavarojen muutos	-222 950	-899 522	-1 122 472	1 334 059	-2 456 531
Rahavarat 31.12.				2 764 552	-2 764 552
Rahavarat 1.1.				-1 430 493	1 430 493
Rahavarojen muutos				1 334 059	-1 334 059

2.13. Yhteenveto sitovien erien toteutumisesta

	MÄÄRÄRAHAT 1 000 EUR						TULOARVIOT 1 000 EUR				
	Sito- vuus 1) N	Alkup. TA	TA muutos	TA muu- tosten jälkeen	Toteu- ma	Poik- keama	Alkup. TA	TA muutos	TA muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	N	-29		-29	-25	-4					
Tarkastuslautakunta	N	-40		-40	-36	-4					
Valtuusto	N	-42		-42	-33	-9					
Kunnanhallitus	N	-3 394	-50	-3 444	-2 847	-597					
Sosiaali- ja terveyslautak.	N	-15 990	-850	-16 840	-16 471	-369					
Sivistyslautakunta	N	-7 914		-7 914	-7 908	-6					
Tekininen lautakunta	N	-2 560		-2 560	-2 343	-217					
Yhteensä		-29 969	-900	-30 869	-29 663	-1 206					
TULOSLAKELMAOSA											
Verotulot	N						12 690		12 690	13 529	-839
Valtionosuudet	N						19 720		19 720	19 897	-177
Korkotulot	N						1		1	2	-1
Muut rahoitustulot	N						84		84	65	19
Korkomenot	N	-60		-60	-35	-25					
Muut rahoitusmenot	N	-5		-5	-3	-2					
Satunnaiset kulut	N			0		0					
Yhteensä		-65		-65	-38	-27	32 495	0	32 495	33 493	-998
INVESTOINTIOSA											
Investoinnit	B	-4 745	-165	-4 910	-3 544	-1 366	240		240	210	30
Yhteensä		-4 745	-165	-4 910	-3 544	-1 366	240	0	240	210	30
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjaukset						0				-83	83
Antolainasaamisten muutos						0					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N					0	2 500		1 500	0	1 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	-658		-658	-658	0					
Muut maksuvalmiuden muutokset	N			0	-54	54					
Yhteensä		-658		-658	-712	54	2 500	0	1 500	-83	1 583
Kaikki yhteensä		-35 437	-1 065	-36 502	-33 957	-2 545	35 235	0	34 235	33 620	615

kohdassa 2.11. Investointiosan toteutuminen; tarkempi selvitys investoinneista

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja noudatetaan kirjanpitolautakunnan yleisohjeita.

3.2. Tuloslaskelma

ulkoiset tulot ja menot

	2021		2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 268 682,79		2 933 584,28	
Maksutuotot	1 541 015,04		1 484 866,65	
Tuet ja avustukset	1 183 262,21		245 790,74	
Muut toimintatuotot	1 218 310,10	7 211 270,14	1 094 088,19	5 758 329,86
Valmistus omaan käyttöön		90 787,67		185 226,20
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-13 657 516,30		-12 885 744,51	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 111 276,04		-2 967 052,60	
Muut henkilösivukulut	-505 052,25		-407 398,78	
Palvelujen ostot	-14 360 079,01		-12 884 701,58	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 245 624,13		-3 285 776,26	
Avustukset	-1 228 990,49		-1 394 997,17	
Muut toimintakulut	-856 189,33	-36 964 727,55	-956 424,16	-34 782 095,06
Toimintakate		-29 662 669,74		-28 838 539,00
Verotulot		13 528 686,93		12 483 139,35
Valtionosuudet		19 896 773,55		20 463 259,45
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 040,39		1 143,33	
Muut rahoitustuotot	65 050,83		71 096,00	
Korkokulut	-35 427,30		-38 807,28	
Muut rahoituskulut	-3 237,87	28 426,05	-1 460,18	31 971,87
Vuosikate		3 791 216,79		4 139 831,67
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 702 822,26		-2 454 856,68	
Arvonalentumiset	0,00	-1 702 822,26	0,00	-2 454 856,68
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Tilikauden tulos		2 088 394,53		1 684 974,99
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		11 073,78		1 151,16
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		2 099 468,31		1 686 126,15

3.3. Rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 791 216,79		4 139 831,67	
Tulorahoituksen korjaukset	-82 836,21	3 708 380,58	3 584,42	4 143 416,09
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 562 108,98		-4 244 690,19	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	209 628,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	98 555,20	-3 253 925,78	22 203,00	-4 222 487,19
Toiminnan ja investointien rahavirta		454 454,80		-79 071,10
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	336,38	336,38	336,38	336,38
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	1 500 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-658 380,00		-537 691,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		841 620,00		-537 691,00
Oman pääoman muutokset	91 550,93	91 550,93		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17 258,65		14 258,64	
Vaihto-omaisuuden muutos	6 919,37		-6 903,51	
Saamisten muutos	-405 868,35		199 378,19	
Korottomien velkojen muutos	327 787,24	-53 903,09	-483 551,84	-276 818,52
Rahoituksen rahavirta		879 604,22		-814 173,14
Rahavarojen muutos		1 334 059,02		-893 244,24
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 764 551,93		1 430 492,91	
Rahavarat 1.1.	1 430 492,91	1 334 059,02	2 323 737,15	-893 244,24

3.4. Tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	33 692 627,60	32 059 024,25
Aineettomat hyödykkeet	205 610,74	356 412,88
Aineettomat oikeudet	177 334,15	247 956,83
Muut pitkävaikutteiset menot	28 276,59	108 456,05
Aineelliset hyödykkeet	27 780 488,88	25 985 151,17
Maa- ja vesialueet	3 594 837,03	3 593 207,12
Rakennukset	18 389 698,06	13 074 489,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 467 522,22	5 194 408,95
Koneet ja kalusto	570 032,24	645 513,77
Muut aineelliset hyödykkeet	65 849,40	65 849,40
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	692 549,93	3 411 682,07
Sijoitukset	5 706 527,98	5 717 460,20
Osakkeet ja osuudet	4 967 996,79	4 978 592,63
Muut lainasaamiset	717 271,13	717 607,51
Muut saamiset	21 260,06	21 260,06
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	76 107,76	78 774,02
Valtion toimeksiannot	55 313,56	57 306,12
Muut toimeksiantojen varat	20 794,20	21 467,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 164 856,33	3 431 848,33
Vaihto-omaisuus	12 994,78	19 914,15
Muu vaihto-omaisuus	12 994,78	19 914,15
Saamiset	2 387 309,62	1 981 441,27
Pitkäaikaiset saamiset	644 052,79	282 386,42
Myyntisaamiset	563 452,79	201 786,42
Muut saamiset	80 600,00	80 600,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 743 256,83	1 699 054,85
Myyntisaamiset	829 033,30	870 598,14
Muut saamiset	463 381,53	306 485,34
Siirtosaamiset	450 842,00	521 971,37
Rahat ja pankkisaamiset	2 764 551,93	1 430 492,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 933 591,69	35 569 646,60

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	24 989 374,84	22 798 355,60
Peruspääoma	11 252 197,19	11 252 197,19
Ed. tilikausien yli/alijäämä	11 637 709,34	9 860 032,26
Tilikauden yli/alijäämä	2 099 468,31	1 686 126,15
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 340 719,47	1 351 793,25
Poistoero	161 356,79	172 430,57
Vapaaehtoiset varaukset	1 179 362,68	1 179 362,68
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	167 707,39	153 115,00
Valtion toimeksiannot	84 911,78	78 626,39
Lahjoitusrahastojen pääomat	28 354,34	29 021,04
Muut toimeksiantojen pääomat	54 441,27	45 467,57
VIERAS PÄÄOMA	12 435 789,99	11 266 382,75
Pitkäaikainen	6 029 426,91	5 345 700,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 991 707,00	5 307 981,00
Saadut ennakot	37 719,91	37 719,91
Lyhytaikainen	6 406 363,08	5 920 681,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	816 274,00	658 380,00
Saadut ennakot	82 722,61	51 418,68
Ostovelat	1 731 655,69	2 044 489,68
Muut velat	298 211,59	270 446,01
Siirtovelat	3 477 499,19	2 895 947,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 933 591,69	35 569 646,60

3.5. Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	18 246 915,11	16 623 958,35
Toimintakulut	-46 289 749,88	-44 025 641,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	31 488,08	56 385,40
Toimintakate	-28 011 346,69	-27 345 297,36
Verotulot	13 449 740,47	12 483 139,35
Valtionosuudet	19 896 773,55	20 463 259,45
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 238,79	1 283,82
Muut rahoitustuotot	33 385,29	31 304,78
Korkokulut	-92 090,23	-87 837,81
Muut rahoituskulut	-5 102,10	-5 180,69
Vuosikate	5 273 599,07	5 540 671,53
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 672 721,08	-3 485 379,65
Omistuksen eliminointierot	-27,29	-21,45
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	2 600 850,70	2 055 270,43
Tilinpäätössiirot	-949,88	-11 733,90
Tilikauden verot	-1 179,69	-1 086,36
Laskennalliset verot	-61 113,20	-34 080,40
Vähemmistöosuudet	-4 181,15	-6 852,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 533 426,78	2 001 517,19

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 273 599,08	5 540 671,54
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-1 179,69	-1 086,36
Tulorahoituksen korjaukset	-163 100,51	-42 406,11
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 017 413,37	-6 659 903,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 927,80	6 709,45
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	783 796,06	28 777,73
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 122 370,63	-1 127 237,13
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-29 429,49
Antolainasaamisten vähennykset	336,38	1 470,38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	3 402 600,00	3 678 200,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-230 403,88	-2 366 740,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-926 840,00	15 067,83
Oman pääoman muutokset	91 550,93	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17 190,74	14 280,56
Vaihto-omaisuuden muutos	-15 928,69	-90 256,72
Saamisten muutos	-650 481,19	269 676,49
Korottomien velkojen muutos	500 328,59	-516 153,27
Rahoituksen rahavirta	2 188 352,88	976 115,45
Rahavarojen muutos	1 065 982,25	-151 121,68
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 361 058,15	3 295 075,90
Rahavarat 1.1.	3 295 075,90	3 446 197,57
	1 065 982,25	-151 121,67

Konsernitase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 513 740,24	44 801 846,45
Aineettomat hyödykkeet	438 902,29	567 414,35
Aineettomat oikeudet	244 549,96	317 152,02
Muut pitkävaikuttiset menot	92 196,90	178 563,36
Ennakkomaksut	102 155,43	71 698,97
Aineelliset hyödykkeet	46 112 237,62	42 265 739,28
Maa- ja vesialueet	4 406 441,64	4 393 767,42
Rakennukset	29 198 999,95	23 917 728,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 079 109,48	6 879 108,05
Koneet ja kalusto	1 178 894,44	1 242 071,79
Muut aineelliset hyödykkeet	110 992,90	116 428,70
Ennakkomaksut ja keskener. hank.	5 137 799,21	5 716 635,26
Sijoitukset	1 962 600,33	1 968 692,82
Osakkuusyhteisöosuudet	1 569 660,18	1 572 580,11
Muut osakkeet ja osuudet	360 603,78	363 439,96
Muut lainasaamiset	1 999,68	2 336,06
Muut saamiset	30 336,69	30 336,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	317 767,20	332 859,33
Valtion toimeksiannot	162 700,79	137 301,24
Muut toimeksiantojen varat	155 066,41	195 558,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 277 473,34	6 545 062,95
Vaihto-omaisuus	199 688,45	183 759,76
Aineet ja tarvikkeet	199 688,45	183 759,76
Saamiset	3 716 726,74	3 066 227,29
Pitkäaikaiset saamiset	644 417,28	282 750,91
Myyntisaamiset	563 452,79	201 786,42
Muut saamiset	80 964,49	80 964,49
Lyhytaikaiset saamiset	3 072 309,46	2 783 476,38
Myyntisaamiset	1 636 566,76	1 711 564,50
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	720 252,18	400 662,24
Siirtosaamiset	715 490,52	671 249,64
Rahoitusarvopaperit	202 633,25	94 932,49
Osakkeet ja osuudet	131,86	131,86
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	202 501,39	94 800,63
Rahat ja pankkisaamiset	4 158 424,90	3 200 143,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	57 108 980,78	51 679 768,73

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	29 289 069,71	26 662 009,84
Peruspääoma	11 252 197,19	11 252 197,19
Yhdistysten ja säätiöiden pääoma	2 119,17	2 119,17
Muut omat rahastot	1 576 833,06	1 575 883,18
Ed. tilikausien yli/alijäämä	13 924 493,52	11 830 293,09
Tilikauden yli/alijäämä	2 533 426,77	2 001 517,21
VÄHEMMISTÖOSUUDET	355 260,80	351 034,12
Vähemmistöosuudet	355 260,80	351 034,12
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	386 519,00	397 490,06
Muut pakolliset varaukset	386 519,00	397 490,06
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	410 024,80	407 926,20
Valtion toimeksiannot	192 299,01	137 397,04
Lahjoitusrahastojen pääomat	28 459,53	29 140,05
Muut toimeksiantojen pääomat	189 266,26	241 389,11
VIERAS PÄÄOMA	26 668 106,47	23 861 308,53
Pitkäaikainen	17 818 401,05	15 629 198,38
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 492 946,76	15 406 132,33
Saadut ennakot	37 719,91	37 719,91
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat	41 275,00	
Laskennalliset verovelat	246 459,38	185 346,14
Lyhytaikainen	8 849 705,42	8 232 110,15
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 204 423,42	1 045 881,74
Saadut ennakot	99 092,47	67 322,36
Ostovelat	2 375 228,95	2 612 132,45
Muut velat	498 525,62	501 328,24
Siirtovelat	4 672 434,96	4 005 445,36
Laskennallinen verovelka	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	57 108 980,78	51 679 768,75

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaissa ja -asetuksessa. Kirjanpitolain 3.2 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat periaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistoaikoja on tarkistettu rakennuksien osalta. Muutokset ovat perustuneet hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty seuraavat tytäryhteisöt: Kiinteistö Oy Siikataival, Kiinteistö Oy Koillismaakeskus, Taivalkosken Kyläverkot Oy ja Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit sekä kuntayhtymät; Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Pohjois-Pohjanmaan liitto omistusosuuksien suhteessa. Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on siirretty omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja laskennalliseen verovelkaan.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenon mukaisesti.

Suunnitelmapoistojen oikaisut

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja ero on kirjattu oman pääoman eriä Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämää ja Tilikauden ylijäämä/alijäämää vastaan.

4.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	181 305,45	75 104,52	100 130,97	1 541,86
Sosiaali- ja terveyspalvelut	12 319 846,29	11 262 036,34	2 824 286,28	1 973 065,12
Opetus- ja kulttuuripalvelut	960 188,94	913 290,84	960 188,94	913 290,84
Teknisen palvelut	4 785 574,43	4 373 526,65	3 322 157,35	2 870 432,04
Yhteensä	18 246 915,11	16 623 958,35	7 206 763,54	5 758 329,86
Verotulot			2021	2020
Kunnan tulovero			10 211 809,41	10 079 555,41
Osuus yhteisöveron tuotosta			2 395 475,30	1 560 537,00
Kiinteistövero			921 402,22	843 046,94
Yhteensä			13 528 686,93	12 483 139,35
Valtionosuudet			2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus			13 978 656,55	14 581 575,45
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus			3 807 581,00	3 771 756,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-140 693,00	-109 640,00
Verotulomen.kompensaatio			2 251 229,00	2 219 568,00
Yhteensä			19 896 773,55	20 463 259,45
Palvelujen ostot			2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot			7 627 298,93	7 705 142,85
Muiden palvelujen ostot			6 732 780,08	5 179 558,73
Yhteensä			14 360 079,01	12 884 701,58

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	3 - 5 v
Maa-alueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat	tasapoisto	20-50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menojäännöspoisto	10-25 %
Koneet ja kalusto	tasapoisto	5-10 v
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8400 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistosuunnitelmaan tehdyt muutokset;

Valt.12.12.1996	Käyttöomaisuuden suunnitelmapoistojen perusteet
Khall.5.3.2011	Käyttöomaisuuden suunnitelmapoistot vuonna 2000
Khall 29.3.2005	Käyttöomaisuuden poistoaikojen muutoksia
Khall 3.12.2007	Käyttöomaisuuteen kuuluvan yläasteen kiinteistön poistoajan muutos
Valt.28.10.2009	Taivalkosken kunnan poistosuunnitelman muuttaminen Koillis-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymältä kunnalle siirtyneen omaisuuden johdosta

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2021	2020	Kunta 2021	2020
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	397 490,06	384 875,85		
Lisäykset tilikaudella	30 023,29	12 614,20		
Vähennykset tilikaudella	-40 994,35			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	386 519,00	397 490,05		
Muut pakolliset varaukset 1.1.		13 998,60		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-13 998,60		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00		
Pakolliset varaukset yhteensä	386 519,00	397 490,05		

4.3. Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik.menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	247 956,83	108 456,05	356 412,88
Lisäykset tilikaudella	9 292,50		9 292,50
Rah.osuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilik. aikana			
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-79 915,18	-80 179,46	-160 094,64
Arvonlennukset ja niiden pal.			
Hankintameno 31.12.	177 334,15	28 276,59	205 610,74
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	177 334,15	28 276,59	205 610,74

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Liittymismaksut	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Taide ja arvoesineet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 498 998,83	94 208,19	13 074 489,86	5 194 408,95	645 513,77	65 849,40	3 411 682,07	25 985 151,07
Lisäykset tilikaudella		6 753,06			116 018,24		3 839 533,77	3 962 305,07
Rahoitusosuudet tilikaudella			-215 628,00					-215 628,00
Vähennykset tilik. aikana	-5 123,15			-409 488,59				-414 611,74
Siirrot erien välillä			6 133 877,16	426 692,56	4 096,19		-6 558 665,91	6 000,00
Tilikauden poisto			-603 040,96	-744 090,70	-195 595,96			-1 542 727,62
Arvonl. ja niiden palautukset								0,00
Hankintameno 31.12.	3 493 875,68	100 961,25	18 389 698,06	4 467 522,22	570 032,24	65 849,40	692 549,93	27 780 488,78
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	3 493 875,68	100 961,25	18 389 698,06	4 467 522,22	570 032,24	65 849,40	692 549,93	27 780 488,78

Sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Muut laina- ja muut saamiset			Yhteensä	Palautus-kelpoiset liittymismaksut	Yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkuus-yhteisö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Muut sijoitukset ~~svop~~	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muut yhteensä			
Hankintameno 1.1.	2 577 644,06	1 879 877,26	249 474,67	271 596,64	0	715 589,33	2 018,18	5 696 200,14		
Lisäykset								0	21280,06	
Vähennykset			-7 232,08	-3 383,76			-336,38	-10 932,22		
Siirrot erien välillä								0		
Hank.meno 31.12.	2 577 644,06	1 879 877,26	242 242,59	268 232,88	0	715 589,33	1 681,80	5 685 267,92	21280,06	5717460,20
<u>Arvonlennukset ja</u>										
niiden palautukset								0		
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	2 577 644,06	1 879 877,26	242 242,59	268 232,88	0	715 589,33	1 681,80	5 685 267,92		5717460,20

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Kunnan omist.osuus %	Konsernin omist.osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		Tilikauden voitosta/ tappiosta
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt						
Kiint.Oy Koillismaakeskus	Taivalkoski	100,00	100,00	1 962 119	446 415	-7 293
Kiint.Oy Siikataival	Taivalkoski	100,00	100,00	768 833	3 439 838	-14 537
Kiint.Oy Taivalkosken Hallit	Taivalkoski	84,02	84,02	1 587 329	1 318 699	30 456
Taivalkosken Kyläverkot Oy	Taivalkoski	100,00	100,00	-100 476	1 575 017	43 530
			Yhteensä	4 217 805	6 779 969	52 156
Kuntayhtymät						
Pohjois-Pohjanmaan SHP	Oulu	1,26	1,26	2 487 057	7 862 407	68 886
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	Oulu	1,36	1,36	26 930	14 399	3 836
			Yhteensä	2 513 987	7 876 806	72 722
Osakkuusyhteisöt						
Taivalkosken Voima Oy	Taivalkoski	50,00	50,00	0	0	0
Kiint.Oy Taivalkosken Yrittäjätak	Taivalkoski	26,83	26,83	0	0	0
As.Oy Taivalkosken Rautataival	Taivalkoski	23,10	23,10	0	0	0
Kairan Kuitu Oy	Taivalkoski	35,00	35,00	0	0	0
K-S Kehitt.yhtiö Naturpolis Oy	Kuusamo	20,90	20,90	0	0	0
			Yhteensä	0	0	0

Saamisten erittely

	2021	2020
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	563 452,79	201 786,42
Muut saamiset	80 600,00	80 600,00
Yhteensä	644 052,79	282 386,42
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	37 990,39	98 319,44
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	70 869,52	10 518,22
Siirtosaamiset	0,00	225 309,45
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	720 173,39	761 760,48
Muut saamiset	463 381,53	306 485,34
Siirtosaamiset	450 842,00	296 661,92
Lainasaamiset	0,00	
Yhteensä	1 743 256,83	1 699 054,85
Saamiset yhteensä	2 387 309,62	1 981 441,27

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	11 252 197,19	11 252 197,19	11 252 197,19	11 252 197,19
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	11 252 197,19	11 252 197,19	11 252 197,19	11 252 197,19
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 119,17	2 119,17		
Muut omat rahastot 1.1.	1 567 288,10	1 560 069,27		
Siirrot rahastoon	1 888,37	16 333,45		
Siirrot rahastosta		-519,54		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 569 176,47	1 575 883,18		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	13 831 810,30	12 409 828,22	11 637 709,34	10 610 801,80
Siirto edell.tilikauden yli-/alijäämä	1 132,30	-575 455,13	2 099 468,31	-750 769,54
Aikaisempien tilikausien oikaisut	91 550,93	-4 080,00		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	13 924 493,53	11 830 293,09	13 737 177,65	9 860 032,26
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 533 426,77	2 001 517,21	2 099 468,31	1 686 126,15
Erittely poistoerosta	2021	2020		
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	161 356,79	172 430,57		
Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset velat (yli viiden vuoden päästä eräänty)	2021	2020		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 127 689,00	1 305 109,00		
Yhteensä	2 127 689,00	1 305 109,00		
Pakolliset varaukset	Konserni	Kunta		
Muut pakolliset varaukset	2021	2020	2021	2020
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	386 519,00	397 490,06		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00		
Yhteensä	386 519,00	397 490,06	0,00	0,00

Vieras pääoma	2021		2020	
	Pitkä aikainen	Lyhyt aikainen	Pitkä aikainen	Lyhyt aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		60 000,00		40 000,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		428 769,40		275 043,84
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat				134 345,53
Velat muille				
Saadut ennakot	37 719,91	82 722,61	37 719,91	51 418,68
Ostovelat		124 886,30		1 595 100,31
Muut velat		298 211,59		270 446,01
Siirtovelat		3 477 499,19		2 895 947,47
Yhteensä	37 719,91	4 472 089,09	37 719,91	5 262 301,84
Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Muut velat	498 525,62	501 328,24	298 211,59	270 446,01
Yhteensä	498 525,62	501 328,24	298 211,59	270 446,01
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 548 865,24	3 033 532,72	2 364 878,70	2 179 680,41
Korkojaksotukset	8 246,37	11 903,87	9 052,46	9 776,39
Muut menojäämät	1 143 497,98	960 018,77	1 103 568,03	706 490,67
Yhteensä	4 700 609,59	4 005 455,36	3 477 499,19	2 895 947,47

4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 492 946,76	16 452 014,07	6 807 981,00	5.966.361,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	756 839,88	756 837,00		
Vakuudet	Konserni	2020	Kunta	2020
	2021		2021	
Metsähallitus/maanvuokrasopimus	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Yrityskiinnitykset	50 400,00	50 400,00		
Talletusvakuus/Matovaaran kaatopaikka	80 600,00	80 600,00	80 600,00	80 600,00
Muut vakuudet	267 120,00	229 320,00		
Vuokravastuut	Konserni	2020	Kunta	2020
	2021		2021	
Vuokravastuut				
Vuokravastuut, voimassa 30.11.2028	315 912,41	292.049,90		
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	126 621,53	0,00		
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	88 114,31	152 789,34	88 114,31	144 718,67
Myöhemmin maksettavat	123 957,49	229 807,39	123 957,49	203 118,76
Yhteensä	654 605,74	382 596,73	212 071,80	347 837,43
Vastuusitoumukset	Konserni	2020	Kunta	2020
	2021		2021	
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			9 090 560,56	8 262 420,67
Jäljellä oleva pääoma			7 301 726,73	7 761 906,73
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 298 757,64	1 824 722,44	1 298 757,64	1 824 722,44
Jäljellä oleva pääoma	1 276 165,64	1 298 757,64	1 276 165,64	1 298 757,64
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			2021	2020
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			27 686 979,00	26 522 380,00
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.			18 136,00	16 526,00
Muut taloudelliset vastuut	Konserni	2020	Kunta	2020
	2021		2021	
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 555 388,47	1 066 262,39	155 388,47	1 066 262,39

4.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2020
Yleishallinto	7	7
Sosiaali- ja terveystoimi	177	184
Opetus- ja kulttuuritoimi	169	172
Tekniset palvelut	48	49
Yhteensä	401	412

Henkilöstökulut	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	17 273 844,50	16 260 195,89
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Henkilöstökulut yhteensä	17 273 844,50	16 260 195,89

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Puolue	2021	2020
Perussuomalaiset	462,88	285,75
Taivalkosken Keskustan kunnallisjärjestö	2 754,28	2 273,50
Taivalkosken Sos.dem työväenyhdistys ry	1 759,02	1 595,00
Vasemmistoliiton Taivalkosken yhdistys ry	739,69	850,13
Yhteensä	5 715,87	5 004,38

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
Tilintarkastuspalkkiot	18 361,29	8 418,90
Tarkastuslautakunnan avustaminen	2 316,00	9 087,00
Muut palkkiot		984,20
Yhteensä	20 677,29	18 490,10

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1. Vesihuoltolaitoksen erillistilinpäätös

Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitos on kirjanpidossa laskennallisesti eriytetty yksikkö.

Tuloslaskelma

ulkoinen ja sisäinen	2021	2020
Liikevaihto	534 896,86	552 155,58
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet	-90 252,61	-95 127,51
Palvelujen ostot	-129 638,00	-96 421,74
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-58 722,51	-54 395,06
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 474,65	-11 803,48
Muut henkilösivukulut	-2 174,48	-1 707,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-126 150,41	-118 764,70
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-2 848,12	-3 956,62
Liikelylijäämä (-alijäämä)	112 636,08	169 979,04
Ylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisia eriä	112 636,08	169 979,04
Ylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia	112 636,08	169 979,04
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	112 636,08	169 979,04

Rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	238 786,49	288 743,74
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-222 291,61	-272 943,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Toiminnan ja investointien rahavirta	16 494,88	15 800,16
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	29 248,09	-35 801,03
Korottomien velkojen muutos	36 225,90	75 442,31
Rahoituksen rahavirta	65 473,99	75 442,31
Vaikutus kunnan kassavaroihin	81 968,87	91 242,47

Tase

	2021	2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 179 168,33	1 083 897,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	206 512,55	19 726,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 385 680,88	1 103 624,41
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	1 062 613,26	929 429,48
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	160 713,46	-9 405,76
Tilikauden yli-/alijäämä	112 636,08	170 119,22
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	7 078,81	6 989,41
Lomapalkkajaksotus	6 492,06	6 492,06
Muut siirtovelat	36 147,21	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 385 680,88	1 103 624,41

5.2. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

TAIVALKOSKEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS 2021

Vuosi 2021 oli Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitoksen 54. toimintavuosi ja 20. vuosi kunnan kirjanpidossa erillisenä laskennallisena taseyksikkönä toimiva laitos. Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitos vastaa Taivalkosken taajaman vedenjakelusta ja jätevesien johtamisesta ja käsittelystä. Laitoksen piirissä oli kertomusvuoden lopussa 2 390 asukasta eli noin 60 % Taivalkosken kunnan asukkaista. Kunnan alueella toimii lisäksi yksitoista itsenäistä vesihuoltolaitosta, jotka huolehtivat alueillaan käyttöveden hankinnasta ja jakelusta asiakkailleen.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta toteutui hyvin. Vettä laskutettiin 121.700 m³ ja jätevettä 109.000 m³. Verkostoon pumpattu vesimäärä oli kertomusvuonna 181.960 m³. Puhdistamolla jätevettä käsiteltiin kertomusvuoden aikana 188.705 m³.

Jätevedenpuhdistamolla uusittiin 1. Bioroottori, flokkaushämmmentimen moottori ja vaihteisto, sekä saostuskemikaalipumppu. Jätevedenpuhdistamolle tehtiin automaatio päivityksiä. Jätevedenpumppaamoille uusittiin ohjauskeskukset JVP1 risteys ja JVP2 siikalampi. Flokkaushämmennin on asennettu vuonna 2008 ja saostuskemikaalipumppu vuonna 2012. JVP1 ja JVP2 keskusten tekniikka oli vanhentunut ja uutta vastaavaa tekniikkaa ei olisi ollut saatavilla keskusten vikaantuessa.

Kertomusvuoden aikana laitoksen toiminnassa esiintyi ongelmia saostuskemikaali syötön kanssa, joka tukkeutui useita kertoja uudella ja vanhalla saostuskemikaalipumpulla. Runkovesijohdon rikkoontumisia tapahtui yhteensä kolme ja viemäritukoksia avattiin kolmesta eri kohtaa verkostoa ja yksi paineviemärin rikkoontuminen korjattiin.

Talousvedestä otettiin valvontanäytteitä yhteensä kuusi ja niistä tehtyjen analyysien mukaan talousvetemme täyttää STM:n mukaiset vaatimukset. Jätevedenpuhdistamon veloitettarkkailu osoitti, että puhdistamomme raja arvo poislähtevän veden kokonaisfosforin määrä ylittyi yhtenä näytteenotokertana. Raja-arvon ylitys johtui tukkeumista liuoskemikaalin syötössä. Taivalkosken jätevedenpuhdistamo täytti sille asetetut vaatimukset sekä jäännöspitoisuuden että puhdistustehon osalta molemmilla vuosipuoliskoilla. BOD7:n, kokonaisfosforin, kiintoaineen ja CODCr:n osalta puhdistamo toimi hyvin.

Liiketoiminta

Taivalkosken valtuusto hyväksyi kokouksessaan 28.11.2002 § 59 laitokselle vesihuoltomaksujen maksuperusteet. Samassa yhteydessä se päätti, että laitoksen tulee maksaa kunnalle kohtuullinen tuotto, jonka suuruus on keskimäärin 5 %. Tuotto prosentti lasketaan jäännöspääomalle kymmenen vuoden keskiarvona. Kertomusvuoden aikana vesihuoltotaksoihin ei tehty tarkistuksia. Vuonna 2019 vesihuoltotaksoja korotettiin n. +5 %:lla

Henkilöstö

Taivalkosken kunnan vesihuoltolaitoksen kertomusvuoden henkilöstökulut (palkat, palkkiot ja henkilöstösivukulut) olivat euroa, joka on noin % laitoksen käyttömenoista. Henkilöstökulut vastaavat noin 1,5 htv. Laitoksella on yksi päätoiminen vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja, joka toimii jätevedenpuhdistamon hoitajana ja vastaa puhdistamonhoidon ohessa myös muusta vesihuoltolaitoksen ylläpidosta ja valvonnasta. Tarvittaessa käytetään teknisten palveluiden muuta omaa henkilöstöä laitoksen kunnossapitotehtävissä ja hallinnollisissa tehtävissä (mm. vedenlaskutus ja laitoksen työnjohtotehtävät), joiden henkilöstökulut sisältyvät em. henkilöstökuluihin.

Laitosta kuvaavat tunnusluvut

<i>Tunnusluvut</i>	<i>TP 2021</i>	<i>TP 2020</i>	<i>TP 2019</i>
Pumpattu vesi (1.000 m ³ /a)	181,9	189,1	206,2
Myyty vesi (1.000 m ³ /a)	121,7	144,5	145,0
Laskutettu jätevesi (1.000 m ³ /a)	109,0	143,5	143,5
Puhdistettu jätevesi (1.000 m ³ /a)	188,7	195,8	173,1
Vesijohtoverkosto (km)	49,23	49,23	49,06
Viemäriverkosto (km)	56,14	56,14	56,14
Verkostoon liitetyt kiinteistöt, kpl	679	679	677
Laitoksen asukasmäärä	2390	2390	2390
Ominaiskulutus (l/as/d)	n.170	n. 170	n. 185
Kotitalouksien om.kulutus (l/as/d)	n. 120	n. 130	n. 130
Vesimaksu (€/m ³ ; sis. alv 24 %)	1,26	1,26	1,20
Jätevesimaksu (€/m ³ ; sis. alv 24 %)	3,38	3,38	3,22
Perusmaksu omakotitalo (€/vuosi; sis. alv 24 %)	136,40	136,40	130,20
Nettovaikutus talouteen (1.000 €)	+170,1	+170,1	+166,1
Talousveden valvontanäytteiden määrä kpl	6	6	6
STM:n raja-arvot täyttävien näytteiden määrä kpl	6	6	6
Puhdistamolta lähtevän jäteveden laatu:			
BOD7 mg/l, vuosikeskiarvo	6,0	5,6	4,1
BOD7:n puhdistusteho -%	97	96	98
Fosfori mg/l, vuosikeskiarvo	0,27	0,27	0,21
Fosforin puhdistusteho -%	96	96	98
Puhdistamon lupaehtojen (VHO 04/0353/3 5.11.2004) mukaiset raja-arvot:			
BOD7 mg/l, puolivuosiskeskiarvo	< 15 mg/l, puhdistusteho > 90 %		
Fosfori mg/l, puolivuosiskeskiarvo	< 0,5 mg/l, puhdistusteho > 90 %		

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Käytetyt kirjanpito- ja kirjalliset:

		Säilytys aika	paikka
Tasekirja	sidottu	pysyvästi	Kunnanviraston arkisto
Päiväkirja	atk-tuloste	15 v.	
Pääkirja	atk-tuloste	15 v.	
Ostoreskontra	atk-tuloste	15 v.	
Myyntireskontra	atk-tuloste	15 v.	
Käyttöomaisuuskirjanpito	atk-tuloste	15 v.	
Palkkakortisto	atk-tuloste	50 v.	

Käytössä olevat tosittelajit:

Intime 1.1.2019 alkaen:

30 Pankkitositteet	5T Mediatri, työterveyslaskutus
31 Salaiset ostolaskut P2P	63 eMemo Payments
32 Ostolaskut P2P	70 Sisäiset laskut
34 Hyvitysten kohdistus OSRE	77 SIS Web-muistiotositteet
35 Ostolaskujen maksut	78 Sis.laskutus Intime/P2P
36 Ostolaskut käsin tallennetut	80 Web-muistiotosite
38 Toimeentulotuella maks.laskut	81 Käsinkirjatut muistiotositteet
39 Proconsona/Sosiaalityö	82 Matkalaskut M2
40 Myren viitesuoritukset	83 Yleismuistiot MYRE
41 Myre käsintallennetut suoritukset	84 Palkkatositteet
42 Intime yleislaskutus	85 Luottotappiot
44 Intime Web-laskutus hetilasku	86 Hyvitysten kohdistus MYRE
46 Viitesuoritukset/Perintätsto	87 Sumu-poistot
47 Myre enn.ja maksumäär.kohd.	88 Käyttöomaisuuden luovutukset
48 Sopimuslaskutus	89 Poistoeron muutokset
49 Korkolaskut	90 Vyörytykset
51 Mediatri-laskutus	91 KP laskennalliset
52 Päivähoidon laskut Proconsona	92 Kp automaattikirjaukset
55 Hellewi	93 SL laskennalliset
56 Vuokralaskutus	94 SL automaattikirjaukset
59 Konvertoidut avoimet laskut	95 Jaksotukset
5A Mediatri, Kotihoito	96 KP tulos
5B Mediatri, tk-maksut	97 KP tulos laskennallinen
5C Mediatri, hammashuolto	98 SL tulos
5D Mediatri, fysioterapia	99 SL tulos laskennallinen
5E Mediatri, hoitopäivämaksut	

Tositteiden säilytysaika on 10 vuotta, paitsi Eu-projektit, joiden osalta säilytysaika on 10 v. viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.

Säilytyspaikka: kunnanviraston arkisto

7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Taivalkoskella 30. maaliskuuta 2022

TAIVALKOSKEN KUNNANHALLITUS

Matti Miettinen

Pekka Kallio

Matti Miettinen

Jarmo Kumpulainen

Piia Piipponen

Anna-Leena Vartiainen

Juha Väärälä

Juha Väärälä

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Paikka ja aika Taivalkoski 30.3.2022

KPMG Oy Ab

Juha Väärälä
Juha Väärälä
JHT, KHT